

43. číslo

ISSN 1802-4327

www.milujte.se

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**Kam nedosáhneš rukama,
tam dosáhneš modlitbou.**

svatý Ignác z Loyoly, zakladatel řádu jezuitů

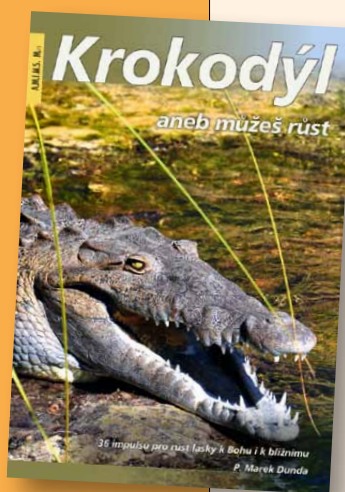
10 let časopisu Milujte se!
Všechna vydaná čísla on-line v archivu
na www.milujte.se

Obsah:

čtyřicáté třetí číslo

- 3 **Audit efektivity**
- 4 **Idol = modla**
- 6 **Jakou národnost má Bůh?**
- 8 **Bůh s oslí hlavou**
- 10 **Svatou zemí se třemi bráchy a s batohem**
- 18 **Jeruzalém v Ježíšově době**
- 20 **Jeruzalém dnes**
- 22 **Drama v Káně Galilejské**
- 26 **Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny (Mt 5,9)**
- 28 **„Být pod obraz“ – to působí hřích**
- 31 **Kdo v nás „nakreslí“ Boží obraz?**
- 32 **Nejen o sportu...**
- 34 **... roucho si dobřela vyprali v Beránkově krvi (Zj 14,14)**
- 36 **Moje cesta k islámu a zpět**
- 42 **Naslouchejte těm, kteří mají s islámem zkušenost**
- 46 **Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. (velký objednávkový kupon)**
- 48 **Krokodýl aneb můžeš růst**
- 51 **Každá závislost ničí a zotročuje**
- 52 **Pohřeb, kremace – a křesťan**
- 54 **I zemřelí nás zvou k milosrdenství**
- 56 **Malá lžička a život jako těhotenství**
- 58 **Noční návštěva a rozhovor o „novém zrození“**
- 60 **Společenství čistých srdcí: Žijete pobožně?**
- 61 **Jak postupovat v úsilí o růst k ideálu čistého srdce**
- 62 **Řekli o modlitbě**

Milovaní čtenáři!

Přílohou tohoto čísla je, dle mého názoru, dnes velice potřebná a užitečná publikace. Jde o velmi útlou a téměř heslovitou příručku. Jmenuje se *Krokodýl aneb můžeš růst*. Její podtitul zní *36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu*. Zasiíláme ji jako dárek po jednom kusu na každou objednávací adresu. Další je možné si v případě zájmu v jakémkoliv množství doobjednat na adrese apostolat@fatym.com nebo na www.amims.net či pomocí objednávacího kuponu na straně 48 v tomto čísle časopisu. Doporučený příspěvek na tisk jedné knížky se 64 stranami je 15 Kč + obyčejné poštovné České pošty. Kniha je k dispozici také v elektronické verzi: ve formátu PDF je zdarma ke stažení na www.milujte.se.

Na přelomu roku se chystá změna vydavatele časopisu *Milujte se!* – místo Res Claritatis, z.s., bude jeho vydávání zajišťovat samostatný subjekt s názvem *Milujte se! z.s.* S touto změnou bude spojena také změna čísla účtu pro podporu časopisu. Dosavadní číslo účtu a dosavadní složky proto prosím použijte jen do konce roku. Od začátku nového roku bude na webu časopisu www.milujte.se zveřejněno nové číslo účtu, které bude uvedeno již i na složenkách vložených do příštího čísla. Používání nového čísla účtu od nového roku je důležité, abychom mohli na vaše dary vystavit potvrzení.

Upřímně Pán Bůh zaplať vám všem, kteří vydávání časopisu hmotně i duchovně podporujete. Bez vaší podpory by vydávání časopisu nebylo možné. Za vás za všechny a za vaše rodiny sloužím každý měsíc mši svatou.

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2400089111/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
43/2017, XI. ročník, vydáno 16. listopadu 2017

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Adresa redakce: Časopis *Milujte se!*, 671 03 Vranov nad Dyjí 20
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, <http://rcmonitor.cz>,
číslo účtu pro zasílání darů: 2400089111/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedine díky zasláním darům, neboť časopis nemá předplatně či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejněné texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Pixabay, tookapic (CC0)

Audit

Foto: Designed by nensuria / Freepik

efektivita

Ve firmě probíhal externí audit zaměřený na „efektivitu využití fondu pracovní doby“. Auditor „monitoroval a analyzoval“ činnost jednotlivých zaměstnanců i celých oddělení. Nakonec předal vedení podniku závěry, ke kterým došel. Po úvodní části prezentace, která vyzněla velmi pozitivně, promítl jeden „slajd“, na kterém byl jakýsi chlapík. Seděl na otáčecím

křesílku zády k pracovnímu stolu, nohy měl na radiátoru ústředního topení a hleděl z okna kamsi na oblohu. „I když jsme jinde nenašli žádné podstatné problémy,“ povídá auditor, „přesto jeden závažný nedostatek tu je. Tento muž takto tráví více než čtvrtinu své pracovní doby a je pro podnik vysloveně neefektivní!“

Ředitel firmy se usmál: „Tenhle člověk loni přišel s nápadem, který nám ušetřil víc než milion eur. A pokud si dobře

pamatuji, když na to přišel, seděl zrovna takhle s nohama na topení...“

Zastavit se, dát si nohy třeba na topení, být jen se svými myšlenkami a podívat se na věci s odstupem – to nemusí být vůbec neefektivní ztráta času.

A co teprve zastavit se, sepnout ruce a být se svým Bohem a učit se vidět věci jeho očima... Až to zkusíš, postupně zjistíš, že právě tento čas je ta nejlépe využitá a nejpřínosnější část celého dne.

A to jsme se ještě nedostali k tomu nejdůležitějšímu na modlitbě: být s Tím, kdo nás má rád... To už je ale něco, co se jakýmkoliv měřítkům efektivitě zcela vymyká.

(Poznámka: Co řekli o modlitbě ti, kteří s ní měli opravdu bohaté zkušenosti, si můžete přečíst na poslední dvoustraně tohoto čísla – str. 62–63.)

**Moje tajemství je jednoduché:
modlím se. Skrze modlitbu se spojuji
v lásce s Kristem a jsem si vědoma,
co modlitba znamená:
Milovat ho a plnit jeho poslání.**

Matka Tereza z Kalkaty

P. Pavel Zahradníček ■

Idol = modla

„Je důležité, aby naděje byla vkládána v to, co opravdu může pomáhat žít a dávat našemu životu smysl,“ říká svatý otec František.

Mít naději je primární potřeba člověka, tedy doufat v budoucnost, věřit v život a takzvaně „pozitivně“ myslet.

Je však také důležité, aby tato naděje byla vkládána v to, co opravdu může

pomáhat žít a dávat našemu životu smysl. A proto nás Písmo svaté varuje před falešnými nadějemi, které prezentuje tento svět, a demaskuje jejich zbytečnost i nesmyslnost. Činí tak různými způsoby, ale především odhaluje prolhanost idolů, do nichž je člověk neustále pokoušen vkládat svoji důvěru a činit z nich tak předmět svoji naděje.

Zejména proroci a mudroslovné spisy to zdůrazňují a dotýkají se neuralgického bodu cesty víry, kterou se věřící ubírá. Věřit totiž znamená svěřovat se Bohu; kdo má víru, důvěřuje Bohu. Přicházejí však chvíle, kdy se člověk střetne s životními těžkostmi, zakusí slabost této důvěry a pocítí potřebu jiných jistot, hmatatelných a konkrétních. Tehdy jsme pokoušeni hledat také prchavé útěchy, působící dojem, že vyplní prázdnotu samoty, a polevit ve svém úsilí věřit. A myslíme si, že tyto jistoty lze nalézt například v penězích, ve spolčování se s mocnými, v mondenosti a ve falešných ideologiích. Někdy je hledáme u takového boha, který by plnil naše prosby a kouzelně zasahoval do reality, aby se stala takovou, jakou si přejeme. Idol jako takový však nemůže dát nic, je bezmocný a prolhaný.

Kupujeme falešnou místo pravé, která je zadarmo!

Nám se však modly líbí, moc se nám líbí! Jednou jsem se v Buenos Aires potřeboval dostat z jednoho kostela do druhého, vzdálené od sebe byly asi kilometr. Šel jsem tedy pěšky přes park a cestou jsem potkával rozestavené stolky, ale spoustu, spoustu stolků, u nichž seděli jasnovidci. Bylo tam plno lidí, kteří tam stáli i ve frontě. Podals' mu ruku a on začal. Jeho řeč začínala vždycky stejně: v tvém životě je nějaká žena, je tu nějaký stín, ale všechno půjde dobře... A potom jsi zaplatil. Toto ti dodá jistotu?? Taková jistota je s prominutím pitomost. Jít za věštcem či věštkyní, kteří čtou z karet, to je modla. Je to idol, a pokud k němu přilneme, kupujeme falešnou naději, zatímco naději, která je zadarma a kterou nám přinesl Ježíš Kristus tím, že za nás dal svůj život, této naději už někdy tolik nedůvěřujeme.

Doufáš „v dílo lidských rukou“?

Jeden moudrý žalm nám působivě líčí prolhanost idolů, které nám tento svět nabízí jako naději a jimž jsou lidé všech dob pokoušeni důvěřovat. Je to 115. žalm, který praví:

Foto: Designed by Pressfoto / Freepik

Kupujeme falešnou naději, zatímco naději, která je zdarma a kterou nám přinesl Ježíš Kristus tím, že za nás dal svůj život, této naději už někdy tolik nedůvěřujeme.

Foto: Flickr, CarbonNYC (in:SPI) (CC BY 2.0)

Foto: Flickr, Madrid2011mj (CC BY-NC-ND 2.0)

„Jejich modly jsou stříbro a zlato, dílo lidských rukou. Mají ústa, ale nemluví, mají oči, ale nevidí. Mají uši, ale neslyší, mají nos, ale nečichají. Mají ruce, ale nehmatají, mají nohy, ale nechodí, hlas nevydávají svým hrdlem. Jim jsou podobní ti, kdo je zhotovují, každý, kdo v ně doufá.“ (Žl 115,4–8)

Modly nejen kovové...

Žalmista nám i trochu ironicky prezentuje absolutně pomíjivou realitu těchto model. Musíme pochopit, že se nejedná pouze o zpodobnění vyrobená z kovu či jiného materiálu, ale také o taková, která vytváří naše mysl, když důvěřujeme omezeným skutečnostem, které transformujeme na absolutní, anebo když redukuje Boha do svých vlastních schémat, do svého pojetí božství, tedy na boha, který se nám podobá, je pochopitelný a předvídatelný právě jako idoly, o kterých mluví tento žalm.

Člověk, Boží obraz, si vytváří boha podle svého obrazu, a je to obraz, který je zároveň nepovedený: necítí, nejedná, a především nemůže mluvit. My však nezřídka raději jdeme za idoly než za Pánem. Často se raději spokojíme

s prchavou nadějí, kterou dává prolhaná modla, než s obrovskou a bezpečnou nadějí, kterou dává Pán.

... ale idoly nejrůznějšího druhu

Proti naději v Pána života, jenž svým Slovem stvořil svět a spravuje naši existenci, se staví důvěra v něm napodobeniny. Ideologie nárokuje si absolutno; majetek, který je velkou naší modlou; moc, úspěch a marnivost vytvářející iluzi věčnosti a všemohoucnosti i hodnoty jako fyzická krása a zdraví, stanou-li se modlou, které se obětuje všechno, to vše jsou skutečnosti, které matou mysl i srdce a namísto k životu vedou k smrti. Je nepěkné a bolestné slyšet, co jsem před lety v diecézi Buenos Aires slyšel od jedné dobré a velmi krásné ženy, jež si zakládala na svojí kráse. Pronesla, jako by to bylo něco přirozeného: „Ano, musela jsem jít na interrupci, protože moje postava je pro mne hodně důležitá.“ Toto jsou idoly, které vedou po špatné cestě a nedávají štěstí.

Poselství žalmu je velmi jasné. Kdo vkládá svou naději do idolů, bude stejný jako oni, tedy jako vyprázdňená zpodobnění, jež mají ruce, ale nehmatají, mají nohy, ale nechodí, mají ústa, ale nemohou mluvit. Potom nemáme co říci, stáváme se neschopnými pomáhat, měnit věci, usmát

... živý Bůh, který se nám narodil z Panny Marie, zemřel na kříži a byl oslaven vzkříšením. V tohoto Boha důvěřujeme.

se, darovat a milovat. A také my, muži Církve, jsme tomuto riziku vystaveni, když se „zesvětšujeme“. Je třeba zůstat ve světě, ale vyhýbat se světským iluzím, jimiž jsou modly, které jsem zmínil.

Je třeba důvěřovat v Boha, jak dále praví žalm, a Bůh dá požehnání. Žalm říká:

„Izraelův dům doufá v Hospodina, (...)
Áronův dům doufá v Hospodina, (...)
Hospodinovi ctitelé doufají v Hospodina, (...)
Hospodin na nás pamatuje a požehná nám.“ (Žl 115, 9.10.11.12)

Pravá naděje nezklame!

Pán nám žehná neustále. I v těch nejhorších chvílích na nás pamatuje. A toto je naše naděje. Naděje neklame nikdy. Nikdy. Idoly klamou vždycky. Jsou to představy, nikoli skutečnost.

Naděje je obdivuhodná skutečnost. Když budeme důvěřovat v Pána, budeme jako On a Jeho požehnání nás promění v jeho děti sdílející jeho život. Nadějí v Boha vstupujeme takřkajíc do akčního rádia jeho paměti, která nám žehná a zachraňuje nás. Potom se může rozeznít aleluja, chvalozpěv pravému a živému Bohu, který se nám narodil z Panny Marie, zemřel na kříži a byl oslaven vzkříšením. V tohoto Boha důvěřujeme, tento Bůh – a nikoli nějaký idol – nikdy neklame.

papež František (z promluvy při generální audienci 11. 1. 2017; podle radiovaticana.cz, překlad P. Milan Glaser SJ; zkráceno, titulky a perex redakce) ■

Idoly vedou po špatné cestě a nedávají štěstí.

Foto: Flickr, timothygareth (CC BY-NC 2.0)

Jakou národnost má Bůh?

To není vtip, ale naprosto vážně míněná otázka...

Opravdu to nemyslím jako vtip – i když jeden s touto tematikou také znám:

Potkali se Němec, Angličan a Čech. Propukla mezi nimi pře o to, jakou národnost má Bůh. Němec během této „teologické debaty“ zastával názor, že Bůh musí být Němec jak poleno – vždyť dal celému vesmíru pevný řád. Angličan říkal, že Bůh je určitě Angličan – už podle zvláštního smyslu pro humor: „Jen se podívejte na to, jak stvořil žirafy!“ A Čech – ten jim mezitím ukradl peněženku...

Samozřejmě také vím, že Bůh jako takový (trojjediný Bůh – Otec, Syn a Duch Svatý) nemá žádnou národnost. Nemá ani pohlaví – není ani muž, ani žena, není

hmotný a vůbec se vymyká většině kategorií, kterými popisujeme lidi.

Ale pak se Bůh stal člověkem

Jenomže před dvěma tisíciletími se Bůh (druhá božská osoba – Bůh Syn) stal člověkem. Pravý Bůh se stal pravým člověkem! Věříme, že se nám „podobal ve všem, kromě hříchu“ (srov. text 4. eucharistické modlitby při slavení mše svaté). Každý člověk má nějaké lidské jméno. Také Bůh Syn, když se stal pravým člověkem, ho dostal:

Ježíš (Ješua – vzniklo z hebrejského Jehošua, tj. „Bůh zachraňuje“ – téměř všechna hebrejská jména se dají nějak přeložit). Jméno dostal osmý den po narození, jak bylo v „jeho národě“ u chlapců zvykem (bylo to při obřadu obřízky – srov. Lk 2,21). Tak jako ostatní lidé, i on měl totiž konkrétní národnost – v jeho případě židovskou národnost. I v tom se nám lidem plně podobá. Narodil se v národě, který si Bůh vyvolil, aby skrze něj dal poznat všem národům své milosrdenství,

Když se Bůh stal člověkem, stal se nám podobným ve všem kromě hříchu...

... měl tedy i národnost, rodiště, místo pobytu.

Foto: Flickr, alexa.bales.away (CC BY 2.0)

moc i spravedlnost, proto jsou Židé označováni jako „vyvolený národ“. Po mnoha staletích příprav se pak Bůh právě v tomto národě v plnosti zjevil – stal se člověkem.

Když měl národnost, měl i občanství?

Možná někoho napadne i otázka: Měl Bůh, když se stal člověkem, i občanství? Odpověď zní: Neměl. I v tom se ale podobal naprosté většině tehdejších lidí! Větší část obyvatel Římské říše na přelomu letopočtu také neměla římské občanství a s ním spojená privilegia. Kdyby ho Ježíš měl, nemohl by být ukřižován. To byl způsob popravky určený jen pro otroky a příslušníky podrobených národů. Proto například svatý Pavel, který byl sice jako ostatní apoštolové rovněž židovské národnosti, ale měl na rozdíl od nich i římské občanství, nemohl být ukřižován, ale byl pro svou víru popraven stětím...

Jako pravý člověk měl i rodiště, bydliště...

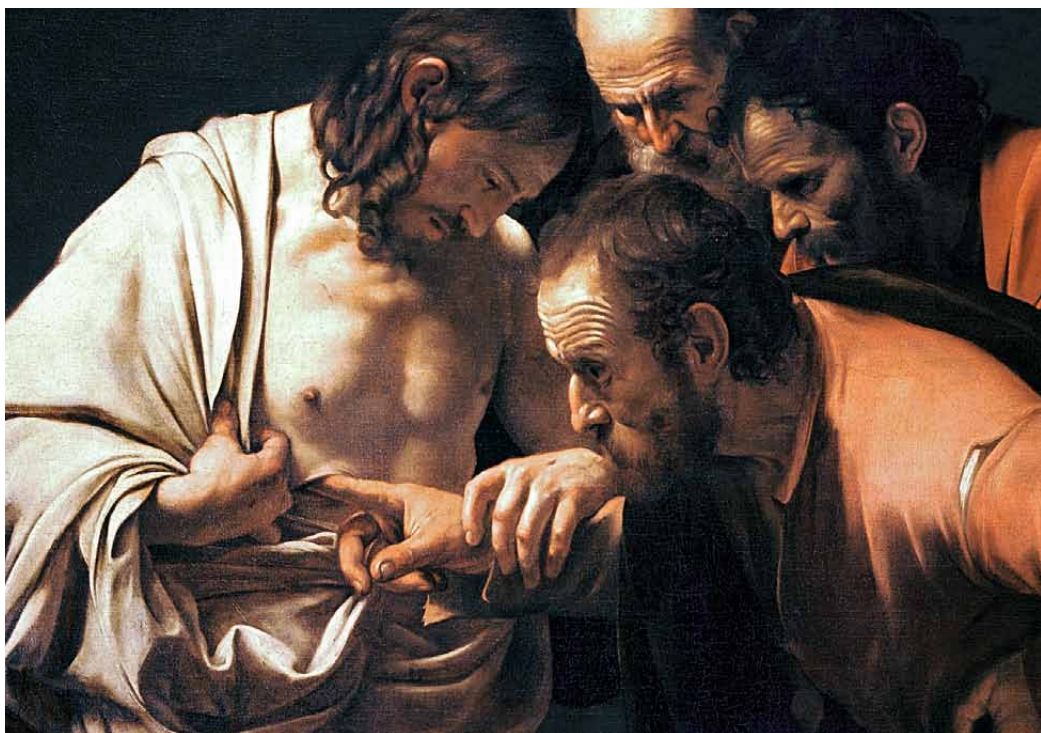
Každý člověk má své rodiště, má místa, kde vyrůstal, kde prožíval různé důležité události svého života, část lidí má také místa, kde pracovali... Každý člověk má nakonec i místo úmrtí. To vše má i Bůh, když se stal člověkem. Řada z těchto míst je dodnes s jistotou známa. Jsou dosvědčena velmi starou tradicí i archeologickými nálezy. Jiná jsou známa alespoň s určitou mírou pravděpodobnosti. A samozřejmě jsou i případy míst, o kterých se dnes už ví, že byla lokalizována v minulosti chybně – viz text na str. 22 o Káně Galilejské.

Boží Slovo se stalo „hmatatelným“

Snad vám následující série článků na str. 10 až 25 pomůže „sáhnout“ si na místa, kde se druhá božská osoba – Bůh Syn (označovaný v řeči Bible také jako „Slovo“ – „Logos“) – stal člověkem a žil jako jeden z nás. Místa, kde „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“, jak se píše na začátku Janova evangelia (Jan 1,14). Snad vám tato série článků o „Ježíšově zemi“ pomůže porozumět tomu, co

„... čeho jsme se svými rukama dotýkali, o Slovu života svědčíme a zvěstujeme vám.“

apoštol svatý Jan (1 Jan 1,1)

Caravaggio: *Nevěřící Tomáš* (kolem 1602) – znázorňuje apoštola Tomáše při setkání s Ježíšem Kristem osmý den po jeho zmrtvýchvstání (srov. 20. kapitola Janova evangelia – Jan 20,24–29)

chtěl vyjádřit jeden z Ježíšových učedníků apoštol Jan, když v dopise napsaném na sklonku svého života, říká: „O tom, co bylo od počátku, **co jsme slyšeli, vlastníma očima viděli, bedlivě pozorovali a čeho jsme se svými rukama dotýkali**, o Slovu života svědčíme a zvěstujeme vám. Život se zjevil, a my jsme ho viděli, Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám. Co jsme tedy viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste i vy měli s námi společenství. Naše společenství je totiž s Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem.“ (1 Jan 1,1–3)

Křesťanství je o tom, co se skutečně stalo

Svatý Irenej († 202), biskup z Lyonu, vyjádřil sto let po apoštolu Janovi tuto „hma-

tatelnost“ Božího přiblížení člověku těmito slovy: „... byl ukázán Otec skrze Slovo, jež se stalo **viditelným a dotýkatelným**.“ (Irenej, *Adversus haereses* IV,6,6) Jeho slova jsou o to cennější, že Irenej ▷

„... byl ukázán Otec skrze Slovo, jež se stalo viditelným a dotýkatelným.“
sv. Irenej (2. století)

„Už mnoho lidí se pokusilo sepsat vypravování o událostech, které se dovršily mezi námi, jak nám je odevzdali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky slova. A tak, když jsem všechno od začátku důkladně prozkoumal, rozhodl jsem se i já, že to pro tebe, vážený Teofile, uspořádaně vypíšu, aby ses tak mohl přesvědčit o spolehlivosti té nauky, v které jsi byl vyučen.“

evangelista svatý Lukáš (z úvodu Lukášova evangelia, Lk 1,1–3)

znal ještě ze svého dětství osobně svatého Polykarpa, biskupa ve městě Smyrna (dnešní Izmir v Turecku; leží asi 70 kilometrů severně od Efezu, města, ve kterém na sklonku svého života pobýval a kde byl

také pohřben apoštol Jan, autor čtvrtého evangelia) – a Polykarp byl zase žákem svatého apoštola Jana! Irenej ve svých spisech vzpomíná, jak jako kluk sedával v blízkosti biskupa Polykarpa a naslou-

Události evangelií se udály v konkrétním čase, na zcela konkrétních místech.

Ne „za devatero horami a devatero řekami za dávných, pradávných časů“.

chal jeho vyprávění o Ježíšovi – vyprávění o tom, co Polykarp slyšel přímo od apoštola Jana, očitého svědka Ježíšova života.

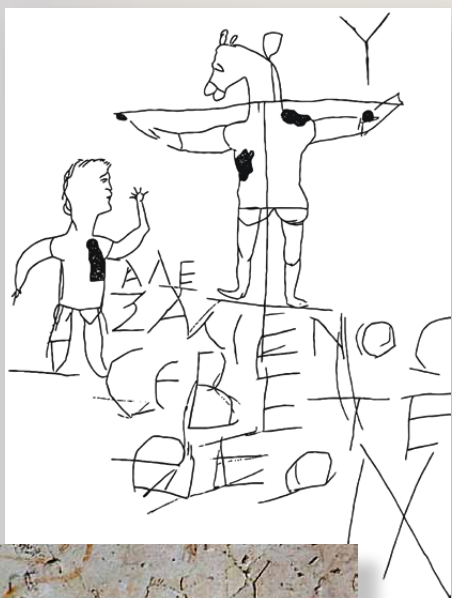
Řetězec svědků: Jan – Polykarp – Irenej

Irenej ve své řecky psané pětisvazkové knize nazvané *Elenchos kai anatrope tes pseudonymu gnoseos* (česky: „Odhale-

lení a odmítnutí předstíraného, avšak falešného poznání“), známé spíše pod latinským názvem *Adversus haereses* („Proti bludům“), zdůrazňuje, že křesťanství není jen o nějakých domněnkách nebo bájích jako jiná náboženství (konkrétně měl na mysli hlavně tehdy velmi populární gnostické náboženství), ale **křesťanství je o tom, co se skutečně stalo**. Bůh se stal člověkem na konkrétním místě, v konkrétní době a svědčí o tom svědkové, jejichž texty se

dodnes zachovaly (kromě textů apoštolů a jejich žáků, které jsou obsaženy v Bibli – v Novém zákoně –, je zachována také řada spisů, které vznikly v následující křesťanské generaci – některé z nich včetně českého překladu textů biskupa svatého Polykarpa, žáka apoštola Jana, si můžete

Bůh s oslí hlavou

Tzv. Alexamenovo graffiti bylo vyškrábané přibližně roku 200 do kamenného kvádrů zdi v blízkosti císařského paláce Palatinu v Římě (dole fotografie, nahoře překreslené graffiti). Kariatura zobrazuje křesťana jménem Alexamenos a Ježíše Krista na kříži – vyobrazen výsměšně s oslí hlavou. Graffiti doplňuje posměšný řecký nápis: „Alexamenos uctívá (svého) Boha.“ Římané ukřižování Ježíše Krista nepopírali, ale vysmívali se mu. Byla to pro ně paradoxní představa, že by zakladatelem nového náboženství byl někdo, kdo byl popraven na kříži, což byla tehdy nejpoutnější smrt určená pro otroky a příslušníky podrobených národů. Marketingově naprosto nevhodná skutečnost – křesťané se jí však drželi z jediného důvodu: protože právě to se opravdu stalo.

Z tohoto důvodu také sami křesťané v prvních stáletích nezobrazovali Ježíše Krista na kříži – kříž tehdy budil podobné asociace jako dnes například šibenice. Volili proto jiné způsoby. Jedno z nejstarších vyobrazení Krista (3. stol.) v Kalix-

tových katakombách, podzemním křesťanském pohřebišti v Římě, ho zobrazuje jako tzv. Dobrého Pastýře (podle 10. kapitoly Janova evangelia, foto vpravo).

Z knihy: P. Pavel Zahradníček, „Dějiny, jak je možná neznáte“, A.M.I.M.S., Vranov nad Dyjí, 2016; online ke stažení zdarma na www.fatym.com a www.amims.net, tamtéž možnost objednávky i v tištěné verzi – 128 stran A5, barevná vyobrazení, příspěvek na tisk 30 Kč – viz upoutávka na str. 26 a objednávkový kupon na str. 48) ■

Foto: Flickr, jimforest (CC BY-NC-ND 2.0)

Bůh popravený smrtí otroků – marketingově naprosto nevhodné! Křesťané se toho drželi z jediného důvodu: protože právě to se opravdu stalo.

Nazaret

Místo, kde žila Svatá rodina a kde Ježíš prožil mládí jako syn tesaře (na obrázku jeskyně, která byla součástí domu Panny Marie – pod bazilikou Zvěstování).

Khirbet Kana

Nejpravděpodobnější místo, kde se nacházela Kána Galilejská, místo prvního Ježíšova zázraku.

Césarea Filipova

U tohoto města řekl Pán Ježíš Petrovi: „Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou.“ (Mt 16,18)

Kafarnaum

Městečko, ve kterém měl „hlavní stan“ Ježíš během svého veřejného působení 27–30 po Kr. (kaple postavená na pilotech nad odkrytými zbytky Petrova domu z 1. století).

Kafarnaum
●● Betsaida
Genezaretské jezero

Jericho

Uzdravení slepého

Betánie (za Jordánem)

Místo, kde v řece Jordánu křtil Jan Křtitel (cca 27 po Kr.).

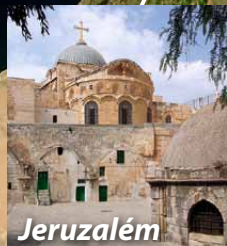
Betsaida

Dnes archeologický areál Tel Betsaida (objeven ve 20. století nad ústím Jordánu do Genezaretského jezera na úpatí Golanských výšin) – odtud pocházeli někteří z Ježíšových apoštolů, také Petr a Ondřej.

Betánie (u Jeruzaléma)

Místo vzkříšení Lazara.

Jeruzalém

Hlavní město Judska s Chrámem, ve kterém Ježíš učil; místo jeho smrti a zmrtvýchvstání kolem roku 30 n. l. (Chrám Božího hrobu v Jeruzalémě).

Betlém

Chrám Narození Páně

Město, kde se Ježíš narodil kolem roku 7 „před Kristem“ – v počítání našeho letopočtu je pravděpodobně 7 let chyba (podle posledních poznatků je ale možné, že narození bylo na přelomu letopočtu).

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

V Bohu jsou tři osoby: Otec, Syn a Duch Svátý. Každá z těchto tří Osob vlastní numericky tutéž Božskou bytnost.^[De fide]

Syn (Logos – Slovo – pozn. red.) vychází z Otcova intelektu.^[Sent. cert.]

Duch Svátý pochází z vůle – z oboustranné lásky Otce a Syna.^[Sent. cert.]

Boží troj osobnost může být poznána pouze Božím zjevením (tím, že sám Bůh nám dal tuto skutečnost poznat, jinak bychom ji poznat nedokázali – pozn. red.).^[Sent. cert.]

Pouze druhá božská osoba (Syn) se stala člověkem.^[De fide]

Srov. Dogmatika. Olomouc; Maticе cyrilometodějská, 1994

Co říká katechismus?

Měl Ježíš Kristus pravé lidské tělo?

Kristus vzal na sebe pravé lidské tělo, v němž se neviditelný Bůh stal viditelným. Z toho důvodu může být Kristus zobrazován a uctíván na posvátných obrazech.

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006.

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry.

přečíst na www.patrolgie.fatym.com). Událo se to v konkrétním čase, na konkrétních místech. Ne „za devatero horami a devatero řekami za dávných, pradávých časů“. Pojďme se na následujících stránkách na ta místa vydat.

P. Pavel Zahradníček ■

Jeruzalémské staré město s mešitami na Chrámové hoře, za ní údolí Cedron, na úbočí Olivové hory „Chrám všech národů“ v Getsemanské zahradě

Svatou zemí se třemi bráchy a s batohem

Při každé mši svaté čteme úryvky z Bible. Sám jsem dlouho neměl nějakou konkrétní představu, jak si je zasadit do nějaké reality – „do krajiny“. Až teprve nedávno jsem zjistil, že není až tak nemožné vypravit se s batohem na místa, kde se to vše stalo. A přitom to dnes není o moc složitější, než se vydat na čundr na Šumavu. Stačí na to jen pár tisíc korun a několik dní volna.

Můj brácha má zvláštní koníček...

Do Svaté země jsem se chtěl podívat znovu už od té doby, kdy jsem ji navštívil poprvé – zcela krátce a v rychlosti při české národní pouti v roce 2013. Mám tři bratry a jeden z nich má zajímavého koníčka: občas prohlíží internetový server azair.cz a dívá se, kam jsou zrovna levné letenky. Už mě jednou nalákal na dva dny po stopách svatého apoštola Pavla do Atén, když našel zpáteční letenku z Bratislavy za tisícovku. No, nekup to!

Jednou mě napadlo: „A do Izraele bys něco levného nenašel?“ Netušil jsem, co to znamená „levné do Izraele“ a vlastně jsem to ani nemyslel zcela vážně.

Hektický večer

O to víc mě překvapil telefonát jednou večer: „Našel jsem zpáteční letenku za šestnáct stovek. Je to příští rok v únoru. Mám to ještě dnes koupit? Dokud jsou... Zkusil bych pozvat ještě Vítu a Tomáše.“ Každý z nás čtyř bráchů bydlí v jiném městě. Začali jsme žhavit mobily. Během necelé hodiny jsme se rozhodli, že – pokud

ještě letenky budou – letíme. Za pár minut už byly koupené.

Přistání v poušti

Startovali jsme z Krakova z letiště Jana Pavla II. (Pozn. pro zájemce: velmi levné letenky do Svaté země je ale možné koupit i z Bratislavy, Vratislavi, Berlína nebo Budapešti.) Nízkonákladové aerolinky nelétají většinou do Tel Avivu, kde obvykle

Jednou večer mě brácha překvapil telefonátem: „Našel jsem zpáteční letenku za šestnáct stovek.“

přistávají „normální“ poutníci. Používají vojenské letiště Eilat-Ovda uprostřed Negevské pouště, 250 kilometrů na jih od Jeruzaléma. Ale řeknu vám, já sám bych si za přistání v poušti klidně i připlatil. Je to úžasné: nejdříve vidíte z pomalu klesajícího letadla poušť, kterou dvanáct set let před Kristovým narozením putovali Izraelité pod Mojžíšovým vedením z Egypta do Zaslíbené země. A pak si můžete celou poušť ještě jednou prohlédnout ze země při cestě na sever do Jeruzaléma.

Z této výhody „přistání v poušti“ jsme chtěli vytěžit maximum. A tak mezitím co ostatní cestující nastupovali do autobusů, které je měly odvézt šedesát kilometrů do nejnižší položeného izraelského města Eilat, my jsme vyrazili přesně opačným směrem – do nitra pouště po stopách Mojžíše a Izraelitů.

Řešili jsme, jak se dostat dál od letiště, protože kolem něho jsou vojenské prostory a věděli jsme, že ty nebudou pro čundrování zvlášť vhodné. V nejhorším jsme počítali s možností, že vyrazíme na sever pěšky. Měli jsme štěstí. K letišti – je to budova uprostřed pouště, která slouží k odbavení několika málo civilních letů denně – přijel taxík. Jediný! Kohosi dovezl – asi z nějakého hotelu v Eilat... Brácha se k němu rozběhl s mapou a zeptal se: „Kolik stojí svezení dvanáct kilometrů na sever – sem?“ A zapíchl prst do mapy v místě, kde vůbec nic nebylo. Cenu, kterou taxikář za těch dvanáct kilometrů navrhl, jsme museli respektovat – konkurence tu nebyla (autobusy už odjely), jen tento taxík.

Taxikář nechápal...

Taxikář vypadal velmi udiveně. A ještě víc se divil, když ve chvíli, kdy na taxamtru naskočilo dvanáct kilometrů, mu brácha Víta povídá:

„Prosím, tady vystupujeme!“

„Ale vždyť tady vůbec nic není – je tu poušť a jinak vůbec nic!“

„Právě na tu se chceme podívat...“

Tvářil se asi tak, jako kdyby českému taxikáři někdo řekl, že chce odvézt 12 kilometrů mezi řepková pole – protože ta jsou pro naši zemi charakteristická...

Poušť jako tehdy

Zaplatili jsme a taxikář odjel. Víta vzal buzolu, zaměřil azimut, ukázal mimo sil-

Trasa putování Izraelitů (13. stol. př. Kr.) z Egypta přes Sinajský poloostrov do zaslíbené země (dnešního Izraele)

Foto: NASA/JPL-Caltech

Nízkonákladové aerolinky většinou přistávají v poušti. Doputujeme tedy do Svaté země podobně jako kdysi Izraelité – z pouště...

Foto: 2x archiv autora svědectví

Mezitím co ostatní nastupovali do autobusů směr Eilat, my jsme vyrazili přesně opačným směrem – do nitra pouště po stopách Mojžíše a Izraelitů. Kdysi šli právě někde tudy.

nici a řekl: „Tudy!“ Vyrazili jsme jedním z vádí (údolí, kterými v době dešťů občas tečou proudy vody). Bylo to v únoru, teplota byla příjemná – „na tričko“ – možná tak 20 stupňů.

I když jsme pak ve Svaté zemi navštívili ještě mnoho dalších lokalit, poušť je přece jen dodnes ze všech míst nejautentičtější – stále stejná jako tehdy, když tudy putovali Izraelité. ▷

Foto: 3x archiv autora svědectví

Na konci období dešťů zde poušť opravdu rozkvétá: „... jak lilie zajásá a vykvetě poušť“ (Iz 35,1)

I když jsme pak ve Svaté zemi navštívili ještě mnoho dalších lokalit, poušť je přece jen dodnes ze všech míst nejautentičtější – stále stejná jako tehdy, když tudy putovali Izraelité.

Kde nic není, je každá drobnost vzácností

Měli jsme téměř dva dny na vnímání atmosféry pouště. Kde nic není, je i každá drobnost vzácností: strom (potkali jsme za ty dva dny dokonce dva stromy), který nejdříve uvidíte několik kilometrů před sebou, pak se k němu hodinu blížíte a nakonec si pod jeho větvemi odpočínáte. Nebo třeba osamělá kytička mezi kameny,

jeden poletující a švitořící ptáček, setkání s antilopou, brouk na kameni... Potom nádherné zapadající slunce, večerní oheň na uvaření čaje, a pak jsme si rozbilili spacák na písčité duně – byla tvrdá skoro jako kámen. V noci kosa a ráno rosa.

Ráno to už nebylo na tričko, ale na čepici. Oblékli jsme na sebe všechno, co jsme měli. Brácha vybral takovou část pouště, která je velmi různorodá: rovinatá

Židé modlí se v tunelu podél Západní zdi (Zdi nářků), pozůstatku opěrné zdi nádvoří jeruzalémského Chrámu, který zničili Římané v roce 70 po Kristu v průběhu tzv. židovské války. V této válce byl zničen téměř celý Jeruzalém, jak to čtyřicet let předtím Pán Ježíš předpověděl.

Foto: Flickr, Boston Catholic (CC BY-ND 2.0)

a kamenitá, skalnatá a hornatá se soustěskami tak strmými, že jejich stěny se nedají bez horolezeckého vybavení zdolat. Do programu zařadil i jednu velkou písčitou dunu. Izraelité měli jako cíl zaslíbenou zemi, naším cílem bylo znovu najít silnici a hlavně zastávku autobusu. Byla tam a autobus jel jen o deset minut později, než předpovídal jízdní řád, který jsme si předem našli na internetu. Mezi cestujícími jsme byli jediní civilové. Všichni ostatní byli vojáci a vojačky se samopaly.

Izraelité tudy putovali pouští, my jedeme autobusem

Znovu jsme si mohli z oken autobusu prohlédnout místa, která jsme už jednou viděli z letadla. Oázu Kádeš Barnea, ze které Izraelité kdysi vyslali zvědy, aby prozkoumali zemi Kanaán – zaslíbenou neboli svatou zemi (srov. Num 13) – necháváme asi 30 kilometrů západně a pokračujeme do Beer Šeby. Místo, kde kdysi na okraji pouště sídlil Abrahám se svými stády (srov. Gen 22,19), už není v tak autentickém stavu, jako byla poušť. Dnes je to město s mrakodrapy. A tak jen přestoupíme na linku do Jeruzaléma a pokračujeme dál na sever.

Svaté město

Do Jeruzaléma – Svatého města – přijíždíme až večer. Je neděle, a tak ještě stíháme večerní mši svatou. Pak se jdeme ubytovat do jednoho hotýlku –

Kamenná lavice dochovaná v Ježíšově hrobě, na kterou bylo uloženo jeho tělo. Většina hrobu byla poničena Peršany v roce 614, kdy dobyli Jeruzalém a vážně poškodili Chrám Božího hrobu. Skálu, ve které byl Ježíšův hrob vytesán, rozpalovali ohněm a polévali studenou vodou, dokud nerozpraskala.

na www.booking.com jsme si nechali už dlouho před odjezdem uspořádat všechna dostupná ubytování v Jeruzalémě podle ceny, počínaje od nejlevnějšího... I tak je to úplně jiný pocit spát zase na posteli – a ne na písčité duně.

Hned ráno vyrážíme do Chrámu Božího hrobu – klene se nejen nad Ježíšovým hrobem, ale i nad Golgotou – nedalekou skálou, která sloužila jako popraviště a na které stál kříž.

Betlém

Do Betléma volíme cestu arabským autobusem. Je to ze tří důvodů: je levný, je bezpečný. Autobusy jsou v Izraeli jedním z nejčastějších terčů, na které útočí palestínští teroristé. Ale svoje autobusy si do vzduchu nevyhazují... A třetí důvod je, že do Betléma žádný židovský autobus stejně nejede. Vlastně ani ten náš, který vyjíždí z arabského autobusového nádraží hned vedle Damašské brány, také nejede až do Betléma, ale do sousedního města Beit Jala, které s Betlémem tvoří jednu aglomeraci.

Už dopředu jsme věděli, že na konečně v Beit Jale stává skupina snědých mužů, kteří přesvědčují poutníky, že jdou špatně, do Betléma je to velmi daleko a jediné, co je může zachránit, je nechat si od nich domluvit taxi. Hned z autobusu jsme tedy vyrazili, a i když chlapci velmi přesvědčivě tvrdili, že jdeme úplně jiným směrem, nenechali jsme se zviklat. Až po čase jsme zjistili, že autobus – snad kvůli nějaké objížďce – přijel na konečnou z opačné strany než obvykle, a tím pádem i my jdeme přesně opačným směrem a Betlém máme za zády. Ale co je to pár set kroků pro poutníky, kteří jsou zvyklí putovat pouští.

Potěšilo nás, že hlavní ulice, která spojuje Beit Jalu s Betlémem, se jmenuje

Foto: Wikimedia Commons, תמונה מיהודה פלמלין (CC BY-SA 3.0)

Foto: Wikimedia Commons, Berthold Werner (CC BY-SA 3.0)

Původní portál chrámu Narození Páně v Betléme byl ve středověku snižen, aby muslimové nemohli vjíždět na koních dovnitř a místo znesvěcovat. Pod středověkou dlažbou se nachází starověká mozaiková podlaha z 1. poloviny 4. století (vpravo). Většina míst, která mají vztah k životu Ježíše Krista, byla zachována tak, že na nich již ve starověku byly vybudovány kostely.

Foto: archiv autora svědectví

V jeskyni pod chrámem Narození Páně je vyznačené místo, kde se podle tradice narodil Ježíš.

ulice Pavla VI. – podle papeže, který jako první v novodobé historii Betlém navštívil (roku 1964).

Lidí jako tehdy za soupisu

Z původní atmosféry Betléma snad zbylo jen jediné: v ulicích je podobný „šrumec“ jako tehdy při soupisu lidu, který vyhlásil císař Augustus a během kterého se Ježíš narodil. Město má podle posledního soupisu z roku 2007 oficiálně asi 25 000 obyvatel (s Beit Jalou 37 000), ale řekl bych, že jich tam dnes žije daleko víc.

Tehdy, před dvěma tisíciletími, našla Svatá rodina klid alespoň v chlévě v jes-

kyni. Dnes je nával i tam. A to si ještě chvíli postojíte ve frontě, než se do jeskyně, která je pod chrámem Božího narození, vůbec dostanete. Zato v sousedním komplexu jeskyní, ve kterých byl pohřben svatý Jeroným – muž, který tu v Betléme překládal ve 4. století Bibli z hebrejštiny a řečtiny do latiny –, byla atmosféra mnohem poklidnější.

To, že nejde o klidnou oblast, je vidět i při cestě autobusem zpět do Jeruzaléma. Na kontrolním stanovišti musí všichni, kromě nás poutníků, vystoupit a izraelský voják zkontroluje všem Arabům doklady. Přitom je schovaný až po krk za ocelovým plátem – to asi proto, aby ho nikdo ▷

Foto: archiv autora svědectví

Getsemanská zahrada – místo Ježíšova zatčení – leží v údolí Cedron na úbočí Olivové hory. V zahradě je Chrám všech národů, o něco výš na svahu pravoslavný kostel Máří Magdalény.

Foto: archiv autora svědectví; Wikimedia Commons, Ana Paub-Hirama (CC BY-SA 2.0)

Prastaré olivovníky v Getsemanské zahradě sice Pána Ježíše nepamatují (židovský historik Josef Flavius ve svém spisu *O válce židovské* svědčí, že v roce 70 při dobývání Jeruzaléma Římané vykáceli všechny stromy v několikakilometrovém okruhu), ale je pravděpodobné, že některé stromy vyrůstají z původních kořenů – byly naroubovány na pařezy, jak je z jizev na kmenech patrné.

Z prastarých olivovníků v Getsemanské zahradě místní zahradníci právě ořezávali přebytečné větve. Mohli jsme si nabrat, co uneseme...

z nich nemohl pošimrat během kontroly nožem, nebo alespoň nůžkami či ostřejším šroubovákem.

Svatá místa...

Pak máme ještě den a půl na prohlídku Jeruzaléma. Procházíme si ho stále znovu přes den, ale i pozdě večer nebo brzy ráno. Chrám Božího hrobu je otevřený již od čtyř hodin, a když jsme v půl páté ráno ještě za tmy přišli, byli jsme v něm skoro sami. Tam, kde se přes den musela vystát dlouhá fronta, můžeme se nyní modlit tak dlouho, jak chceme – dokonce i v samotném Božím hrobě. Klečíme tedy u kamenné lavice, na níž před téměř dvěma tisíci lety leželo Ježíšovo tělo zabalené do pláten, a pak už na tom místě v neděli ráno po zmrtvýchvstání zůstaly jen ty kusy plátna... Přes den procházíme křížovou cestu (pozn. red.: doporučujeme článek Ondřeje Havelky *Na Velký pátek na Křížové cestě v Jeruzalémě, Milujte se!* 42/2017, str. 22–26, on-line v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se), navštívíme večeradlo, kde Pán Ježíš slavil Poslední večeři (a první mši svatou), vyjdeme na Chrátovou horu, kde učil a odkud vyhnal směnárny a obchodníky,

procházíme kolem rybníku Bethesda, kde uzdravil chromého člověka...

V údolí Cedron jsme přišli ke chrámu, který stojí v Getsemanské zahradě (na místě, kde se Pán Ježíš modlil těsně před svým zatčením), právě ve chvíli, kdy z prastarých olivovníků místní zahradníci ořezávali přebytečné větve. Dovolili nám nabrat si jich, kolik uneseme. Bylo měsíc před Velikonocemi, nabral jsem si je na posvěcení na Květnou neděli místo kočiček. Měl jsem tak tentokrát „originál“ – když Pán Ježíš přijížděl na Květnou neděli týden před Velikonocemi kolem roku 30 do Jeruzaléma, zástupy lidí ho vítaly palmovými a olivovými ratolestmi. Naše kočičky jsou jen náhražka – když u nás olivy moc nerostou.

... i méně svatá místa

Vyšplhali jsme se na vrchol Olivové hory a měli jsme čas zajít i do arabských uliček, které se nacházejí kolem mešity stojící na místě Ježíšova nanebevstoupení. V jednom z domků na Olivové hoře má svůj obchůdek i stará arabská babička. Seděla uprostřed regálů a na otevřeném ohni něco kuchtila. Obchod byl černý jak vnitřek komína. Ptali jsem se, kolik co

stojí. Postupně jsme ukazovali na různé zboží. A ona vždycky ukázala na prstech: pět šekelů. Zajímavé bylo, že s podobným obchodním modelem, jako měla tato bezzubá bábuška, jsme se setkali i v jednom supermarketu na severu Izraele.

Když se po svatých místech pohybujete takto samostatně, dostanete se i tam, kam se velké skupiny poutníků nikdy nepodívají. Na známých místech sice nemáte odborný výklad, ale zato máte dost času na modlitbu a rozjímání.

Poslední noční procházku jsme absolvovali již ve čtyřech. To jsem vám ještě neřekl, že náš nejstarší brácha Pavel, když jsme objednávali letenky, prohlásil, že na pytlování (spaní ve spacím pytli) pod širákem na poušti už je dost starý, tuto část pouti raději vynechá a přiletí o tři dny později.

Cesta na sever – kolem Jordánu do Galileje

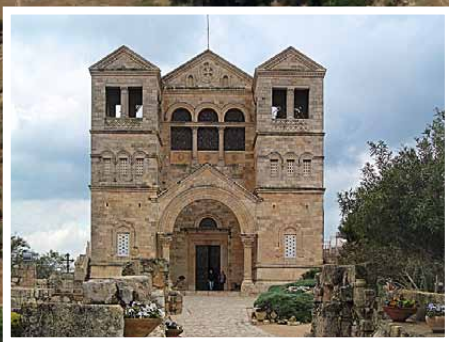
Mělo to i výhodu, vypůjčil v Eilatě auto, a tak se naše další putování dost „apregjovalo“.

Pro vás, kteří byste se chtěli na podobnou cestu vydat také, je dobré vědět, že na jihu Izraele u Rudého moře je v Eilatě daňově zvýhodněná zóna, a půjčovné je tam proto poměrně levné – Hyundai i20 na tři dny bez omezení kilometrů (my jsme jich stačili najezdit víc než 1400) stál v únoru 2017 necelé 2000 korun. Vše je ale třeba zajistit dlouho předem!

Brzy ráno projíždíme Judskou pouští. Posnídali jsme nad vádí Qelt, kudy vedla

Foto: archiv autora svédectví, Wikimedia Commons, Gozani123 (CC BY-SA 4.0)

Chrám Proměnění Páně (detail průčelí) na hoře Tábor, která tvarem připomíná horu Říp (v pozadí leteckého pohledu je Galilea a údolí Jordánu)

cesta z Jericha do Jeruzaléma. Také Pán Ježíš ji vícekrát procházel a do těchto míst umístil i své podobenství o milosrdném Samaritánovi, který se ujal chlapa přepadeného lupiči.

Pak se koridorem mezi minovými poli dostáváme až k místu, kde u řeky Jordánu působil Jan Křtitel. Jsme zde ten den první – pokud nepočítám dva izraelské vojáky, kteří tu asi hlídali celou noc. Střed řeky Jordánu totiž tvoří hranici mezi Izraelem a Jordánskem. Výstražné cedule upozorňují, že

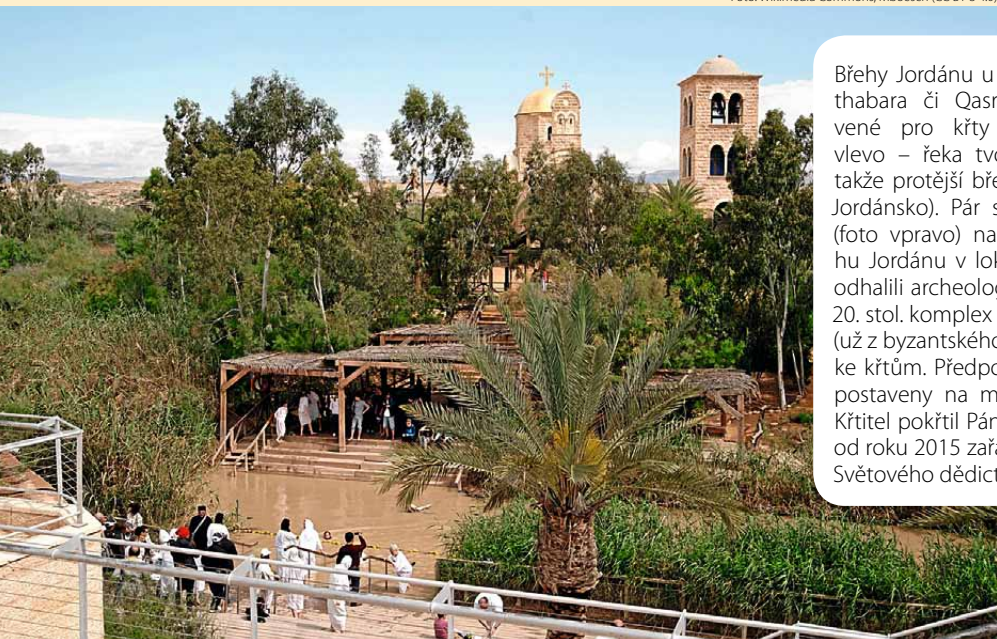
vsude kolem jsou miny a vstup k Jordánu je možný až od osmé hodiny. Raději respektujeme obojí. V osm se pak vydáváme až k řece. I když je zrovna období dešťů, není v ní moc vody. Většinu jí totiž odčerpávají Izraelci hned za Genezaretským jezerem (říká se mu též Galilejské či Tiberiádské jezero nebo Galilejské moře – pozn. red.). Rozvádějí ji potrubím po celé zemi a o část se dělí i s Jordánským královstvím.

Protože jsme ve Svaté zemi již podruhé a máme tentokrát k dispozici

auto, soustředíme se hlavně na místa, která jsme při společné pouti nemohli navštívit. Vyjíždíme na horu Tábor (575 metrů nad mořem), jen na chvíli se zastavíme v Nazaretě, kde Pán Ježíš vyrůstal, a pak se vydáváme hledat Khirbet Kanu, lokalitu, kterou archeologové považují za nejpravděpodobnější místo, kde stávala Galilejská Kána, ve které Pán Ježíš udělal svůj první zázrak: proměnil vodu ve víno (viz článek *Drama v Káně Galilejské* na str. 22). ▶

Foto: Wikimedia Commons, Mboesch (CC BY-SA 4.0)

Foto: Wikimedia Commons, Freedom's Falcon (CC BY-SA 3.0)

Břehy Jordánu u Betánie (také Bethabara či Qasr al-Jahúd) upravené pro kity poutníků (foto vlevo – řeka tvoří státní hranici, takže protější břeh s kostely je již Jordánsko). Pár set metrů odtud (foto vpravo) na východním břehu Jordánu v lokalitě Al-Maghtas odhalili archeologové v 90. letech 20. stol. komplex sakrálních staveb (už z byzantského období) sloužící ke křtům. Předpokládá se, že byly postaveny na místě, kde sv. Jan Křtitel pokřtil Pána Ježíše. Místo je od roku 2015 zařazeno na seznam Světového dědictví UNESCO.

Tabgha

Hora
blahoslavenství

Kafarnaum

Foto: 3x archiv autora svědectví

Tel Hadar na „protějším břehu“ Genezaretského jezera na úpatí Golanských výšin bývá někdy považován za místo, kde Ježíš podruhé rozmnožil chleby a ryby a zázračně nasatil čtyřtisícový zástup (lokalizace tohoto místa je však na rozdíl od většiny míst spojených s Ježíšovým životem značně nejistá). V arabštině existuje slovo *džebel*, které znamená přirozeně vzniklý kopec nebo hora, a *tel* pro označení vyvýšeniny, která vznikla činností člověka: na rovině či nízkém návrší bylo postaveno město, zbořeno, na troskách znovu vystavěno... Po tisíciletích takto vzniklo návrší – *tel* – (viz obrázek Tel Hadaru vpravo dole) vytvořené vrstvami troskek z různých dob. Při archeologickém průzkumu vědci odkrývají jednotlivé vrstvy uvnitř kopce (viz obrázek Tel Hadaru vlevo dole). Na vrcholku telu je památník, který událost zázračného nasycení připomíná, s výhledem na Genezaretské jezero. Jeho hladina leží 212 m pod úrovní světového oceánu a je tak nejnižše položeným sladkovodním jezerem na světě. Přes jezero je odtud velmi pěkný výhled na Galileu a na řadu dalších míst spjatých s Ježíšovým životem: Tabgha (místo, kde podle tradice Pán Ježíš po svém zmrtvýchvstání předal Petrovi moc nad Církví slovy: „Pas mé beránky... Pas mé ovce...“ – viz Jan 21,15nn), Hora blahoslavenství (místo, kde podle tradice Pán Ježíš pronesl své „horské kázání“ – viz Mt 5–7) a „Ježíšovo město“ Kafarnaum, jehož lokalizace je zcela nepochybná včetně dochovaných základů domu sv. Petra (pocházel z Betsaidy, ale oženil se do Kafarnaum).

Golanské výšiny – „druhý břeh“ Galilejského jezera

Ze stejného důvodu tentokrát vynecháváme „Ježíšovo město“ Kafarnaum a Horu blahoslavenství a objíždíme Galilejské jezero po jeho východním břehu – po úpatí Golanských výšin. Jde o místa,

Posadit se, otevřít Písmo svaté, přečíst si nějaký úryvek a vědět: tak tady někde to bylo...

kteřá Pán Ježíš často navštěvoval s apoštolý, když se s nimi přeplavil „na druhý břeh“. Poutníci se sem ale moc často nedostanou. Projíždíme oblastí, která je někdy v evangeliích nazývána Gadarským krajem (Mt 8,28), kde Ježíš vyhnal zlé duchy ze dvou posedlých mužů a pak jim dovolil vstoupit do stáda vepřů. Zastavujeme na jednom místě, kde se nám zdá, že by to mohl být ten sráz, ze kterého se vepři vrhali do moře. Když opodál brzdí neo značená policejní dodávka (pozná se podle mříží v okýnkách), raději pokračujeme dál. Ale zastávku na místě Tel Hadar si přesto neodpustíme. Snad právě zde Pán Ježíš podruhé zázračně rozmnožil chleby a nasatil čtyřtisícový zástup (Mk 8,1–9). Tel Hadar je na okraji kempu,

poblíž turistické pláže. Kemp má mimo sezónu zavřeno, ale dovnitř se vjet dalo...

Také do Betsaidy, odkud pocházel svatý Petr, nás pustil vrátný zadarmo – jen jsme museli auto nechat stát mimo areál. Je konec února, pomalu končí období dešťů a sezóna ještě pořádně nezačala...

... možná vám na tom nyní nepříjde nic až tak zvláštního. To totiž musí člověk zažít.

Horní Galilea

Zato k vykopávkám izraelského města Dan, které leží jen několik set metrů od hranice s Libanonem, jsme si museli vstupenku koupit. Stálo nám to ale za to. Nejenže jsme viděli místo, na kterém kdysi izraelský král Jarobeám nechal postavit modlu zlatého telete (podstavec se dodnes zachoval, zlaté tele už ne...), ale nyní již můžeme říci, že jsme procestovali Svatou zemi „od Danu až po Beršebu“. Dan bylo v době Starého zákona nejsevernější izraelské město, Beršeba byla nejižnější a rčení „od Danu po Beršebu“ znamenalo totéž co „celý Izrael“.

A když už jsme úplně na severu, zastavujeme se samozřejmě také v Césareji Filipově – u tohoto města kdysi Pán Ježíš řekl Petrovi: „Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou Církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ (Mt 16,18n.)

Je čas na cestu zpět

V únoru se brzy stmívá, a tak si až za tmy prohlížíme poslední křižáckou pevnost Akko na pobřeží Středozemního moře, projíždíme noční Haifou a je už skoro půlnoc, když se procházíme Césareou Přímořskou. Byl to přístav a reprezentativní město, které si nechal vybudovat král Herodes Veliký. Archeologický areál sice před setměním pro turisty zavrou, ale pak zase část na noc otevrou – slouží místním lidem jako park s restauracemi a diskotékou. Pro zásobování města vodou sloužil ve starověku akvadukt. Pod ním si rozbalujeme spacáky, a i když je nám trochu zima, brzy usínáme.

Ráno vstáváme už ve čtyři. Čeká nás dlouhá cesta na jih, Kumránské jeskyně ve skalách nad Mrtvým mořem (kde se našly nejstarší rukopisy Starého zákona – některé až ze 3. stol. před Kristem), pevnost Masada, krátké osvěžení ve slaném Mrtvém moři a pak ještě v Eilat u Akabského zálivu Rudého moře. I v únoru mělo 20 stupňů. Byl chladný rok, většinou prý mívá tou dobou víc...

Lépe jednou vidět než desetkrát slyšet

Naskytne-li se vám možnost, určitě se také vydejte na místa, kde se odehrávaly biblické události – kde Bůh uskutečňoval naši záchranu, spásu. Je to něco úžasného, když pak čtete Písmo svaté a můžete si přímo představit ta místa, kde se to vše

Akvadukt, který ve starověku přiváděl pitnou vodu do přístavního města Césarea Přímořská

Fragment dedikačního nápisu (detail ve výřezu) – byl součástí budovy, kterou v Césareji Přímořské postavil Pontius Pilát ke cti císaře Tiberia v 1. století – vidíme slova TIBERIEVM, (PONT) IVS PILATVS, (PRAE)FECTVS IVDAE(A)E. Kopie je vystavená v Césareji, originál je uložen v Miláně. Je to nejstarší dochovaný doklad historické existence Pontia Piláta, který odsoudil Ježíše. Římský prefekt Pilát spravoval Judsko většinou z Césareje, pouze o svátcích sídlil v Jeruzalémě.

stalo. A co teprve, když máte možnost se na takovém místě posadit, otevřít Písmo svaté, přečíst si nějaký úryvek a vědět: tak tady někde to bylo. Možná vám na tom

nyní neprijde nic až tak zvláštního. To totiž musí člověk zažít.

Martin ■

Letovisko Eilat u Akabského zálivu – nejižnější město v Izraeli, v pozadí Jordánské město Akaba

Rudé moře v Eilat u mělo v únoru 20 stupňů. Byl chladný rok, většinou prý mívá tou dobou víc.

Jeruzalém v Ježíšově době

Jeruzalém bývá nazýván „Svaté město“. Jeho ulicemi často chodil Bůh – když se před dvěma tisíciletími stal člověkem. Zde také pro nás trpěl, zemřel, byl pohřben a třetího dne vstal z mrtvých. Jak město vypadalo v době Pána Ježíše?

Herodův palác

Byl vybudován králem Herodem Velikým. Kolem r. 30 sloužil římskému místodržiteli Pilátovi jako luxusní sídlo při jeho pobytech v Jeruzalémě. Není vyloučeno, že právě zde soudil Pilát Ježíše – pak by Křížová cesta začínala u tohoto paláce.

Foto: Wikimedia Commons, Berthold Werner

Kaifášův palác

Místo, kde velekněží vyslyšeli Pána Ježíše v noci po jeho zatčení v Getsemanské zahradě a kde ho Petr třikrát zapřel. Událost dnes na tomto místě s vykopávkami paláce připomíná kostel sv. Petra za kuropení (srov. Jan 18,27).

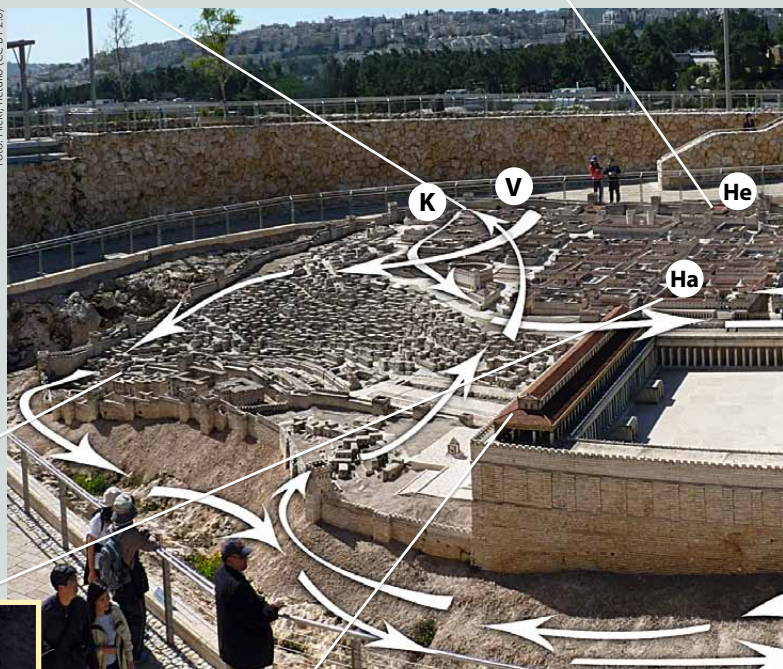
Foto: Flickr, Edmund Nigel Gall (CC BY-SA 2.0)

rybník Siloe

Sloužil jako zásobárna vody, byl napájen podzemním kanálem z pramene Gihon. V Bibli je zmiňován v souvislosti s Ježíšovým uzdravením slepého od narození (Jan 9,7).

Foto: Flickr, rctulio (CC BY 2.0)

palác Hasmonejců

V Ježíšově době sloužil tetrarchovi (úředlnému knížeti) Herodovi Antipovi (syn Heroda Velikého) při jeho pobytech v Jeruzalémě. K němu jako k vládci Galileje poslal Pilát Ježíše, protože ten byl jeho poddaným.

Foto: Wikimedia Commons, Berthold Werner

Šalomounovo sloupořadí

Chránové nádvoří (Nádvoří pohanů – dál pohané nesměli) obklopovala čtyři sloupořadí: západní, severní, východní a Šalomounovo (neboli Královské). Ježíš v jejich stínu učival. V Šalomounově sloupořadí se v prvních letech po Nanebevstoupení Pána Ježíše scházeli křesťané (viz Sk 5,12).

Foto: Wikimedia Commons, Oren Rozen (CC BY-SA 4.0)

Díky archeologickým výzkumům, ale také s pomocí starých literárních pramenů je možné jeho podobu poměrně věrně zrekonstruovat. Velmi důležitým zdrojem, o který je možné se přitom opřít, je dílo židovského historika Josefa Flavia (překlad části jeho spisu *O válce židovské* je dostupný on-line i v češtině

na <http://libriostri.catholica.cz> pod názvem *Dobytí Jerusalema*). Žil ve stejném století jako Ježíš Kristus a Jeruzalém popsal velmi přesně. Ve svých spisech mluví o stejných místech, o kterých čteme také v evangeliích.

Model zobrazující rekonstruovanou podobu města v 1. století (obrázek upro-

střed dvoustrany) se nachází v jeruzalémském Izraelském muzeu (The Israel Museum, Jerusalem). Zachycuje stav krátce před zničením Jeruzaléma římskými vojsky, tedy těsně před r. 70 po Kristu. Abychom si udělali představu o podobě města o čtyřicet let dříve – v době Ježíšova veřejného působení –, je třeba si odmyslet takzva-

Foto: Flickr, Dan Lundberg (CC BY-SA 2.0)

Golgota

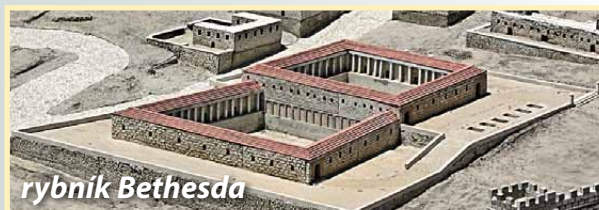
Návrší Golgota (Kalvárie), místo Ježíšovy popravě a pohřbu v nedalekém skalním hrobě. Dnes zde stojí Chrám Božího hrobu (podrobněji viz článek *Na Velký pátek na Křížové cestě v Jeruzalémě v Milujte se!* č. 42, str. 22nn; on-line www.milujte.se)

pevnost Antonia

Kolem roku 30 sloužila jako kasárna římské vojenské posádky. Herodův palác nabízel Pilátovi pohodlí, pevnost Antonia bezpečí. Proto se předpokládá, že v bouřlivém období kolem Velikonoc (velké množství lidí = nebezpečí nepokojů a vzpoury...) sídlil Pilát právě zde. Od pevnosti Antonia začíná tradiční trasa Křížové cesty se 14 zastaveními.

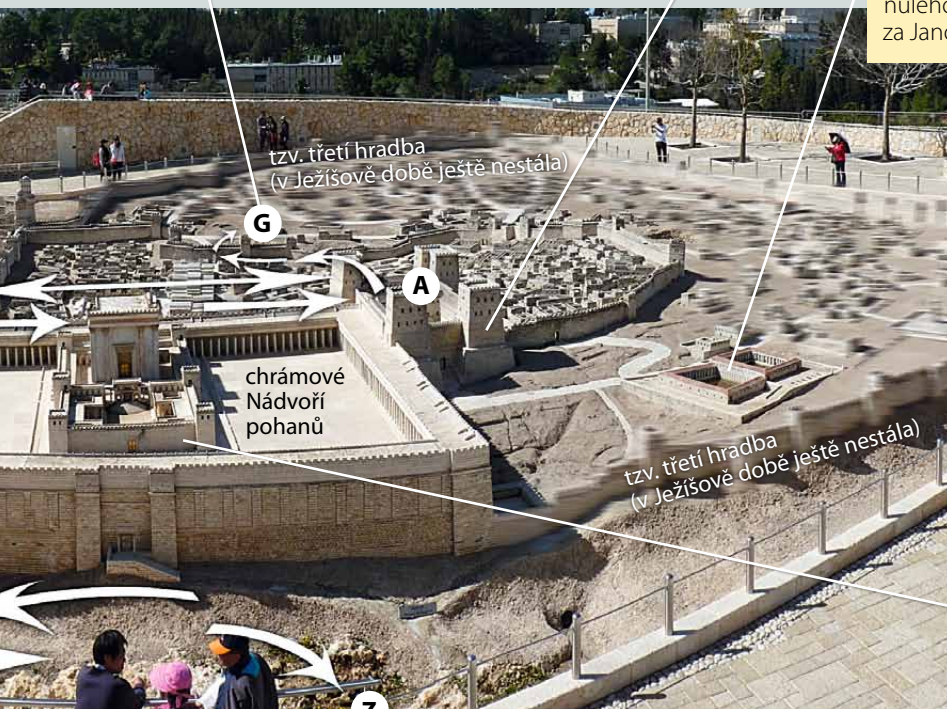
Foto: Wikimedia Commons, Oren Rozen (CC BY-SA 4.0)

rybník Bethesda

Rybník Bethesda s pěti sloupopáďmi zmiňuje evangelista Jan (Jan 5,2) v souvislosti s Ježíšovým uzdravením ochrnutlého. V 19. století byl tento údaj považován některými za Janovu fantazii, ve 20. století byl takový rybník objeven.

Foto: 2x Wikimedia Commons, Ariely (CC BY 3.0)

tzv. třetí hradba (v Ježíšově době ještě nestála)

G

A

chrámové Nádvoří pohanů

tzv. třetí hradba (v Ježíšově době ještě nestála)

Z

Západní sloupopáď

Svatyně a velesvatyně

Nádvoří mužů

oltář

komory s chrámovými poklady

Nádvoří pohanů

Nádvoří žen

Chrám

Centrem Chrámu byla svatyně a od ní chrámovou oponou oddělená velesvatyně.

Foto: Wikimedia Commons, Bienchido (CC BY-SA 4.0)

nou třetí hradbu, která tehdy ještě nestála, a také většinu zástavby mezi druhou a třetí hradbou. My jsme tyto novější části města, které v Ježíšově době ještě nestály, pro názornost mírně zeslabili a rozmazali.

Připravili P. Pavel Zahradníček,
Ondřej P. Vaněček ■

Trasa pohybu Pána Ježíše na Zelený čtvrtek a Velký pátek (o Velikonocích na jaře pravděpodobně roku 30): z Večeřadla (V), kde slavil Poslední večeři se svými učedníky a ustanovil Eucharistii (mši svatou), odchází v noci do zahrady Getsemany (Z) v údolí Cedron na úpatí Olivové hory, kde se modlí, poté se krví. Po Jidášově zradě je v zahradě zatčen a odveden k prvnímu, ještě nočnímu výslechu do Kaifášova paláce (K). Nad vykopávkami paláce dnes stojí kostel sv. Petra za kuropění – připomíná, jak Petr Pána Ježíše 3x zapřel. Ráno je Pán Ježíš přiveden před Pilátův soud do pevnosti Antonia (A). Případně se soud mohl konat i v Herodově paláci (He), pokud Pilát o Velikonocích v r. 30 sídlil tam (pak by od Herodova paláce musela začínat i trasa Křížové cesty). Pilát posílá Ježíše k Herodovi Antipovi, vládci nad Galileou, do paláce Hasmonejců (Ha) a ten, zklamany, že mu Ježíš nepředvedl žádný zázrak, ho posílá zpět k Pilátovi, opět do pevnosti Antonia (A) nebo Herodova paláce (He). Po bičování a odsouzení si nese kříž na Golgotu (G) a v její blízkosti je večer pohřben.

Jeruzalém dnes

Historická část Jeruzaléma, tzv. Staré město, je od středověku rozdělena na čtyři části: na čtvrt muslimskou, křesťanskou, arménskou (i Arméni jsou ale křesťané) a židovskou. Dnešní hradby Starého města, které pocházejí převážně z doby osmanské (turecké) nadvlády nad městem, se jen částečně kryjí s průběhem městských hradeb v Ježíšově době. Fotografie zachycuje pohled na Jeruzalém přes údolí Cedron – tj. od východu z úbočí Olivové hory z podobného úhlu pohledu jako model na předcházející dvoustraně.

Foto: Flickr, archer10 (Dennis) 101M Views (CC BY-NC-SA 2.0)

kostel sv. Petra za kuropeni

Zde stál Kaifášův palác, kde byl Ježíš vyslýchán velekněží a kde ho Petr třikrát zapřel.

Večeřadlo

Místo, kde byla Poslední večeře Pána Ježíše. Na Zelený čtvrtek večer před svým zatčením zde dal apoštolům chléb proměněný ve své tělo a víno ve svou krev. Na panoramatu Jeruzaléma se nachází těsně vedle opatství Zesnutí Panny Marie.

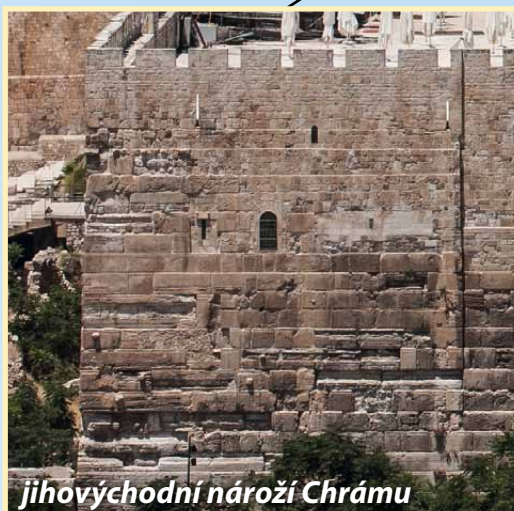
Foto: Wikimedia Commons, Octavio Ruiz Cervera (CC BY-SA 2.0)

rybník Siloe

Rybník Siloe známý v souvislosti s Ježíšovým uzdravením slepého od narození má v současnosti daleko menší rozlohu, než měl ve starověku.

Foto: Wikimedia Commons, Omeri (CC BY-SA 4.0)

jihovýchodní nároží Chrámu

Původní kamenné bloky opěrných zdí nádvoří jeruzalémského Chrámu (zničen r. 70 Římany) se zachovaly nejen u Zdi nářků, ale také po většině obvodu Chrámu. Mají přibližně metrovou velikost a jsou snadno odlišitelné od asi třiceticentimetrových kvádrů, kterými byly Římany poškozené zdi v horní části později opraveny.

Foto: Wikimedia Commons, David Castor (CCO)

mešita Skalní dóm

Muslimská mešita Skalní dóm stojí přibližně na místě, kde byla velesvatyně jeruzalémského Chrámu. Její přesná poloha není známa, protože na místě v současnosti není možné provádět archeologické výzkumy.

Foto: Flickr, Nek in esilio (CC BY-NC-SA 2.0)

Schéma jeruzalémského starého města a jeho brány: 1 – Jafská brána, 2 – Siónská brána, 3 – Hnojná brána, 4 – Zlatá brána, 5 – Lví brána, 6 – Herodova brána, 7 – Damažská brána, 8 – Nová brána

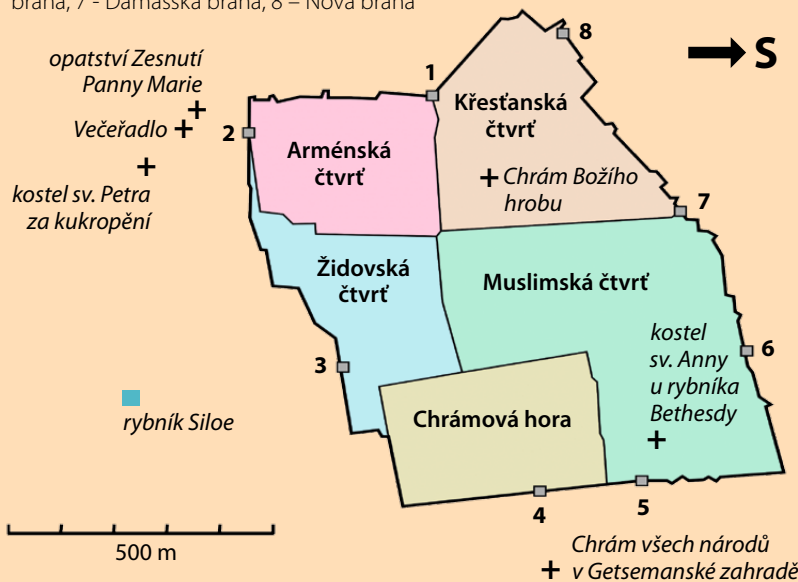

Foto: Wikimedia Commons, Hellerick (CC BY-SA 3.0)

Chrám Božího hrobu

Tvoří závěr Křížové cesty. Stojí na místě, které v Ježíšově době bylo již těsně za městskou hradbou. Nachází se v něm "pod jednou střechou" Golgota, na které byl Pán Ježíš ukřižován, a zbytky skalního hrobu, do kterého byl na Velký pátek pohřben a ze kterého v noci ze soboty na neděli slavně vstal.

Foto: Wikimedia Commons, ATS Pro Terra Sancta (CC BY-SA 3.0)

Foto: Flickr, david55king (CC BY-NC-ND 2.0)

Křížová cesta

Začíná u místa, kde byla pevnost Antonia (označeno čarou) a vede na Golgotu.

Foto: Wikimedia Commons, Bienchido (CC BY-SA 4.0)

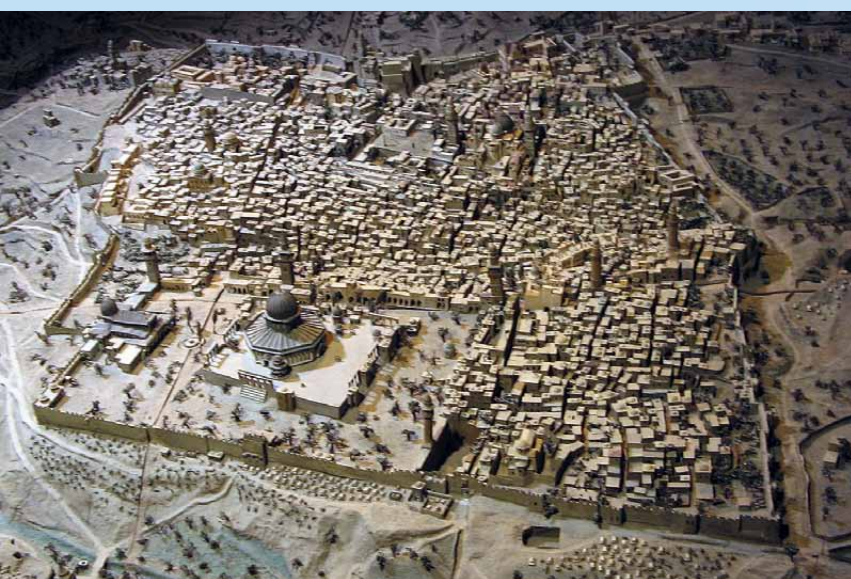

Foto: Wikimedia Commons, Vođnik (CC BY-SA 2.5)

kaple Dominus flevit

Kaple na úbočí Olivové hory (pod ní v údolí Cedron je Getsemanská zahrada) – má tvar slzy a její název česky znamená „Pán zaplakal“. Připomíná událost zachycenou v evangeliích, jak Pán Ježíš plakal nad Jeruzalémem a jeho obyvateli, kteří ho nepřijali.

Foto: Wikimedia Commons, Lorien22 (CC BY-SA 3.0)

Illésův reliéf je model zachycující podobu Jeruzaléma v 2. polovině 19. století, tj. za osmanské (turecké) vlády nad městem. Stephen Illés, maďarský katolík, který žil v Jeruzalémě, ho vyrobil ručně z odlévaného a tepaného zinku v měřítku 1 : 500 v letech 1864 až 1873. Model je ručně malovaný. Byl součástí expozice na světové výstavě ve Vídni v roce 1873. V současnosti je vystavován v Muzeu Davidovy věže v Jeruzalémě (Tower of David Museum).

Připravili P. Pavel Zahradníček,
Ondřej P. Vaněček ■

Drama v Káně Galilejské

Když se na ty chvíle dívám s odstupem času, vybavuje se mi jiný příběh z evangelia: apoštol Petr měl velkou odvahu – kráčí za Pánem Ježíšem po jezeře, najednou dostane strach z obrovských vln, které jsou všude kolem. V tu chvíli začne tonout. Ale Ježíš k němu vztáhne ruku, on se zachytí a je zachráněn.

Foto: 3x archiv autora svědectví

Tady by se pan Alfred Hitchcock vyřádil!

Scenérie jako z hororu... inu islám – jiná kultura.

Pouť je putování, ale i duchovní program

Bývá samozřejmostí, že součástí poutních zájezdů do Izraele je také duchovní doprovod. Při naší cestě do Svaté země, i když jsme ji já a má tři bráchové podnikli zcela neorganizovaně a na vlastní pěst (viz článek na str. 10), tomu nebylo jinak. Máme totiž to veliké štěstí, že náš nejstarší brácha je kněz.

Ten den se nabízela k slavení mše svaté dvě místa: hora Tábor, kde byl Ježíš před zraky apoštolů Petra, Jakuba a Jana proměněn, a nebo Kána Galilejská, kde Pán Ježíš udělal svůj první zázrak – na svatbě

proměnil vodu ve víno. V našem případě však jednoznačně zvítězila právě Kána. Ta pravá Kána: Khirbet Kana.

Vyrážíme na sever – mimo obvyklé poutní trasy

Posváčili jsme čtyři kilometry od Nazareta na sluncem zalitých rozkvetlých loukách u vykopávek města Cipori (řecky *Sepphoris* – i když není nikde v evangeliích zmiňováno, muselo hrát v životě Svaté rodiny dost významnou roli – viz infoboxy na protější straně).

Vyrážíme dál na sever směrem ke Kafr Manda, osmnáctitisícovému arabskému městečku, kde muslimové tvoří 100% populace. S autem z půjčovny projíždíme

Na mapě to byla silnice s nezpevněným povrchem...

Ze začátku, když míjíme již řádně nafouklou ovčí zdechlinu ležící u kraje cesty, se mi cesta zdá být dobrodružná. Když však náš plně naložený Hyundai i20 začne při objíždění obrovských kaluží, ve kterých se kolikrát cesta dá jen tušit, zapadat do bahna a sem tam o něco zadrhne spodkem (máme jen levné pojištění se spoluúčastí 600 dolarů při poškození podvozku), veškerá romantika je pryč.

Po jednom kilometru usuzujeme, že pokračovat dál v jízdě vypůjčeným vozem, který ani zdaleka nedosahuje jízdních

vlastností offroadů, nemá smysl. Buď se zahrabeme tak, že nás budou muset zdejší muslimové za nekřesťanský peníz tahat zpět traktorem, nebo rozpáremo auto podvozek či jen prorazíme kolo o nějaký ostrý šutr. Původně sněhobílý vůz nyní vypadá, jako by absolvoval bahnitou etapu dakarské rallye.

Pomalů se začínám loučit – se vším

Auto necháváme odstavené na okraji cesty a pouze s nejnútnejší výbavou pro slavení mše svatě vyrážíme dál pěšky. To už se moje obavy a pochybnosti začínají stupňovat: „Nechat auto z půjčovny kdesi v pustině kousek od města, kde je to samý Arab?“ Hlavou se mi honí divoké myšlenky: „Až se k němu vrátíme, bude tam ještě? A pokud snad ano – jistě bude ▷

Foto: Wikimedia Commons, AVPAMGR (CC BY-SA 4.0)

Vykopávky Sepphoris (též Seforis, dnes Cipori), hlavního města Galileje v době Ježíšově)

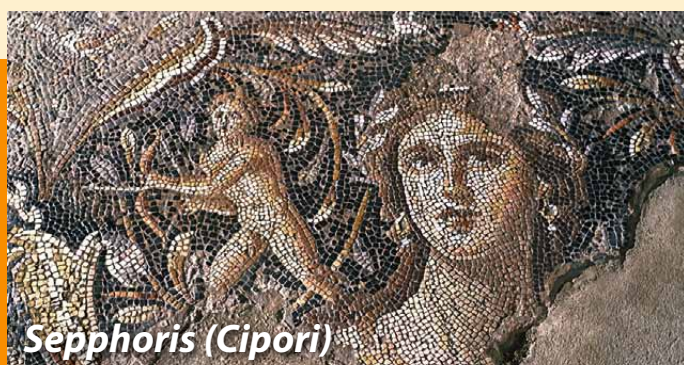
Cesta z Nazareta do Khirbet Kany vede kolem vykopávek města Cipori, odkud tesař sv. Josef míval své zakázky.

Khirbet Kana

100 metrů vysoké návrší Khirbet Kana se zbytky vesnice leží mimo hlavní cesty na obtížně dostupném místě. Proto byla od středověku za Kánu Galilejskou považována Kafr Kanna, která je naopak na hlavní frekventované hlavní cestě mezi Nazaretem a Kafarnaum.

Foto: archiv autora svědectví

Sepphoris (Cipori)

Vládce nad Galileou úřední kníže Herodes Antipas (20 před Kr. až 39 po Kr. – byl synem Heroda Velikého, který nechal povraždit betlémské děti), si město Sepphoris (Cipori) budoval jako centrum své vlády právě v době, kdy v sousedním Nazaretě vyrůstal mladý Ježíš.

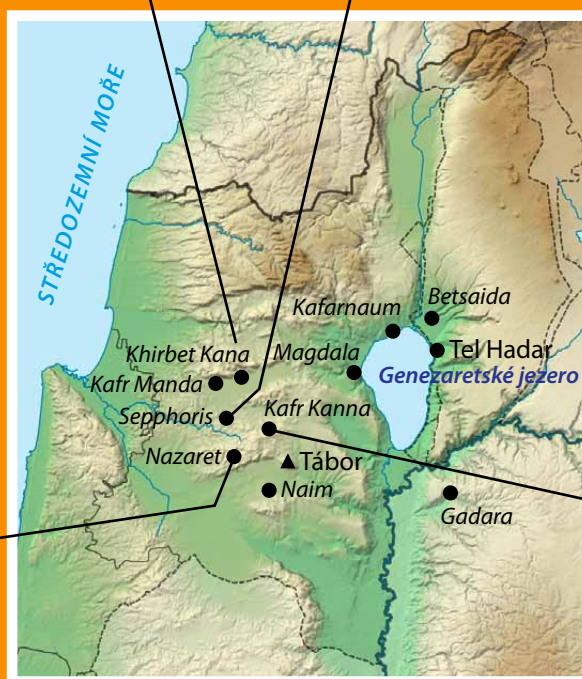
Foto: Flickr, IsraelTourism (CC BY-SA 2.0)

Nazaret

Vykopávky vesnice Nazaret (zbytky domů, pecí, obilných sil) z Ježíšovy doby, v blízkosti baziliky Zvěstování postavené nad místem, kde stál dům Panny Marie (více v *Milujte se!* č. 15, str. 20–22).

Foto: archiv autora svědectví

Mapa regionu Galilea na severu Izraele

Foto: Wikimedia Commons, NordNordWest (CC BY-SA 3.0)

Kafr Kanna

Od středověku byla mylně považována za Kánu Galilejskou, pravděpodobně proto, že se kvůli muslimské nadvládě stala Khirbet Kana pro poutníky nedostupnou (foto „Svatebního kostela“ v Kafr Kanně).

Foto: Wikimedia Commons, Berthold Werner

mít propíchané gumy, rozmláčená okna a všechna naše zavazadla budou pryč...“

Po chvíli mjíjme další torzo uhynulého dobytka. Asi to byl kůň nebo osel... Tady by se pan Alfred Hitchcock vyřádlil! A aby toho nebylo málo, ze západu od Haify se sem žene pořádný slejvák.

Byla svatba...

Třetí den byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Došlo víno, a proto řekla matka Ježíšovi: »Už nemají víno.« Ježíš jí odpověděl: »Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina.« Jeho matka řekla služebníkům: »Udělejte všechno, co vám řekne.« Stálo tam šest kamenných džbánů na vodu, určených k očišťování předepsanému u židů, a každý džbán byl na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: »Naplňte džbány vodou!« Naplnili je až po okraj. A nařídil jim: »Teď naberte a doneste správci svatby!« Donesli, a jakmile správce svatby okusil vodu proměněnou ve víno – nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří načerpali vodu, to věděli – zavolal si ženicha a řekl mu: »Každý člověk předkládá nejdříve dobré víno, a teprve až se hosté podnapijí, víno horší; ale ty jsi uchoval dobré víno až do této chvíle.« To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili.

Z Janova evangelia (Jan 2,1–11)

Jeden z mých bráchů optimisticky poznamenává: „Když je chladno, alespoň budou hadi ztuhli.“ Druhý, který kdysi absolvoval kurz na přežití ve volné přírodě v exotických destinacích, dodává: „Ale když jim déšť zalije díry, vylézají ven...“

Obloha už není šedá, nýbrž úplně černá. Když stoupáme rozkvetlým, vysokou zelení zarostlým úbočím kopce Khirbet Kana k vrcholu, déšť nás dohnal. V tu chvíli mi tady není zdaleka tak veselo jako svatečkanům před téměř dvěma tisíci lety, když na svatbě v Káně popíjeli víno, které jim „věnoval“ Pán Ježíš. „Proč jsme sem vlastně jezdili!?“ ptám se sám sebe. Ani v nejmenším nemám chuť prohlížet zarostlé rozvaliny Kány, kdysi jistě krásné a položené na romantickém místě. Moje pochybnosti dosahují maxima.

Mše svatá je vždy vrchol dne

Po chvíli volá nejmladší brácha Vítek: „Je tady nějaká jeskyňka, či co. Tady by to šlo, sem neprší.“ Než stačíme vejít dovnitř, vyběhne ven jakýsi živočich. Zřejmě daman, který se tu schoval před deštěm. Ocitáme se v prostoru vytesaném ve skále: má téměř kruhový půdorys o průměru snad tři metry, vysoký je kolem pěti metrů. Ve stěnách jsou vytvořené záhlubně, v minulosti snad sloužily pro zapuštění trámů. Místo stropu zeje k nebi asi metrový otvor, ale stěny tvoří převis, takže dovnitř až tak neprší. Brácha rozbaluje miniaturní liturgické náčiní: cestovní kalich a patenu. Vše staví na improvizovaný oltář ze dvou kamenů položených na sebe a pokrytých korporálem. Mše

svatá začíná... Obětuje ji za naše rodiny – přece jen jsme v Káně...

Prožívám radost. V ten okamžik jsou veškeré moje pochybnosti o smyslu cesty pryč. „Byla to dobrá volba, ta Kána!“ říkám si.

Konec dobrý, všechno dobré

S koncem mše svaté přestalo i pršet. Hned po závěrečném požehnání vylézám z jeskyňky a navrhuji, že to celé ještě nafotím svrchu tím otvorem ve stropě. A protože se mi nechce brodit mokrou trávou, začnu

Kameny tvoří improvizovaný oltář. Mše svatá začíná...

Foto: 4k archiv autora svědectví

Paolo Veronese: Svatba v Káně (1563, detail)

Foto: Wikimedia Commons

Otvor ve stropě jeskyně, vyfotografovaný s nasazením života

Arabské slovo „khirbet“ znamená „ruiny na kopci“. Název lokality Khirbet Kana tedy znamená „kopec s ruinami Kány“. V Khirbet Kana identifikovali archeologové nejen zbytky židovské synagogy, ale také nálezy, které dokládají, že šlo o místo, na kterém se scházeli křesťané: byl objeven komplex čtyř propojených jeskyní, kde v hlavní jeskyni byly omítnuté stěny, na kterých byly graffiti a nápisy (z části křesťanské); podél stěn se nacházely lavičky, našlo se zde i víko sarkofágu (sloužilo asi jako oltář) s vyrytým křížem.

šplhat po skále kolem vstupu do jeskyně. Vtom mi ujede noha, kámen, kterého se přidržuji, povolí a já letím dolů. Dopadl jsem na záda na velký placatý balvan. Hlava byla našťastí už mimo něj. Tou jsem se opřel do rozmáčeného trsu trávy. Byl to pořádný žuchanec.

Z jeskyně se jako jeden hlas ozvalo: „Dobry?“ – „Jo, dobrý. Jen jsem trochu uklouzl,“ povídám. Vstávám a prohlížím se, jestli jsem opravdu celý. Stačilo málo a „dobry“ to nebylo. Jen malý kousek a ležel bych sice na zádech v bahně s trsem trávy, ale s hlavou roztráštěnou o balvan. Kristovo tělo, které jsem jen před okamžikem přijal, se mi málem stalo viatikem (svaté přijímání udělované umírajícím jako prokrm na cestu do věčnosti – pozn. redakce).

Uvědomil jsem si, že Pán Bůh mě opravdu chrání. A to přes to, že se někdy ubírám po dost šilených cestách – nejen ve Svaté zemi, ale i v celém svém životě. To mi proběhlo hlavou, když jsem po dopadu mohl odpovědět: „Jo, dobrý...“

Tentokrát to nahoru raději obejdu tou mokrou zelení a bez šplhání. Po pořízení snímku se vydáváme na cestu zpět k autu. Je tam, kde jsme ho opustili. Gumy jsou nafouknuté, skla v oknech, zavazadla

na svém místě. Protože zase začíná silně pršet, skáče dovnitř a vyrážíme k Tiberiádkému jezeru (označuje se také jako Genezaretské, Tiberiádké, Galilejské jezero, nebo i moře – pozn. red.). Tam máme rezervovaný nocleh. Cestou řešíme otázku, jak odbahníme auto, než ho budeme vracet. A když druhý den ráno již za světla kontrolujeme stav vozu, s radostí zjišťujeme, že průtrž mračen při večerní cestě nám ho dokonale umyla. Nejen za to Bohu díky!

Poučení na závěr?

Nedá se říct, že bychom přípravu naší „expedice“ do Khirbet Kany podcenili. Chystali jsme ji dost dlouho a pečlivě. Jinak bychom to místo ani nenašli... Ale příprava není všechno. Bez Božího požehnaní marné lidské namáhání. (I když také samozřejmě platí: Člověče přičiň se, a Pán Bůh ti pomůže. Například nelez na mokrou skálu, a udělej pár kroků navíc...) Chystám-li se nyní na cesty, už vím, že musím také umět důvěřovat, mít odvahu

Jeden z mnoha zlomků keramiky v Khirbet Kana

odevdat se do Boží ochrany a pomoci a nespolehat se jen na svoje schopnosti a možnosti. A není to jen nutné, ale i výhodné. Ono pak je to putování – také putování životem – mnohem jednodušší, příjemnější a také bezpečnější.

Martin ■

„Byla to dobrá volba, ta Kána!“ říkám si.

Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny (Mt 5,9)

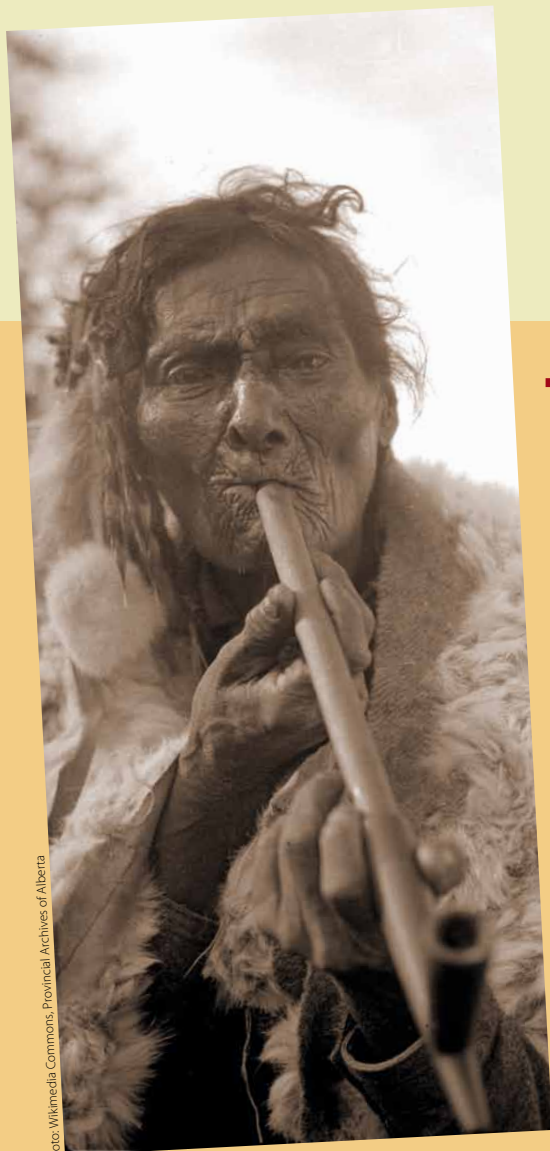

Foto: Wikimedia Commons, Provincial Archives of Alberta

Pán Ježíš řekl o lidech, kteří nevyvolávají hádky, nešíří rozbroje, ale jsou tvůrci pokoje, že jsou blahoslavení – tedy šťastní. A to šťastní tím způsobem, který jim přeje sám Bůh a který jim vydrží. Svatému Tomáši Akvinskému, jednomu z nejvdělanějších mužů v dějinách katolické církve, je připisována věta: „Jeden pokojný člověk je pro svět větším přínosem než sto učených.“ A platí to nejen o světě, ale třeba i o městě, vesnici či o rodině...

Tři indiánské dýmky

V jednom indiánském kmeni se prý předávala tato moudrost. Staří zkušení válečníci radili mladým bojovníkům:

Když tě někdo urazí nebo ti způsobí nějakou křivdu a chceš ho zabít, zapal si nejdřív dýmku. Než ji nacpeš tabákem a než ji vykouříš, uvědomíš si, že to, co ti ten druhý udělal nebo řekl, není zas tak hrozné, abys ho musel zabít – možná by stačilo jen mu pořádně napráskat holí. To by mohl být dostatečný trest...

Ale ještě počkej. Nacpi si druhou dýmku. Než ji vykouříš, možná tě napadne, že bys ho ani nemusel bít holí, že by stačilo mu něco říct – ale pořádně od plic, aby věděl, jaký je darebák.

A to je chvíle, kdy je dobré nacpat ještě třetí dýmku. A než ji vykouříš, možná zatoužíš jít mu podat ruku a pokusit se usmířit.

Lidé, kteří žijí bez Boha, si někdy vzájemně radí: „Než něco řekneš, napočítej do deseti.“ My máme ale něco daleko lepšího: „Než něco řekneš, krátce se pomodli – popros Ducha Svatého o správná slova, o jeho vedení: „Duchu Svatý, veď mě, pomoz mi prosím správně zareagovat!“

Máme něco lepšího než jen počítat do deseti... Máme modlitbu!

Dějiny, jak je možná neznáte

10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů: Nález Ježíšova hrobu i s jeho kostmi? Žil skutečně Ježíš Kristus? Zfalšovaná Bible? Papežka Jana? Křížové výpravy do Svaté země. Za co vděčí naše civilizace katolické církvi. Církev nepřitelem vědy a pokroku? Mýtus o víře v plochou zemi. Případ Galileo Galilei. Pius XII. – Hitlerův papež?

Autorem knihy je šéfredaktor časopisu *Milujte se!* P. Pavel Zahradníček. (128 stran, více než 130 barevných obrázků a schémat, doporučený příspěvek na tisk 30 Kč, možno objednat pomocí kuponu na str. 47–48 nebo na www.amims.net; kniha je také on-line ke stažení zdarma na www.amims.net a www.fatym.com)

„Je to kniha, která u nás již dlouho chyběla! Její podtitul je výmluvný: 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů. Zaujme každého – věřícího i nevěřícího. Pomozte, prosím, s jejím rozšířením. Můžete ji věnovat třeba jako dárek...“

P. Marek Dunda, koordinátor časopisu *Milujte se!*

Pokažená hádka

V egyptské zemi na okraji pouště žili dva bratři, poustevníci. Jeden z nich se rozhodl, že se vydá do Alexandrie navštívit svého biskupa. Po několika týdnech se vrátil, přinesl pozdrav od otce biskupa a vyprávěl, co je nového mezi lidmi ve městě: „Představ si, bratře, všichni se tam pořád jen hádají. To je tam teď taková nová móda.“

„No, když nemají nic lepšího na práci...“ odušil druhý poustevník.

„Když chceme držet krok s dobou, měli bychom se také začít hádat,“ pokračoval ten, který se vrátil z města.

Nezdálo se, že by to ten druhý poustevník považoval za kdovíjak potřebné: „Ale já se hádat neumím. Vlastně ani nevím, jak se to dělá.“

„To tě snadno naučím,“ povídá ten první. „To třeba vezmu tenhle tvůj hrnec a řeknu: ‚To je můj hrnec a já ti ho nedám.‘“

„Jestli ho, bratře, tak nutně potřebuješ, tak si ho klidně vezmi. Já mám ještě dva,“ odpověděl ten druhý. A tím celou hádku úplně pokazil. Protože na hádání musí být vždy minimálně dva! Když se nenajdou, je po hádce.

Umíš také „pokazit“ hádku – nejlépe už v samém začátku?

*Na hádku musí být dva!
Když se nenajdou,
je po hádce.*

Foto: Wikimedia Commons (anonym, 19. stol.)

Foto: Flickr, adwriter (CC BY-NC 2.0)

Jak se našťestí nic nestalo

Byla zlatá svatba. Když se vrátili z kostela a hosté se už rozešli, povídá dědeček babičce: „Maruško, ty jsi skvost!“

Babička byla nedoslýchavá a dědeček měl navíc uvolněný umělý chrup, takže nemluvil moc zřetelně.

„Cos říkal, dědo? Musíš víc nahlas, víš, že neslyším!“

„Že jsi můj skvost!“ zahulákal dědeček.

Babička se vřídlně usmála a mávla rukou, jako že mu odpouští a vůbec se na něho nezlobí: „Ále, z toho si nic nedělej. Já tě mám někdy taky dost.“

Naše první reakce může mnoho zachránit – ale i pokazit. Učme se reagovat v dobrém.

Příběhy posbíral P. Pavel Zahradníček

**Tisíce titulů katolické duchovní literatury
Objednávky on-line
na www.ikarmel.cz**

V této internetové prodejně si můžete objednat publikace Karmelitánského nakladatelství a mnoha dalších nakladatelství. Většina titulů je přehledně provázána s tituly souvisejícími.

ikarmel.cz

karmelitánské knihkupectví

HLEDAT

Váš košík je prázdný

Novinky Přípravujeme E-knihy Audio Všechny produkty

SLEVA 10 %
na všechny nabízené produkty

Naše tipy z edice Osudy

Kalendář 2018

27

Titul	Autorka	Cena
Bouda, která krmí milion dětí	Magnus MacFarlane-Barrow	299 Kč
Františkáni z Bronxu	Adrian Luc	274 Kč
Smrt nemá poslední slovo	Cristiana Pacciniová, Simone Trusci	399 Kč
Vyvolit si lásku	Roger z Talzé	129 Kč
Mučení na lopatkách	Graziano Marianelli	139 Kč
Mluvit se!	Paolino Beltrame Quattrocchi	299 Kč

„Být pod obraz“ – to působí hřích

Foto: Flickr, greggcomtel (CC BY 2.0)

O člověku, který je silně opilý, se říkává: „Ten je úplně pod obraz...!“ Ale jestlipak víte, jak toto rčení vzniklo? Proč se říká „být pod obraz“?

Myslí se tím „být pod obraz Boží“. Na začátku Bible čteme, že Bůh stvořil člověka, aby byl obrazem Božím (srov. Gn 1,26n). A toto rčení vyjadřuje, že opilec klesá hluboko pod úroveň toho, k čemu ho Bůh stvořil – „je pod Boží obraz“.

Svatý farář arský Jan Maria Vianney ve svých kázáních často hovořil o hříchu. Mluvil o něm jako o největším neštěstí, jaké může člověka potkat. Říkal to svým posluchačům bez jakýchkoliv příkras a zcela jasně. Protože tak to opravdu je! A jemu velmi záleželo, aby lidé, které měl rád, pochopili, co jim škodí. Co ničí jejich život... Po téměř dvou staletích jeho jasná slova neztratila nic ze své působivosti. Někdy při nich až běhá mráz po zádech. Ale posluchač současně cítí, že svatý farář arský to všechno říká proto, že mu na něm opravdu záleží.

Jako zvíře...

Ten, kdo žije v hříchu, jedná jako zvíře. Zvíře, které nemá rozum, zná pouze své tělesné žádosti. Člověk, který se stává podobným zvířeti, vzdává se užívání svého rozumu a nechává se vést touhami své mrtvoly, to je těla (svatý Jan Maria Vianney tu mluví o těle jako o „budoucí mrtvole“, protože tím tělo člověka opravdu je; jiná věc je, že pro naše spojení s Ježíšem Kristem má být tělo jednou při jeho druhém příchodu vzkříšeno a mít účast na věčném životě – pozn. redakce). Nezná nic lepšího než dobře jíst, dobře pít a požívat všech prázdnot světa, které zaničují jako vítr. Jak moc jsou takoví ubožáci politováníhodní, když se ženou za tímto větrem a lapají po něm. Nic nezískají

Foto: Flickr, Tambako the Jaguar (CC BY-ND 2.0)

Člověk, který se stává podobným zvířeti, vzdává se užívání svého rozumu a nechává se vést touhami své (budoucí) mrtvoly, to je těla.

a dávají za to vše. Dávají všanc svou věcnost za prachbídný kouř světa.

Není nic smutnějšího než duše ve stavu hříchu

Jak je smutné, milé děti, když je duše ve stavu hříchu. Může v tomto stavu zemřít a můžeme si být jisti, že nemá nic záslužného před Bohem. Proto je také ďábel tolik spokojen, jestliže duše žije ve stavu hříchu a setrvává v něm. Vidí totiž, že pracuje pro něj a že po smrti bude jeho jistým majetkem. Když je duše ve stavu hříchu,

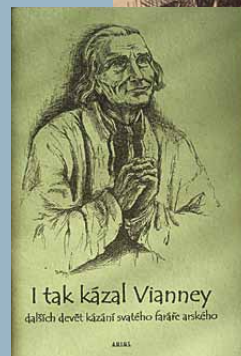
je celá prašivá, totálně shnilá (svatý Jan Maria Vianney samozřejmě ví, že duše je nehmotná a neviditelná, používá ale tyto přívlastky jako působivé metafory – pozn. redakce). Pohled na takovou duši je nesnesitelně ošklivý. Je nejvyšší poli- ▶

Zvíře, které nemá rozum, zná pouze své tělesné žádosti.

Kompletní publikace on-line:

www.fatym.com/taf/knihy/vianney1.htm
www.fatym.com/taf/knihy/vianney2.htm

www.fatym.com/taf/knihy/vianney3.htm
www.fatym.com/taf/knihy/vianney4.htm

www.fatym.com/taf/knihy/vianney5.htm

Tištěné publikace si můžete objednat na adrese apostolat@fatym.com nebo na straně 47–48 tohoto čísla za příspěvek 15 Kč (výrobní náklady na jeden výtisk) a poštovné.

svatý Jan Maria Vianney

Jakou má člověk radost ve hříchu? Jen řekněte, jakou? Docela žádnou!

tovaníhodná. Když si uvědomí, že dobrý Bůh se na ni dívá, mělo by to přispět k tomu, aby se nad sebou zamyslela.

Hřích krade duši pokoj – dokonce i v noci

Jakou má člověk radost ve hříchu? Jen řekněte, jakou? Docela žádnou! Mívá hrozné sny, které posílá ďábel, padá z propasti do propasti. Dělejte tedy vše, co je možné, milé děti, abyste opět dosáhly toho, že se budete líbit Bohu. S velkou vroucností přistupte ke svaté zpovědi. Ano, udělejte to a uvědomte si, že pak budete moci spát pokojně jako anděl. Člověk pocítuje nevyhovující radost, když se v noci

S velkou vroucností přistupte ke svaté zpovědi.

Foto: Pixabay, lechenie-narkomanii (CCO)

probudí a může se modlit k Bohu. Má na rtech jen díkyvzdání, vznáší se k nebi tak lehce, jako se orel ve vzduchu vznáší k obloze.

Hyzdí a ničí anděly, lidi – i tebe!

Podívejte, milé děti, jak velmi zohyzduje hřích člověka, jak strašně ho ponižuje! Z anděla, který byl stvořen, aby

Boha miloval, dělá ďábla, který ho bude po celou věčnost proklínat. Hledte, milé děti, duše, která je ve stavu hříchu, je stále smutná. Ať dělá, co dělá, je pořád plná nepokoje a nemá radostnou chvíli.

* * *

Naproti tomu duše, která je spojena s dobrým Bohem, je stále spokojená, stále veselá, stále plná radosti a klidu. Jak krásný je její život a jak krásná bude dokonce i její smrt!

*svatý Jan Maria Vianney (zkráceno,
titulky a perex redakce) ■*

Ano, udělejte to a uvědomte si, že pak budete moci spát pokojně jako anděl.

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Každý člověk má individuální a nesmrtelnou duši. [De fide]

Bůh určil člověku nadpřirozený cíl. [De fide]

První lidé před svým pádem žili v milosti posvěcující. [De fide]

*Srov. Dogmatika. Olomouc;
Matice cyrilometodějská, 1994.*

Foto: P. Krzysztof Dedeek

Kdo v nás „nakreslí“ Boží obraz?

„Každý člověk je stvořen k obrazu a podobě Boha, proto nachází smysl a pravou hodnotu svého života jen tehdy, když nalezne svého Stvořitele, Boha,“ připomíná známý exercitátor a evangelizátor P. James Manjackal, MSFS. A dodává: „V duši naplněné Duchem Svatým se děje podivuhodná a neuvěřitelná proměna a začíná v ní nový život.“

Foto: PxHere (CC0)

Upřímné obrácení? Jeho výsledkem je změna životního stylu.

- ♦ Duch Svatý pomáhá těm, kteří ho poslouchají.
- ♦ Pán volá lidstvo, aby odložilo staré lidství poškozené klamnými touhami a aby se v Duchu obnovilo duchovním smýšlením.
- ♦ Duch Svatý neustále posiluje naše vnitřní já, abychom poznali Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání.
- ♦ Nejsme spaseni svými spravedlivými skutky, nýbrž obmyti milostí, kterou se znovu rodíme k novému životu skrze Ducha Svatého.
- ♦ Věřící, který má vztah s Bohem, nachází s pomocí Ducha Svatého nový smysl předpisů a přikázání.
- ♦ Abychom našli Božího Ducha, nemusíme chodit na nějaké zvláštní místo ani se účastnit nějaké mimořádné duchovní akce (i když i to může někdy pomoci – pozn. redakce). Stačí otevřít srdce, kde ho nalezneme a můžeme zakoušet.
- ♦ Duch lásky uschopňuje člověka, aby poznával Ježíše v druhých lidech, a povzbuzuje ho, aby zasvětil svůj život péči o druhé.
- ♦ Každý věrohodný křesťan, který je povolán k životu s pohledem upřeným k životu věčnému, má vydávat svědectví o Kristu a prožít tuto zkušenost naplnění Duchem Svatým.
- ♦ Duch Svatý osvobozuje člověka i od strachu ze smrti.
- ♦ Bez svatosti nemůže nikdo zakoušet Boha. Pokud chce mít člověk intimní vztah s Bohem, musí odhodit hřích.
- ♦ Pravý pokoj nezávisí na tom, co máme navenek, ale co máme uvnitř.

P. James Manjackal, MSFS (z knihy „Heuréka“, Highland Books, München, 2011; vybral P. Antonín Hráček s kolektivem spolupracovníků z AG Kroměříž a Pastoračního domu Velehrad v Itálii) ■

*Jestliže se má nádoba naplnit, musí se nejdříve vyprázdnit a vyčistit.
Je nutné přinést nádobu svého srdce ke zdroji živé vody...*

Foto: U.S. Air Force photo by Almaran Shawna L. Keyes/Released

Nejen o sportu...

Jedni se sportu aktivně věnují, jiní ho pasivně sledují. Ale téměř každý ví, o co jde... Otec biskup Josef Hrdlička používá sport jako metaforu velmi dobře srozumitelnou mnoha lidem. Podobně to již před dvěma tisíci lety dělal i svatý Pavel...

Foto: U.S. Air Force photo/Senior Airman Divine Cox

Bezesporu v celém světě sport vzbuzuje u stovek milionů lidí nevšední zájem, vzrušení, výbuchy nadšení, ale i stres, zklamání z prohry. Svatý Pavel sám při-

rovnává křesťana k běžci, který závodí o vavřín vítěze a v cíli dosahuje věčného vítězství. (1 Kor 9,22n) Vidíme, že řada sportovců světa se ani dnes nestydí před

kamerami a celým světem za modlitbu či znamení kříže. Víme ale také, že sport je ohrožen násilnostmi na stadionech, dopingem, korupcí a neúměrným financováním. Může uškodit přepínáním sil. Může utužovat přátelství mezi sportovci, ale také naopak podněcovat nesmiřitelnou rivalitu.

Člověk je především stvořen a vybaven pro jiné disciplíny: pro výkony ducha, schopnost milovat, obětovat se...

Světové rekordy a svatí

Žasneme nad výkony v oblasti tělesné kultury, nad stálým překonáváním hranic lidských možností ve světových rekordech. Ale zůstává pravdou, že i živočichové člověka předčí např. v rychlosti a ladnosti běhu, v plavání, vytrvalosti, síle. Člověk je především stvořen a vybaven pro jiné disciplíny: pro výkony ducha, schopnost milovat, obětovat se, poznávat, přemýšlet, vynalézat, vést dialog s Tvůrcem, umět položit i život, posouvat hranice svých možností ve svém sebeovládání, v mrav-

Foto: Flickr, ementille (CC BY-SA 2.0)

Pokud bychom v dějinách lidstva hledali pro tuto oblast „světové rekordy“, byli by to světci a světice.

ním hrdinství, v odpuštění, v nasazení pro druhé. Pokud bychom v dějinách lidstva hledali pro tuto oblast „světové rekordy“, byli by to světci a světice, mučedníci, vyznavači, hrdinové lásky k bližním a slabým, kteří v pohledu na Boha dokázali dospět tak daleko, že stopy dobra po nich dodnes září. Sport jako by nám chtěl připomenout, že i my neseme v sobě své výzvy, svá bojiště, kde prohráváme, ale i vítězíme, svou „závodní dráhu“ pro trénink i pro velký běh „na dlouhou trať“, práci na sobě, úspěchy, ale i úskalí diskvalifikace, rezignace a prohry.

Žlutá, červená – a hřích...

Vzpomínám, jak mi jednou pomohl fotbal při katechezi s mladými lidmi, kterým dělalo potíže pochopit pojem hřích. Prý jsme lidé svobodní a víme sami, co je pro nás dobré a co ne. Protože hráli vášnivě fotbal, nakonec souhlasili, když jsem jim řekl, že i ve fotbalu musí platit jasná pravidla. Bez nich by se hra stala chaosem. Např. příliš tvrdý zákrok znamená „žlutou kartu“, varování od rozhodčího. Zákrok zraňující, zákeřný a nebezpečný pak znamená „červenou kartu“ a okamžité vyloučení ze hry.

Kdyby toto rozlišení nebylo, fotbal by přestal existovat jako hra „fair play“ a stal by se nevládnutelným kolbištěm vášně a emocí. Víra křesťanů od počátku rozlišuje lehká provinění od těžkých. Ta lehká se nesmí brát na lehkou váhu. I když „nechávejí žít“, znamenají: „Dej si pozor, příště to bude horší.“ Brutální zákrok ve sportu znamená „vyloučení“ ze zápasu. Platí to i v narušení vztahu mezi Bohem a člověkem v případě těžkého hříchu. I tam je „diskvalifikace“, než své těžké provinění přiznáme a litujeme ho ve svátosti smíření. Vidíme, že tato odvěká logika křesťanství má své hluboké opodstatnění

Foto: Max Pixel (CCO)

Těžký hřích také „diskvalifikuje“ – než své těžké provinění přiznáme a litujeme ho ve svátosti smíření.

v Božím řádu našeho života i v ochraně růstu kvality lidského charakteru.

Zpytování svědomí nám mohou připomenout zpětné zpomalené záběry kamery při pokusu překonat latku nebo při vstřelení gólu. Jak úspěšný výkon, tak nevládnutý pokus v čemkoli v životě si máme i my v paměti „zpětně promítnout“

(ve zpomalení a ztišení při zpytování svědomí) a vyvodit důsledek a tím získat zkušenost pro příště.

Mons. Josef Hrdlička (titulky redakce; podle knihy „Oživ plamen“, Matice cyrilometodějská, Olomouc, 2015; možno objednat na www.maticecm.cz) ■

FRANTIŠKÁNKY NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PANNY MARIE

„A vložil do nás slovo smíření...“ 2 Kor 5,19

Jsme řeholní společenství, které patří do velké rodiny bratří a sester sv. Františka z Assisi. Chceme přinášet pokoj a smíření do konkrétních situací lidí, mezi kterými žijeme a pracujeme. Působíme ve farnostech, školách, v charitní službě a přes 70 let na misiích v Estonsku.

Naše olomoucká komunita provozuje klášterní kavárnu ŌDE, která je v odpoledních hodinách otevřena veřejnosti stejně jako klášterní kaple a knihovna. Můžete zde ochutnat některou estonskou specialitu, zakoupit si klášterní produkty, nebo jen strávit chvíli v tichu kaple. Od letošního října také nabízíme ubytování ve 13 pokojích, které nabízíme k různým duchovním programům i odpočinku.

Kontakty: e-mail: snppm@seznam.cz, tel.: 731 118 628, www.sestry-nppm.cz

Foto: archiv SNPPM

... roucho si dobřela vyprali v Beránkově krvi (Zj 14,14)

Svatý není ten, kdo se nikdy nedopustil hříchů. Svatými se stali ti,
1) kteří pochopili, jak velké zlo hřích představuje a že je vlastně jediným
skutečným nebezpečím, které nás ohrožuje (např. svatý Alfons říká:

„Je třeba se bát pouze hříchů, jen hřích nás může zarmoutit.“),
2) a ti, kteří s Boží pomocí nad hříchem zvítězili.

Jejich vítězství nebylo snadné. To může být povzbuzením i pro nás,
když zažíváme, jak náročný je boj s hříchem a s tím, co ke hříchů svádí.
Křesťanství naštěstí není o tom, že „když se budeš snažit desetkrát víc
než nyní, tak nad zlem a hříchem zvítězíš“. Křesťanství je o tom, že sám
Bůh přichází, nabízí ruku a chce nám vítězství dát, když se ho budeme
držet. To je důležité vědět nejen tehdy, když se potýkáme se svými
vlastními hříchů, ale i s hříchů druhých.

Lepší je mluvit s Bohem
o hříšníkovi než s hříšníkem
o Bohu.

sv. Klement Maria Hofbauer

Zacházejme s hříšníky tak jako
matka se svým nemocným
dítětem. Stará se o ně více než
o všechny zdravé!

sv. Ignác z Loyoly

Nechci soudit hříšníka, protože jsem byl
nebo mohu být takovým jako on.

sv. Antonín z Padovy

Ještě důležitější než dát jíst hladovému je
modlit se za ty, kteří žijí ve smrtelném hříchů.
sv. Terezie z Avily

*Neříkejte mi, že jste hříšníci
a ubožáci, a že proto
nepřístupujete ke svatému
přijímání. Je to, jako byste
říkali, že jste nemocní, a proto
nechcete ani lékaře, ani léky.*

Jan Maria Vianney

**Nedopusť, aby tě hřích
dlouho oslaboval a obíral
o síly, když máš po ruce
takový jednoduchý lék,
jako je zpověď.**

sv. František Saleský

Nikdy nezapomínej, že jsi
pouze svědkem, soudcem
je Bůh. Jaký hřích by Pán
ve svém velkém milosrdenství
lidem neodpustil? Jak
bychom je mohli my soudit?
sv. Serafim ze Sarova

Více než hřích popouzí Boha
lhostejnost hříšníků.

sv. Jan Zlatoústý

Jako hřích je smrtí duše,
tak životem duše je
spravedlnost.

sv. Bernard

Tak dlouho se cvič, dokud
místo toho, abys chtěl,
aby tvoje chyby zůstaly
ukryté, se raději budeš
radovat z toho, že tě
mají za nedokonalého,
a přijmeš to jako
zadostiučinění za svůj
hřích.

*sv. Maxmilián
Maria Kolbe*

Když se rozhoduješ pro hřích, pohlédni
na kříž a poslyš, jak se tě Pán Ježíš ptá:
„Ty se chceš připojit k mým nepřátelům?“

sv. Jan Maria Vianney

Hřích zatemňuje ducha
a zavírá oči i srdce.

sv. Jan Maria Vianney

Hříchy, které zatajujeme,
vyjdou všechny najevo.
Kdo chce dobře skrýt své
hříchy, musí se z nich upřímně
vzpovídat.

sv. Jan Maria Vianney

Je to velká potěcha pro duši vidět,
že ona není nikdy bez Boha,
i kdyby byla ve smrtelném hříchu,
tím spíše, když je v milosti.

sv. Jan od Kříže

Člověk a hříšník, to jsou dvě
skutečnosti: co je člověkem –
učinil Bůh; co je hříšníkem –
sám člověk. Odstraň, cos učinil,
a Bůh obnoví, co On učinil.

sv. Augustin

**Je zneužití svátosti
zpovídat se
z těžkého hříchu
bez rozhodnutí
vůle polepšit se.**
sv. František Saleský

Připravila Irena Brožová (podle
knihy: Marek Dunda, „Řekli svatí
a to platí“ 1. a 2. díl, A.M.I.M.S.,
2009 a 2010; kompletní text on-line
na www.fatym.com, objednávky v papírové
podobě na www.amims.net nebo kuponem
na str. 47–48, příspěvek na tisk á 20 Kč +
obyčejné poštovné České pošty) ■

Moje cesta k islámu a zpět

Lukáš Lhořan se začal o islám zajímat v patnácti letech. V roce 2000 absolvoval v islámském centru ve Stuttgartu čtyřměsíční vzdělávací kurs. Je absolventem pravidelných školení saúdskoarabské organizace World Assembly of Muslim Youth (Světové shromáždění muslimské mládeže). V roce 2002 vykonal pouť do Mekky na pozvání saúdskoarabského krále Fahda, který cestu sponzoroval. Byl aktivním členem brněnské muslimské komunity a spolupracovníkem Ústředí muslimských obcí v ČR. Od roku 1998 byl dvanáct let pracovníkem Islámské nadace v Brně. Odešel z ní v roce 2010. Na počátku roku 2012 veřejně oznámil opuštění islámu a přihlásil se ke katolické církvi.

Foto: Max Pixel (CCO)

Není snadné vyprávět příběh o duchovním životě a vývoji, který se dotýká i jiných lidí. Víím, že ne všem se to může líbit... Snažím se svůj příběh předložit jako ponaučení a zároveň jako pomoc lidem, kteří procházejí duchovní krizí.

Ne všichni si uvědomují, že duchovní krize jsou u lidí spíše pravidlem než výjimkou. (Pozn. red.: slovo „krize“ však podle starořeckého základu „krino“ – s významem „soudím, rozhoduji mezi dvěma možnostmi“ – neznamená katastrofu nebo neštěstí, ale situaci, kdy je třeba se rozhodnout. Pokud se v takové situaci krize člověk rozhodne správně,

**Bezstarostné
dětství skončilo,
když si maminka
našla přítele, který
mi začal dělat
ze života peklo.**

získá.) K tomu, aby byl člověk uvržen do duchovní krize a začal pochybovat, stačí opravdu velice málo: špatné chování křesťanů v okolí nebo negativní zážitek s křesťanem z dětství, tak jak jsem to prožil i já sám.

V mém dětství bylo několik zlomů

Narodil jsem se v podhůří Beskyd. Moji rodiče se rozvedli, když mi byly zhruba čtyři roky. I když byl můj život těžší – jako ostatně život dítěte v téměř každé rozvedené rodině –, díky obětavosti mé maminky a mého dědečka jsme měli se sestrami krásné dětství. Dědeček nás brával každou neděli do kostela a pak do cukrárny, a takové okamžiky byly pro mne ty nejhezčí. Bezstarostné dětství však skončilo, když si maminka našla přítele, který mi začal dělat ze života peklo. Urážel mě a ponižoval, kde jen mohl.

Dokud žil dědeček, dalo se to ještě zvládat. Mohl jsem odejít k němu a u něj se učit, být v bezpečí a poznávat, co to je rodičovská láska. Jenže v mých dvanácti letech děda neočekávaně zemřel. Byl jsem nechán na pospas psychopatickému nevlastnímu otci. Jeho teror ještě zesílil.

Liboval si v tom, jak mne urážel a ponižoval. K tomu se ještě přidalo to, že v hodině katolického náboženství mi paní učitelka řekla, že Ježíš vlastně chtěl, aby můj dědeček zemřel. V jaké souvislosti to vyslovila, to si již nepamatuji, ale vzpomínám si na to hluboké bodnutí do srdce a duše, které mi to způsobilo. Křesťanství se mi tím úplně zprotivilo.

V Bohu jsem věřit nepřestal

I když jsem kvůli tomuto emočnímu zážitku z hodiny náboženství začal křesťanství nenávidět, nikdy jsem nepřestal věřit v Boha. Začal jsem se proto zajímat o islám. Měl jsem o něm povědomí z četby dobrodružných knih Karla Maye a knížek Felixe Tauera či Luboše Kropáčka.

V těchto knihách je islám líčen jako jiné, mnohdy až lepší náboženství než křesťanství. Islám se v nich prezentuje jako pokračování judaismu a křesťanství s tím, že dle těchto autorů zavrhuje proctví judaismu a křesťanství.

Informace nabyté z těchto knih podnítily můj zájem o islám. Začal jsem si dopisovat s tehdejší mediální tváří českého islámu – konvertitou Mohamedem Alím Šilhavým. On mi pak poslal další knihy –

šlo již o čistě muslimskou produkci knih v češtině, vydanou pro potřeby České republiky. Začal jsem tak tihnout k islámu, který byl v těchto knihách prezentován jako jednoduchý a praktický způsob života bez složitých duchovních konstrukcí. Podobně mi později islám představili i muslimové, kteří žili na severní Moravě.

Muslimové, se kterými jsem se setkával, byli nearabského původu, pocházeli z Balkánu a jejich výklad islámu měl blíže k protestantskému pojetí křesťanství. Ani se příliš neodlišovali od běžného Moráka.

V osmnácti muslimem

V roce 1998 jsem poprvé navštívil mešitu v Brně, která byla tehdy slavnostně otevřena a pořádala dny otevřených dveří. Při návštěvě jsem se seznámil s jedním muslimem, Hasanem Alím z Jemenu. Pozval mne, abych na konci roku přijel do Brna na takzvaný islámský kongres, což bylo soustředění organizované a financované saúdskoarabskou organizací The World Assembly of Muslim Youth a spoluorganizované českým Muslimským svazem studentů a mládeže.

Tento sjezd českých muslimů jsem navštívil a strávil jsem na něm několik dní. Byl jsem ubytován na pokoji s jedním ze zakladatelů Islámské nadace v Praze Nabilem Moulou z Tunisu, se kterým jsem debatoval o islámu a křesťanství. Pod vlivem svých tehdejších znalostí o islámu jsem na tomto sjezdu veřejně konvertoval k tomuto náboženství.

Není jednoduché psát o tomto období svého života a přiznat se tak k něčemu takovému, ale považuji to za důležité, protože tento osud sdílí se mnou i mnozí další Češi – konvertité k islámu. Tak jako já

Autor svědectví Lukáš (na snímku vpravo)

Foto: archiv autora

Kvůli zážitku z hodiny náboženství jsem začal křesťanství nenávidět...

... nikdy jsem ale nepřestal věřit v Boha. Zaměřil jsem se proto na islám.

mohou mít problémy v rodině, nefunkční vztahy a znechucení z křesťanů. Tito lidé pak vidí islám, který jim slibuje ochranu, spravedlnost, lásku Alláha, jednoduché pojetí náboženství a náboženské jistoty, tedy to, co jim jejich rodiny a společnost nebyly schopné v jejich dětství dát.

Hledání „skutečného islámu“

Krátce poté, co jsem se stal muslimem, setkal jsem se v brněnské mešitě se starým pánem z německo-turecké komunity. Jmenoval se Bozkurt. Pozval mě do muslimské komunity v německém Stuttgartu. Odcestoval jsem tam a strávil tam mezi muslimy necelý rok. Tito muslimové byli stoupenci duchovní cesty tureckého duchovního Süleymana Hilmi Tunahana.

Když jsem se vrátil z Německa, usídlil jsem se na jižní Moravě a začal jsem být aktivní v muslimské komunitě kolem brněnské mešity. Moje zkušenost s balkánskými a tureckými muslimy mne vedla

k zamyšlení, jak vlastně má vypadat ten skutečný islám, který je v islámských propagačních knihách prezentován jako jednoduchý a jasný. Nakonec jsem si musel odpovědět, že to je nesmysl, protože prostředí arabských, balkánských a tureckých muslimů se mezi sebou dost radikálně odlišovala nejen ve způsobu života, ale i ve vnímání islámské teologie.

Srovnám-li si své tehdejší myšlenky s myšlením jiných českých konvertitů a konvertitek k islámu, vidím zásadní rozdíly, protože mne nepřitahovala muslimská či arabská kultura, ale hledání cesty k Bohu. Proto když jsem si začal uvědomovat tak výrazné odlišnosti mezi jednotlivými směry islámu, chtěl jsem se dopátrat, který z těchto „islámů“ je vlastně ten správný – tedy Mohamedův.

Chtěl jsem jít až ke kořenům...

Svou roli v tom hrála i skutečnost, že brněnská mešita ve spolupráci ▷

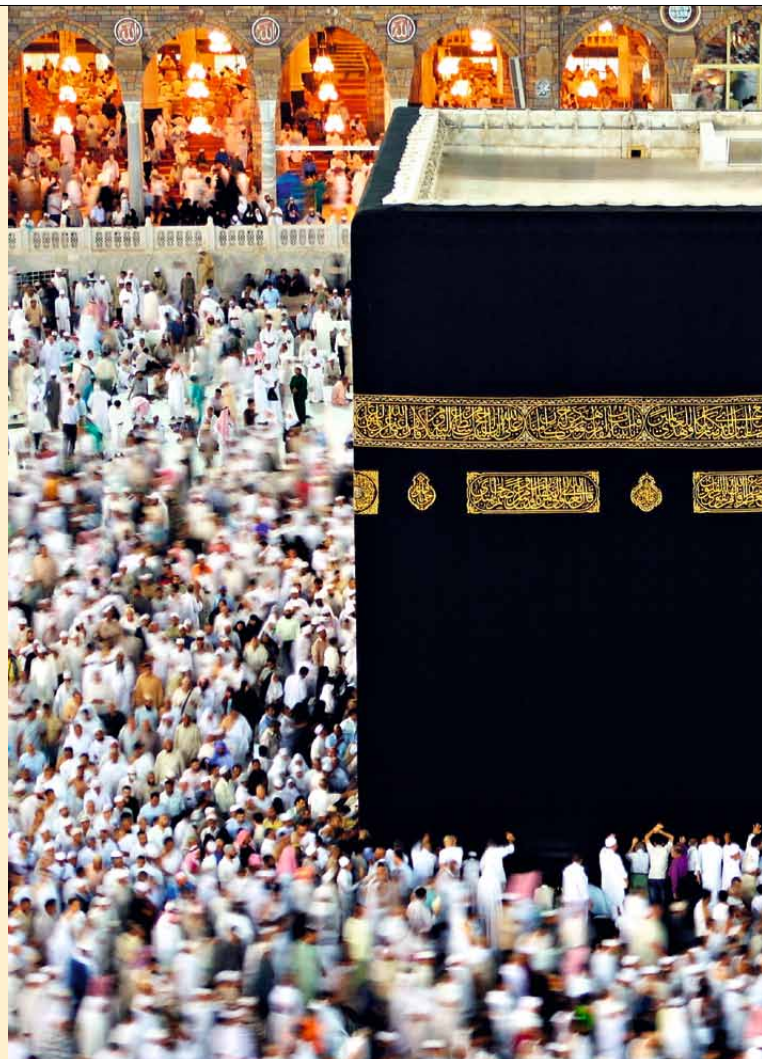
Foto: Flickr, taylorsloan (CC BY-NC-SA 2.0)

Foto: Pixabay, blindsport888 (CC0)

Začal jsem tíhnout k islámu, který je prezentován jako jednoduchý a praktický způsob života bez složitých duchovních konstrukcí.

Kdekoli na světě se muslimové modlí, obrací se ke kamenné svatyni Kaaba (Mekka v Saúdské Arábii). Korán přikazuje vykonat k této stavbě pout' (hadždž), při které ji poutníci obřadně obcházejí. Věří, že Kaabu postavil už Adam a později Ibrahím (Abrahám) se synem Ismailem.

s pražskou mešitou organizovala pravidelné vzdělávací semináře pro muslimy, na které přijížděli různí muslimští duchovní. Poučovali české muslimy, že je potřeba se navrátit k původnímu Mohamedovu islámu a odvrhnout všechny novoty v něm.

Mé hledání cesty k Bohu podnítila i osobní zkušenost z návštěvy Saúdské Arábie, kde jsem strávil několik týdnů na muslimské náboženské pouti hadždž. Po návratu z poutě jsem pokračoval v hledání informací o počátcích islámu. Pátral jsem v knihách odborníků věnujících se tématům islámu, Blízkého východu a křesťanských sekt, které tehdy v té oblasti žily. Část odborníků totiž zastává názor, že zakladatel islámu Mohamed se inspiroval (nebyl-li přímo členem) u žido-křesťanských sekt. Podobně jsem hledal i v původních islámských teologických zdrojích.

Díky přednáškám saúdkoarabských a islamistických kazatelů, kteří přijíždějí do České republiky na pozvání českých mešit a káží zde muslimům o islámském právu šaría, jsem stále více cítil nespokojenost s jejich pojetím islámu a hledal jsem

odpovědi na otázky, jestli byl opravdu Mohamed takový, jak ho tito muslimové popisují. Jejich obraz Mohameda jako válečníka a dobyvatele se totiž vlastně shodoval s popisem Mohameda jako vraha a lupiče, jak ho popisují odpůrci islámu. Každá z těchto skupin jistě volí jiná slova a jiný způsob vyjádření, ale obsah je stejný. Tam, kde muslimové vychvalují Mohameda jako Alláhova služebníka, který jen plnil jeho vůli, tam odpůrci islámu hovoří o válečníkovi a lupiči, který si Alláha vymyslel, aby ospravedlnil své loupeže, vraždy a zotročování poražených nepřátel.

Když jsem si tedy ověřil v původních muslimských textech, co muslimové v propagačních materiálech vůbec nezmiňují nebo se to snaží prezentovat jako něco, za co mohou odpůrci islámu, začal jsem přemýšlet, kde se stala chyba.

... a objevil jsem Ježíše

Toto přemýšlení mne přivedlo k uvažování o Ježíšovi. Mohamed sice v islámu popisuje Ježíše jako stvořeného zázrakem a hovoří uctivě i o jeho matce Marii, ale označuje ho pouze za proroka. Popřel

jeho ukřížování a prohlásil, že jediným Ježíšovým účelem bylo předpovědět příchod Mohameda; spása člověka je tedy možná, pouze pokud přijme Mohameda a bude poslušný ve všem, co Mohamed řekne. Mohamed je tak v islámu prezentován jako vzor dokonalého člověka, kterého by měl každý člověk napodobovat, co nejvíce to jde.

Mohamed se na počátku snažil křesťanům podbízet podobně jako židům, takže v koránu Mohamed hovoří o křesťanech nejprve velice uctivě a vybízí je ke spolenectví s muslimy. Když ale křesťané odmítli Mohameda uznat za svého vůdce a nového proroka, tak se jeho řeč mění a korán pak hovoří o křesťanech jako o nepřátelích muslimů a o těch, které mají muslimové donutit k podřízenosti a poslušnosti muslimům. Mohamed také projevil hluboké neznalosti Ježíšova učení, když v koránu hlásá, že Ježíšova matka Maria je sestra Mojžíše, že Trojici tvoří Ježíš, Bůh a Maria apod.

Když jsem o tom všem přemýšlel a dával si dohromady své dosavadní znalosti islámu, získané od samotných mus-

Foto: Wikimedia Commons, Basil D Soufi (CC BY-SA 3.0)

Foto: archiv autora

Autor svědectví (uprostřed) se šéfem muslimské obce Alrawim (vpravo), 2008

Foto: Wikimedia Commons, VOA

Foto: Flickr, Canada in Afghanistan / Canada en Afghanistan (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, unwinding (CC BY-NC 2.0)

Foto: Flickr, Facts for a Better Future (CC BY-SA 2.0)

limů a z posvátných muslimských textů, uvědomil jsem si, že mnozí lidé byli a jsou lepšími a morálnějšími, než byl Mohamed. Proč by potom Mohamed měl být vzorem dokonalého člověka, jehož příklad by měl každý člověk následovat? Vždyť Mohamed i podle islámu přikázal zabíjet lidi, kteří mu odporovali nebo ho jen kritizovali, vždyť lhal, podváděl a zotročoval svobodné lidi... Tak jak by mohl být poslem Božím?

Konfrontace s realitou

V té době jsem také narazil na běžnou praxi, že si představitelé české muslimské obce vybírají z islámu pouze to, co se jim hodí. V praktické rovině totiž v islámu není podstatné, co Mohamed nebo Alláh řekl, ale co řeknou ti, kdo se mezi muslimy těší autoritě jako znalci islámu. V islámu neexistuje žádná apoštolská posloupnost (propojení mezi apoštolů, kteří přijali učení a svátostnou moc od Ježíše Krista a pak to vše předali svým nástupcům, tj. biskupům, a ti zase svým nástupcům ... až po dnešní biskupy – pozn. red.). Vykladačem islámu se může stát kdokoliv, kdo dokáže přesvěd-

Když jsem si uvědomil výrazné odlišnosti mezi jednotlivými směry islámu, chtěl jsem se dopátrat, který z těchto „islámů“ je vlastně ten správný – tedy Mohamedův.

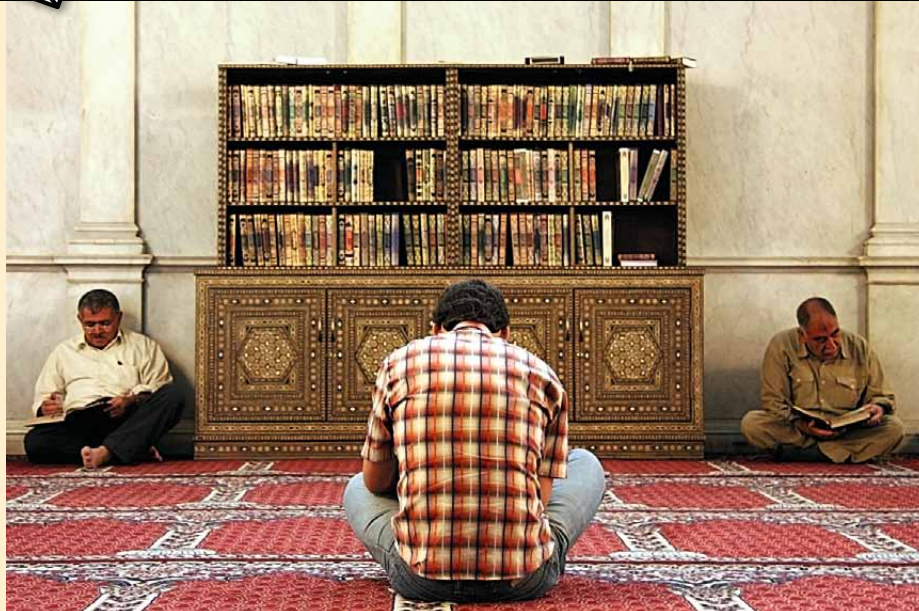

Foto: Wikimedia Commons, Erik Albers (CCO 1.0)

Zjistil jsem, že Mohamed projevil hlubokou neznalost křesťanství, když v koránu hlásá, že Ježíšova matka Maria je sestra Mojžíše, že Trojici tvoří Ježíš, Bůh a Maria...

čit muslimy, aby ho akceptovali – včetně třeba lidí, kteří neumějí číst a psát, jak to mnohdy vidíme v některých muslimských zemích.

To jsem pochopil jednoho dne, když jsem zažil ostrou debatu se šéfem českých muslimů Alrawim, tehdejším šéfem Muslimské obce v Praze Sáňkou, šéfem

Islámské nadace na Slovensku Safanem a dalšími členy tehdejšího vedení československé muslimské komunity, kteří se sešli v Brně.

Tito lidé obhajovali sebevražedné útoky Palestinců na izraelské cíle, a dokonce i útoky na izraelské děti, protože podle nich tyto děti budou jednou

vojáky a je lepší je zabít dříve, než vezmou do ruky zbraň proti muslimům. Když jsem jim oponoval, že tradiční muslimské autority odmítají sebevražedné útoky i zabíjení

Foto: Wikimedia Commons

děti, tak se odvolávali na islamistické teology, jako je Jusuf Qaradawi, kteří takové útoky schvalují.

Opatřil jsem si tedy v arabštině náboženský edikt jednoho vlivného saúdskoarabského duchovního, který sebevražedné útoky odsoudil, a prostudoval jsem si ho. Zjistil jsem, že se tento duchovní opírá o Mohamedův výrok, který muslimům zakazuje vědomě útočit na děti jejich nepřátel, protože rodiče mají dostat šanci konvertovat k islámu, a když nekonvertují, tak se z nich dají udělat otroci a lze je prodat nebo se za ně může požadovat výkupné.

Toho dne jsem tímto Mohamedovým výrokem oponoval názorům těchto muslimských představitelů. Jejich reakce byla zuřivá. Nejprve tvrdili, že nejsem znalec islámu, a proto nemohu mít pravdu. Já jsem jim však ukázal náboženský edikt onoho duchovního a onen Mohamedův výrok, načež oni mi oponovali, že neumím tak dobře arabsky, abych mu mohl rozumět. Tak jsem se jich zeptal, jestli tedy popírají, že Mohamedův výrok zní tak, jak jsem ho ukázal přeložený. Což oni nepopřeli a tvrdili, že já mu nerozumím a onen saúdskoarabský duchovní byl sionisty donucen, aby ho vyložil jako důkaz odmítnutí palestinských sebevražedných útoků na Izraelce.

Ani nyní jsem hledání Boha nevzdal

Všechny tyto poznatky a zkušenosti mne přivedly k poznání, že islám není zjevením od Boha, ale výtvořem člověka, který si lidé mohou upravovat a vykládat, jak chtějí a potřebují. Možná bych se po tomto poznání zachoval jako jiní konvertité, kteří došli ke stejnému poznání, ale já jsem během studování islámu poznával prostřednictvím Janova evangelia i Ježíše, takže můj rozchod s islámem nebyl propadnutím do duchovní prázdnoty, ale naopak mne vedl k hlubšímu zájmu o Ježíše a křesťanství.

*Proč by Mohamed měl být
vzorem dokonalého člověka?
I podle islámu přikázal
zabíjet lidi, kteří mu
odporovali, lhal, podváděl,
zotročoval lidi...*

Chceme-li porazit islám, musíme nejprve bojovat za vyléčení naší společnosti.

Když jsem ve své duši uvažoval o Ježíšově příběhu, stále více jsem cítil, že to je to, co hledám – cesta k Bohu. Když jsem jednou přemýšlel nad Ježíšovým utrpením, tak jsem si uvědomil, že tam, kde mnozí vidí prohru – smrt na kříži –, tam se naopak odehrává počátek velkolepého úspěchu, který svět do té doby nepoznal. Následovalo Zmrtvýchvstání a vznik Církve, která dokázala překonat dva tisíce let pronásledování a ďábových útoků, a to vše jen díky svému zakladateli Ježíši, který nepřišel budovat pozemská království a nenabízel lidem moc a bohatství, jak to dělá v islámu Mohamed, ale naopak vyzval své věrné: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne.“

Ne islám, ale Ježíš!

Měl jsem v životě štěstí, poznal jsem svůj omyl v islámu a opustil ho, osvobodil se od traumat týrání nevlastním otcem a našel jsem svou vnitřní i lidskou svobodu. Ale tisíce mužů a žen v Evropě takové štěstí nemají. Oni si v naší společnosti a ve svých rodinách prožili traumata a najednou se v některé části svého života potkali s islámem, který jim dává jistotu, ochranu, lásku Alláha a slibuje jim, že když budou věrní Alláhovi, najdou spravedlnost za zlo, které na nich bylo spácháno.

Je jednoduché tyto konvertity k islámu odsoudit, ale tím se nic neřeší, pouze se utvrzuje jejich přesvědčení, že konali správně. Chceme-li porazit islám, musíme nejprve bojovat za vyléčení naší společnosti. Musíme také konvertitům k islámu ukázat, že přijmout islám není řešení – že pokud se chtějí opravdu osvobodit od traumat prožitých v dětství nebo později, musí se stát vnitřně silnými a svobodnými lidmi. To jim neumožní islám, ale Ježíš.

Samozřejmě v případě konvertitů a konvertitek k islámu, kteří přijali islám kvůli partnerovi či partnerce nebo ze zjištěných důvodů, nebude žádná terapie fungovat. Oni totiž v islámu nehledají ochranu a spravedlnost, ale jen ukojení svých vášní.

Musíme také konvertitům k islámu ukázat, že přijmout islám není řešení – že pokud se chtějí opravdu osvobodit od prožitých traumat, musejí se stát vnitřně silnými a svobodnými lidmi. To jim neumožní islám, ale Ježíš.

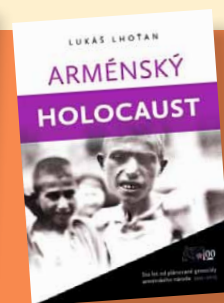
Foto: Flickr, *Jezza (CC BY 2.0)

Je to zápas se Zlým

Pokusil jsem se velice zkráceně popsat svůj životní příběh, své duchovní přemýšlení a hledání cesty k Bohu a jeho Synu. Snad se mi podařilo alespoň v základu

popsat to, s čím se budeme v naší zemi setkávat stále více – tedy duchovní zápas mezi Bohem a tím Zlým, který chce skrze islám zabránit spáse člověka.

Lukáš Lhoťan ■

Lukáš Lhoťan je bývalý muslim a autor knih, například:

Ježíš Kristus a islám, Islám a islamismus v České republice, Arménský holocaust nebo *Stručný životopis zakladatele islámu*.

V současnosti zúročuje své zkušenosti se světem islámu v publikování článků, přednáškové činnosti a vydávání knih ve vlastním nakladatelství (knihy lze objednat na www.lukaslhotan.cz).

Pohřeb 29 obětí bombového útoku, který se stal na Květnou neděli 9. dubna 2017 v pravoslavném kostele sv. Jiří v egyptském městě Tanta. O několik hodin později se odpálil sebevražedný atentátník v Alexandrii před kostelem sv. Marka, kde sloužil liturgii koptský patriarcha Tavados II.

Naslouchejte těm, kteří mají s islámem zkušenost

Web Vatikánského rozhlasu přinesl výběr z pozoruhodných rozhovorů s egyptským knězem otcem Henri Bouladem SJ, které poskytl vatikánským novinám „L'Osservatore Romano“ (více o otci Bouladovi a o „L'Osservatore Romano“ v infoboxech na protější straně). Otec Boulad naléhavě vybízí: „Evropa, ale ani pastýři Církve nechtějí vědět, pojmout a pochopit, čím islám je. Vytvářejí si sympatický obraz a tvrdí, že je to ten ‚pravdivý‘, ale tak tomu není. Neposlouchejte pařížské, berlínské nebo oxfordské profesory, ale ty naše křesťanské bratry, kteří byli dříve muslimy, poslouchejte ty, kdo žijí v muslimských zemích.“

Problém jménem islám

Otec Henri Boulad působil rovněž jako rektor Jezuitské koleje v Káhiře, kde studovalo mnoho křesťanů i muslimů. Říká, že většina muslimů jsou lidé velmi otevření, vlídní a umírnění. Ideologie představovaná ve školních učebnicích je však radikální, nastiňuje otec Boulad jádro problému. Každý pátek slyší děti

v mešitě kázání, které je neustále burcuje: kdo opustí muslimské náboženství, musí být potrestán smrtí, žena a nevěřící se nezdraví a podobně. Naštěstí se tím lidé (v Egyptě – pozn. redakce) většinou neřídí, ale tzv. umírněný islám je z ideologického hlediska hereze a jeho přívrženci nemají hlas. Moc je v rukou těch, kdo jsou přesvědčeni, že hlásají ortodoxii a pravdu.

Hluboké kořeny, ze kterých problém vyrůstá

Jak vysvětluje egyptský jezuita, kořeny problému jsou historické. Korán obsahuje verše z Mekky a z Medíny. V těch prvních je Mohamedova řeč velmi otevřená, mluví o lásce, o Židech i křesťanech jako o přátelích a o Bohu, který je lidem blízký. Jde tedy o duchovní poselství, které je smířlivé a vstřícné. Když ovšem Mohamed opustí Mekku a zakládá Medínu, dochází ke změně. Z duchovního vůdce se stává hlavou státu, vojákem a politikem. Tři čtvrtiny dnešního Koránu jsou verše z Medíny, které vybízejí k válce, násilí a k boji proti křesťanům. V 9. a 10. století si muslimové tento rozpor uvědomili a pokusili se ho vyřešit. Výsledkem bylo rozhodnutí, že verše z Medíny ruší platnost veršů z Mekky. A nejen to. Súfismus, tedy duchovní a mystický proud islámu, byl odmítnut a zakázán. Celé knihovny v Egyptě a v Severní Africe byly spáleny. „Bylo by tedy potřeba vrátit

K podstatě islámu patří jeho politický a radikální charakter.

Vlajka radikálního hnutí Hizballáh

se k původním veršům, jež jsou pramenem, a tedy právě k veršům z Mekky. Ty však byly zrušeny, a to činí z islámu náboženství meče,“ říká otec Boulad pro vatikánský deník *L'Osservatore Romano*.

L'Osservatore Romano (česky „Římský pozorovatel“) je deník Svätého stolce založený v roce 1861. V italštině vychází jako deník, v dalších sedmi jazycích pak v podobě stručných souhrnů nejdůležitějších článků vydávaných jednou týdně (francouzsky, anglicky, španělsky, portugalsky, německy a malajálamsky, což je jeden z oficiálních jazyků v Indii) či měsíčně (polsky). Deník pokrývá především aktivitu Svätého stolce a dění v Církvi a oznamuje (a popřípadě i zveřejňuje) papežské dokumenty. V záhlaví titulní strany každého vydání jsou dvě latinská motta: *Unicuique suum* („Každému co mu patří“) a *Non praevalent* („[Pekelné brány] nepřemohou“).

Článek, který vám přinášíme, je výběrem z rozhovorů otce Boulada mimo jiné i pro *L'Osservatore Romano*.

Demonstrace za zavedení islámského práva šaría na Maledivách (texty na transparentech: Do pekla s demokracií; Islám ovládne svět)

Pokusy o reformu islámu – všechny ztroskotaly

Pokusy o reformy islámu jsou starého data a všechny ztroskotaly. Už na počátku devátého století se chalíf Al-Ma'mún (786–833), následovník mutazilitů, pokusil o reformu – ale kdo si na něj dnes vzpomene, dodává s politováním egypt-

ský jezuita. Převládla uzavřená a rigorózní verze islámu Muhammada ibn Abd al-Wahhaba (1703–1792). Naposled se o reformu pokusil šejk Mohammed Taha v Súdánu, ale byl v roce 1985 oběšen na náměstí v Chartúmu, protože tvrdil, že verše z Mekky by měly rušit verše z Medíny. Islám se tedy ocitl v situaci, ▷

Otec Henri Boulad SJ je melchita, katolík východního obřadu, a zároveň jezuita, jehož otec byl Syřan z Damašku a matka Italka. Vyrůstal v Egyptě, ale doma se mluvilo francouzsky, studoval v Libanonu, ve Francii a ve Spojených státech. Má tři doktoráty, ale po návratu ze studií se věnoval především práci s mládeží a práci pro potřebné. S pomocí sv. Matky Terezy z Kalkaty založil egyptskou charitu, jejíž působení rozšířil i na Súdán. „Identita se u mě nepojí s minulostí, nýbrž s budoucností. Ve světě se všechno mění, všechno je v pohybu. Celý náš život je proměnou, procesem,“ říká ve svých pětadesáti letech.

Otec Boulad zkrátka není člověk s úzkým horizontem, a tím méně populistou či zastáncem úzkoprsého protekcionismu, jak je dnes rychle označován každý, kdo se názorově neztotožní s vládnoucími ideologiemi. Přesto tento egyptský jezuita na vlastní žádost přijal maďarské občanství (16. března 2017). Proč? „Důvody jsou tři,“ říká. „Především si velice cením vytrvalosti Maďarska, pokud jde o obranu evropských hodnot, stejně jako jeho stanoviska v oblasti spojené s migrační krizí. Považuji za velmi důležitý tento postoj, který slouží zachování a obraně fyzické i duchovní stability a identity Evropy.“ Jako druhý důvod svého neobvyklého kroku uvádí statečnost Maďarů, jejich silnou víru a odvahu jít proti proudu na evropských fórech, kde se o křesťanství mluví zpravidla jen negativně. „A konečně pas členské země Evropské unie a možnost svobodného pohybu po světě velmi usnadní moji službu,“ dodává.

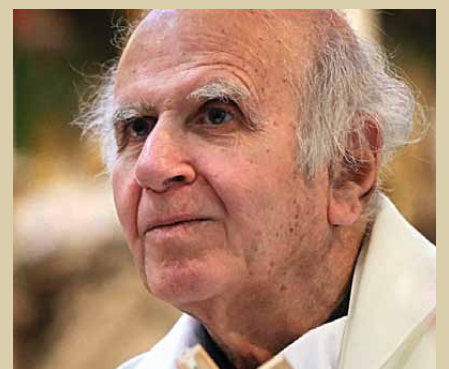
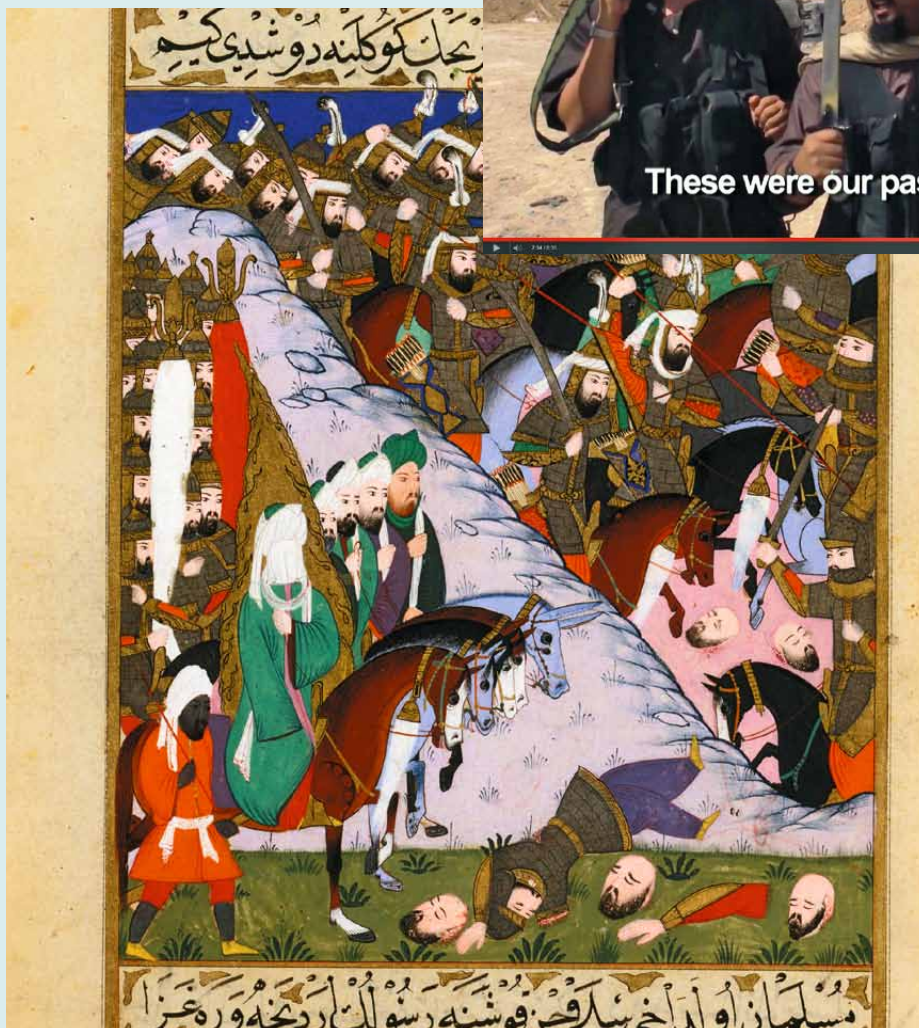

Foto: Wikimedia Commons, Thaler Tamas (CC BY-SA 4.0)

Kořeny problému s islámem jsou historické.

Video islámských radikálů s textem: „Toto byly naše pasy: naše zbraně.“

Tři čtvrtiny dnešního Koránu jsou verše z Medíny, které vybízejí k válce, násilí a k boji.

„mofobie“. Zatímco kritik islámu si ihned vyslouží označení islamofob, křesťanství a Církev je možné kritizovat libovolně a bez jakýchkoliv hranic. Důvod vidí otec Boulad v ideologii politické korektnosti, která zaplavila Západ a – jak dodává – nevyhnula se ani Církvi. Tento ideologický systém chválí všechno, co je cizí a multikulturní, avšak jeho ukrývaným záměrem je zničit osobní identitu lidí.

Mluví o islámu, ale nemají s ním hlubší zkušenost...

Právě pod těmito záminkami se v západním světě rozmohla móda psát o modelech

V Medíně (po roce 622) se Mohamed, který byl původně duchovní vůdce, stává hlavou státu, vojákem a politikem.

kdy není schopen odpovídat na otázky soudobého života a potřebuje svou vnitřní reformu.

Evropa, globalizace a křesťanství

V kritice trendů současné společnosti se otec Boulad shoduje s papežem Františkem. „Dnešní globalizace je jednoznačně špatná, protože chce ničit identitu jako takovou. A ještě k tomu z hospodářských a finančních důvodů. Jsou to hry vedené ke škodě národů a zemí, při nichž člověk zcela mizí ze zorného úhlu.

Životy stovek, tisíců lidí nic neznamenají, když jsou ve hře například ropná pole nebo jiné oblasti bohaté na suroviny. Tento proces odosobňuje svět a ničí citlivost k lidské osobě. A dělat toto všechno ve jménu demokracie a lidských práv není nic jiného než lež a pokrytectví. Svoboda slova ti náleží, pouze dokud se vejdeš do hranic liberální narace, jakmile však vykročíš za ni, přestáváš být rovnoprávným partnerem.“

Za dobrý příklad této dvojakosti západní demokracie považuje egyptský jezuita zacházení s termínem „isla-

Modlitba Anděl Páně za Evropu

Původ této modlitby sahá do roku 1456. Turecký paša Mohamed II. se tehdy chystal zasadit smrtící úder křesťanským zemím. Odpovědí byl list papeže Kalista III., kterým nařídil polední zvonění, při kterém se všichni křesťané mají sjednotit v modlitbě. A křesťanská Evropa byla tehdy zachráněna... V kritické situaci křesťanů v Evropě by měla modlitba Anděl Páně získat opět zvláštní význam. Vzhledem k její výstižnosti a krátkosti by to mohlo být přijato. Modlíte se již pravidelně Anděl Páně za obnovu víry v Evropě?

Anděl Páně zvěstoval Panně Marii a ona počala z Ducha Svatého.

Zdravas, Maria...

Maria řekla: „Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova.“

Zdravas, Maria...

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.

Zdravas, Maria...

Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko, aby nám Kristus dal účast na svých zaslibeních.

Modleme se:

Pane, poznali jsme andělské poselství o vtělení Krista,

Tvého Syna;

vlej nám, prosíme, do duše svou milost,

ať nás jeho umučení a kříž přivede k slávě vzkříšení.

Skrze Krista, našeho Pána.

Amen.

Foto: Roger Anis/GroundTruth

Kirollos Danial ukazuje zkrvavené kněžské roucho svého otce, který měl bohoslužbu na Květnou neděli 2017 v kostele v Tanta. S otcem výbuch přežili, ale bratr, který zpíval vedle něj, zahynul.

Foto: Mohamed Hossam, EPA

Příbuzní truchlí nad rakvemi během pohřbu obětí zabitých při útoku ozbrojenců na návštěvníky v klášteře sv. Samuela vyznavače ve středním Egyptě 26. května 2017.

dialogu s islámem „z vědeckého hlediska“. Zabývají se tím lidé, kteří nemají žádnou hlubší zkušenost s islámským světem. Když pak nabádají Evropany, aby otvírali

dveře uprchlíkům, neuvědomují si, kam to povede. „S odvoláním na evangelium a Ježíšovo učení říkají věci, které jsou prostě iracionální,“ upozorňuje egyptský ▶

Útoky vozidlem, bodnou nebo střelou zbraní na neozbrojené lidi už nejsou jevem omezeným na Blízký východ, ale jsou stále častější i v evropských městech. Vlevo: útok buldozerem v Jeruzalémě, 2008; vpravo: záď kamionu, kterým útočil islamista ve Stockholmu, duben 2017.

Foto: Wikimedia Commons, The Israel Project

Foto: Wikimedia Commons, Frankie Fougantini (CC BY-SA 4.0)

Ideologie politické korektnosti zaplavila Západ a nevyhnula se ani Církvi.

jezuita. „Nejprve musíš hájit svoji rodinu, kulturu, identitu, a tehdy máš otvírat své dveře – tak, jak to tento kontinent činil po věky. Evropa byla vždy otevřeným svě-
tadilem, ale v současné situaci si nemůže dovolit záplavu s charakterem invaze, která bude z perspektivy budoucnosti znamenat naprostou destabilizaci.“

Naslouchejte těm, kteří mají s islámem zkušenosti!

K podstatě islámu patří jeho politický a radikální charakter, varuje ještě jednou otec Boulad.

„Evropa, ale ani pas-
týři Církve nechtějí vědět, pojmout a pochopit, čím

islám je. Vytvářejí si sympatický obraz a tvrdí, že je to ten „pravdivý“, ale tak tomu není. Neposlouchejte pařížské, berlínské nebo oxfordské profesory, ale ty naše křesťanské bratry, kteří byli dříve muslimy, poslouchejte ty, kdo žijí v muslimských zemích,“ vybízí egyptský jezuita otec Henri Boulad.

Johana Bronková (zpracováno pro www.radiovaticana.cz na základě rozhovorů pro „L'Osservatore Romano“ a „Gość Niedzielny“; pro „Milujte se!“ zkráceno, perex a titulky redakce) ■

Zdroj:

Johana Bronková: *O islámu, křesťanství a globalizaci s egyptským jezuitou Henri Bouladem.*
(www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=25586)

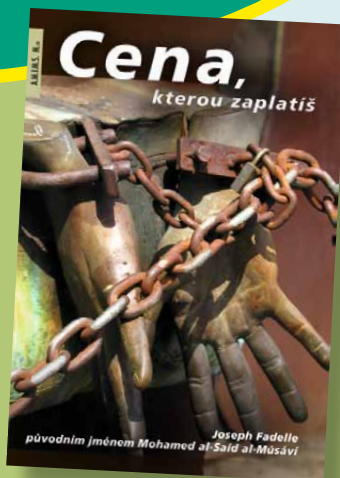
Již 65 000 výtisků!
Doporučujeme jako dárek!

Cena, kterou zaplatíš

Joseph Fadelle (původním jménem Mohamed al-Saíd al-Músáví

Knih, která vyšla v jedenácti jazycích a v češtině již byla vydána v nákladu 65 000 výtisků. O její čtivosti svědčí, že se v roce 2015 umístila na prvním místě ve čtenářské anketě KT. Je to skutečný příběh mladého iráckého muslima z významné šíitské rodiny Músáví (z rodu Músáví pochází i ajatolláh Chomejní v Íránu a šejch Nasralláh v Libanonu), který byl svým otcem vybrán jako budoucí vůdce rodinného klanu. On se však rozhodl přijmout křest. Víc než deset let hledal někoho, kdo by měl odvahu ho pokřtít. Pro víru se dostal do iráckého vězení, byl mučen. Nakonec utekl z vlasti. Jeho vlastní rodina se ho pokusila zabít. Nyní se ukrývá ve Francii – stále je na něj vyhlášena fatva – islámský rozsudek (v jeho případě jde o rozsudek smrti za to, že se stal křesťanem).

Formát A5, 160 stran. Knihu můžete objednat v potřebném množství na www.amims.net nebo pomocí kuponu na str. 48 jen za příspěvek na tisk 30 Kč za výtisk + obyčejné poštovné České pošty. Kniha je vhodná i jako dárek, který zaujme téměř každého – věřícího i nevěřícího.

Tiskový apoštolát A.M.I.M.S.

Sandro Botticelli: *Madona s knihou* (1480)

Smyslem tiskového apoštolátu A.M.I.M.S. (*Apostolatus Mariae Immaculatae Matris Spei* – česky: Apoštolát P. Marie Neposkvrněné – Matky Naděje) je tisk kvalitních, srozumitelných a velmi levných brožurek či knih nejen pro ty, kteří si je sami přečtou, ale především pro ty, kteří je budou dále šířit – rozdávat, půjčovat, nabízet za dobrovolný příspěvek ve farnostech...

Značná část produkce A.M.I.M.S. jsou publikace srozumitelné i nevěřícím.

Evangelizovat je možné i dárkem – zajímavou knihou.

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
P. Josef Soukop: Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky (A5, 60 stran, 15 Kč) Velmi srozumitelně a přitom do hloubky (a ještě k tomu velmi poutavě s použitím velkého množství příkladů). P. Josef Soukop, který měl mezi skauty přezdívku „Velký náčelník“, měl mimořádnou schopnost podat i obtížná teologická témata tak, aby jim porozuměl i obyčejný člověk – a aby z nich měl duchovní užitek.	
P. Martin Sedloň, OMI: Doprovázení (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Řada myšlenek a impulsů – kniha, kterou můžete kdekoliv otevřít a hned se do ní začtete. Stručné, jasné, čtivé – výborná dárková kniha.	
P. Martin Sedloň, OMI: Poutníkem naděje (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Kniha o tom, co tak mnoho lidí potřebuje, ale přitom to postrádá: o naději. Kniha na četbu již trochu náročnější než ta předchozí.	
P. Marek Dunda (ed.): Tak kázal Vianney (A5, 72 str., 15 Kč) Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. postupně publikuje kázání svatého faráře arského. V této a následujících čtyřech publikacích najdete již více než polovinu z celkem osmdesáti dochovaných kázání sv. Jana Marie Vianneye.	
P. Marek Dunda (ed.): Jak kázal Vianney o svaté zpovědi (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): I tak kázal Vianney (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Promluvy sv. Jana Marie Vianneye (A5, 60 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Z myšlenek sv. Jana Marie Vianneye (A5, 36 stran, 10 Kč)	
P. Jan Richter (ed.): Zajed' na hlubinu (formát A5, 56 stran, 15 Kč) Mozaika z myšlenek svatého papeže Jana Pavla II.	
P. Marek Dunda (ed.): Řekli svatí a to platí I. a II. (A5, 80 + 84 stran, 2 x 20 Kč) Rozsáhlá sbírka 2 x 777 citátů svatých a blahoslavených	I. díl II. díl
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 1–15 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání, ve kterých jeden z nejvýznamnějších kazatelů starověké Církve probírá takzvaný „Prolog“, tj. prvních osmnáct veršů Janova evangelia. Editorem celé série je P. Marek Dunda.	
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 62–75 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání na 11.–14. kapitolu Janova evangelia, tedy o událostech předcházejících Ježíšovu utrpení a o části poslední večeře.	
P. Ladislav Simajchl: Stáří (A5, 48 stran, 10 Kč) Jak prožívat stáří tak, abyste se na něj mohli téměř těšit...	
P. Ladislav Simajchl: Rodiče a školáci (A5, 76 stran, 15 Kč) Čítanka o výchově dětí od školáčků po studenty. Pro rodiče dětí školního věku (od 1. třídy až po pubertu včetně).	
Křesťané ve společnosti (sada 3 ks DVD, příspěvek na výrobu celé sady 60 Kč) Celkem devět dokumentárních filmů vysvětluje základy sociálního učení Církve.	
P. Jan Peňáz: Biblický rozjímavý růženec (A6, 32 stran, 5 Kč) Rozjímavý způsob modlitby růžence založený na biblických textech. Nyní ve 2. vydání doplněny i texty pro růženec světla.	
P. Marek Dunda (ed.): Sedm kajících žalmů (A6, 32 stran, 5 Kč) Přicházejí chvíle, kdy vnímavý člověk pocítí, že je vhodné dělat mimořádné pokání. Pro tyto chvíle je určena tato brožurka. Zároveň může pomoci prohloubit smysl pro pokání.	
A já jsem s vámi i za železnou oponou (A5, 76 stran, 15 Kč) Příběhy křesťanů ze zemí, které byly a nebo ještě jsou ovládnány komunismem. Velmi poutavé a čtivé beletristické zpracování celkem devatenácti příběhů z Polska, Maďarska, Ruska, Číny...	
P. Leo Zerhau: Vyřídte sionské dceři (A5, 24 stran, 7 Kč) Celkem třináct zamyšlení o různých aspektech nemoci (proroctví nemoci, užitečnost nemoci, příprava na budoucí zdraví...) a o prožívání jednotlivých dní týdne (pondělí – Duch Svátý, úterý – andělé strážní, středa – sv. Josef... neděle – vzkříšení) tak, aby pro nemocného nebyl jeden den jako druhý.	
P. Leo Zerhau: Pověsti a příběhy z Podyjí (A5, 48 stran, 15 Kč) Celkem 28 pověstí a starých příběhů z oblasti, kterou spravuje FATYM (tedy z předměstí Znojma – Přímětice a dále na západ podél Národního parku Podyjí až po okolí Vranovské přehrady).	
Antonio Castiglione: Svatý zázraků a lásky (A5, 68 stran, 15 Kč) Život svatého Františka z Pauly – kniha je vhodná i pro starší děti a mládež.	

Foto: Wikimedia Commons

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
P. Marek Dunda: Krokodýl aneb můžeš růst (A5, 64 stran, plnobarevná obálka, 15 Kč) 36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu (viz rozhovor s autorem na protější straně). Přehled dalších knih z edice A.M.I.M.S. M. najdete ve sloupci vpravo na str. 50.	
P. Pavel Zahradníček: Dějiny, jak je možná neznáte (formát A5, 128 stran, plnobarevná obálka, 30 Kč) 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů.	
Joseph Fabelle: Cena, kterou zaplatíš (formát A5, 160 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) Napínavý příběh iráckého konvertity. Kniha se v roce 2015 umístila na 1. místě ve čtenářské anketě <i>Katolického týdeníku</i> .	
P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda: Mozaika duchovní moudrosti (formát A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Výběr citátů známých osobností.	
Ze života pro život (A5, 96 stran, plnobar. obálka, 20 Kč) Výběr z nejzajímavějších svědectví, která vyšla v prvních dvaceti číslech časopisu <i>Milujte se!</i> .	
sestra Cecílie: Útěk sestry Cecílie (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Napínavé, ale i humorné vyprávění řeholnice, která v 50. letech ukrývala kněze před StB a pak před ní sama utíkala.	
sv. Alfons M. Liguori: Návod na dobrý život (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Stručně a jasně o základech duchovního života – dobrého a radostného.	
Jaroslav V. Polc: Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti (A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) Kým byl Jan Hus ve skutečnosti – ve světle faktů, jeho klady i záporny...	
P. Jan Kabeláč: Základy křesťanské víry (A6, 44 stran, 5 Kč) Stručně a srozumitelně nás toto dílko uvádí do křesťanských postojů. Je to jedna z nejžádanějších brožurek A.M.I.M.S. – vytištěno již přes 40 000 kusů.	
P. Marek Dunda: ... a nezapomeň na modlitbu! (A6, 72 stran, 7 Kč) Knížička se známými i méně známými modlitbami – původně vznikla jako evangelizační dárek pro Tříkrálovou sbírku.	
P. Marek Dunda: To promodlím (A6, 42 stran, 5 Kč) Další z evangelizačních publikací s modlitbami – také s těmi nejzákladnějšími.	
P. Josef Havelka: Rozmlouvej s Bohem (A6, 24 stran, 5 Kč) Nejen modlitby, ale také stručný úvod do modlitby – publikace hlavně pro mládež.	
P. Petr Šabaka: Pane Bože, co mám dělat? (A5, 44 stran, 12 Kč) Aneb manuál pro člověka, který si v kostele připadá jako Alenka v říši divů.	
P. Marek Dunda a kol.: Příprava na svátost smíření dnes (vydala MCM, A6, 48 stran, doporučený příspěvek na tisk při objednání naším prostřednictvím je 25 Kč) Publikace nabízí víc než jen zpovědní zrcadlo...	
Níže můžete dopsat objednané tituly podle www.amims.net	
Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu a PSČ:	
Jméno:	
Adresa:	PSČ:
Vyplněný kupon zašlete na adresu A.M.I.M.S., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí. Knihy vám přijdou jako obyčejná poštovní zásilka České pošty s vloženou složenkou na úhradu příspěvku na tisk a poštovné (možno uhradit i bezhotovostně). Možno objednávat i na apostolat@fatym.com .	

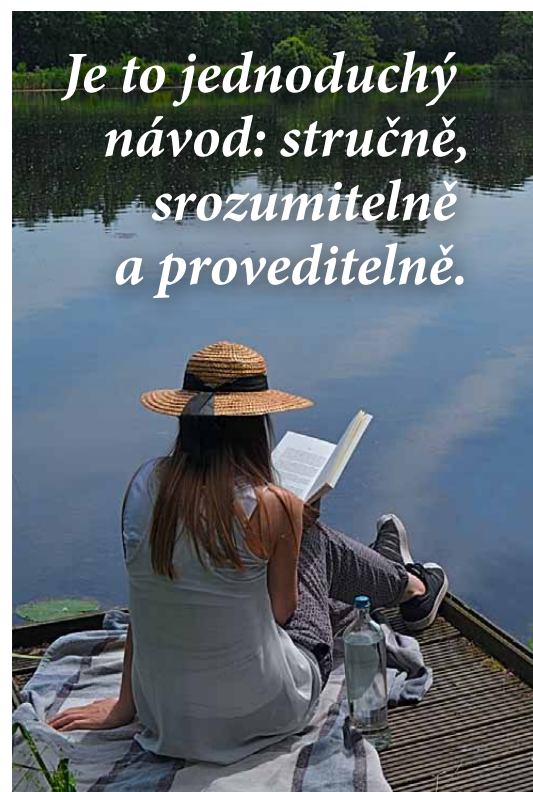
Tuto knihu je sice možné přečíst za chvíli, ale předpokládám že ti, kdo objeví její obrovský potenciál, budou se k ní dlouhodobě vracet. Každá kapitola je spojena s nějakým úkolem na celý měsíc.

Otče Marku, jak kniha „Krokodýl“ vznikla?

Každý měsíc patnáctého míváme ve Vranově nad Dyjí, kde jsem farářem, pouť „Nový Jeruzalém“ pro našich dvanáct farností a okolí. Modlíme se za obnovu víry v celé pohraniční oblasti Znojemska. Ale současně jsem si uvědomoval, že nestačí jen se za víru modlit, je třeba se do něčeho dát – a začít od sebe. Vznikl tak cyklus promluv o tom, jak svou víru žít a konkrétním způsobem pracovat na svém duchovním růstu. Šlo o jednoduchý návod: stručně, srozumitelně a proveditelně. Kniha *Krokodýl aneb můžeš růst* byla shrnutím pro ty, kteří se nemohli zúčastnit.

Nakolik kniha obsahuje něco nového?

Záměr byl přesně opačný. Aby obsahovala věci, které jsou v Církvi již po staletí osvědčené. Ze starých a osvědčených příruček duchovního života jsem vybral to, co mě nejvíc zaujalo, a řekl jsem to slovy dnešní doby.

Krokodýl aneb můžeš růst

36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu

Foto: Max Pixel (CCO)

Proč je kniha tak stručná?

Mám zkušenost, že čím stručnější, tím větší dopad na širší okruh čtenářů. Vět-

Foto: Pixabay, Bibborenn (CCO)

šina lidí se k četbě něčeho dlouhého nikdy nedostane. A není to jen moje zkušenost. První knihou edice A.M.I.M.S. M., ve které vychází i *Krokodýl aneb můžeš růst*, byla velmi tenká publikace *Návod na dobrý život* od učitele Církve a patrona zpovědníků svatého Alfonse Marii de Liguori (je možné si ji dodnes objednat – viz kupon na protější straně – a nebo přečíst na www.fatym.com; stejně stručné a současně čtivé jsou i ostatní knihy edice A.M.I.M.S. M., viz str. 50). I svatý Alfons udělal podobnou zkušenost s účinností stručných knih – jeho *Návod na dobrý život*, který několikrát za svůj život přepracovával, je v konečné podobě mimořádně stručný. Do dneška se dočkal více než šesti set vydání po celém světě a přinesl užitek milionům čtenářů.

Musím říct, že poprvé jsem si význam stručnosti uvědomil, když jsem se připravoval na kněžství a ve čtvrtém ročníku nám dal náš tehdejší spirituál jezuita P. Pavel Ambros jednu podobnou příručku nazvanou *Katechismus křesťanské dokonalosti*. K tomu nám řekl, že možná jsme většinu věcí z ní již při různých příležitostech slyšeli, ale někdy je velmi potřebné, aby měl člověk k dispozici stručný, logický

Krokodýl jako symbol

Krokodýl je starý křesťanský symbol duchovního života a růstu. Proč? Krokodýli prý rostou po celý život. Třicetiletý je velký, čtyřicetiletý ještě kousek povyroste... A také křesťan má díky životu s Bohem stále duchovně růst.

a přehledný souhrn – protože si na vše sám nevzpomene.

Je možné uvést nějaký příklad?

Třeba toto stručné sedmero postřehů (mohlo by jich být i víc), které nám mohou pomoci správně rozlišit, co je v našem jednání a touhách z Ducha Svatého a co od něho rozhodně není:

1. Duch nesvatý nás vede k tomu, abychom zveřejňovali své dobré skutky. Duch Svatý nás naopak vede k tomu, abychom dobré skutky dělali skrytě, ne kvůli chvále.
2. Duch nesvatý nám vnuká, abychom se přespříliš starali o pozemské ▷

Neobsahuje nic nového. Právě naopak: věci osvědčené v Církvi již po staletí.

záležitosti. Duch Svátý nás obrací k nejvyššímu Dobru, učí v přebytku i nedostatku důvěřovat, že nás chce Bůh takto vést.

3. Duch nesvatý vede k nestálosti v konání dobra. Nevytrváme v dobrém, co jsme začali. Duch Svátý nás upevňuje ve vytrvalosti v dobrém pro Boha, a to ve štěstí i v neštěstí.
4. Duch nesvatý nás podporuje v tom, abychom se příliš zabývali sami sebou a marnili tím čas, abychom podléhali zvědavosti, panačivosti... Duch Svátý v nás pěstuje důvěru v Boha.
5. Duch nesvatý nám namlouvá, že „něco“ znamená, že jsme důležití. Duch Svátý nás učí pravdivé pokoře, spravedlnosti; učí nás tomu, abychom netíhli k přeceňování vlastních zásluh.
6. Duch nesvatý vede člověka k nemírnosti, k přehánění v práci, v jídle, v řečech... Duch Svátý nás vede ke zlaté střední cestě.
7. Duch nesvatý nás vybízí k tomu, abychom při jednání hledali hlavně potěšení a snazší způsoby. Duch Svátý nás vede k tomu, abychom ochotně a trpělivě přijímali svůj kříž.

Foto: Wikimedia Commons

Parmigianino: Muž s knihou (cca 1525–26)

Plodem toho, k čemu nás vede Duch Svátý, je pokoj, láska a radost. Naopak duch nesvatý plodí rozdělení, zármutek, neklid a vnitřní nepokoj. Když se to takto shrne, je to vlastně velmi jasně, ne?

S P. Markem Dundou připravil P. Pavel Zahradníček knihu „Krokodýl aneb můžete růst“ můžete jen za příspěvek na tisk (15 Kč) a obyčejné poštovné objednat pomocí kuponu na str. 48 nebo on-line na www.amims.net – tam je kniha i on-line ke stažení zdarma. ■

V edici A.M.I.M.S. M. vyšly také tyto knihy:

Dějiny, jak je možná neznáte – 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů. Autorem je šéfredaktor časopisu *Milujte se!* P. Pavel Zahradníček. (128 stran, více než 130 barevných obrázků a schémat, doporučený příspěvek na tisk 30 Kč)

Cena, kterou zaplatíš

Joseph Fadelle (původním jménem Mohamed al-Saíd al-Músávi) se měl stát hlavou šíitského rodinného klanu. Místo toho se rozhodl opustit islám a přijmout křesť. Následovalo zděšení a hněv rodiny, vězení, mučení, útěk z Iráku... Svůj příběh napsal ve Francii, kde se nyní i s manželkou a dětmi skrývá před fatvou – islámským rozsudkem smrti. (160 stran, 30 Kč)

Mozaika duchovní moudrosti

Dva kněží (P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda) celý život sbírali zajímavé citáty známých i méně známých osobností o moudrosti, štěstí, lásce, naději, víře, vztahu vědy a víry... Do knihy se začnete, kdekoliv ji otevřete. Výborný dárek pro každého – podobně jako předchozí a následující dvě knihy. (96 stran, 20 Kč)

Ze života pro život

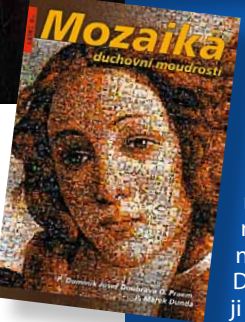
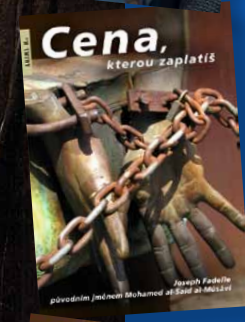
Výběr těch nejzajímavějších svědectví z prvních dvaceti čísel časopisu *Milujte se!*. Skutečné příběhy, někdy obyčejné, jindy zcela mimořádné, které zaujmou snad úplně každého. (96 stran, 20 Kč)

Útěk sestry Cecilie

Řeholní sestra vypráví svůj příběh nejen o tom, jak v 50. letech minulého století pomáhala v útěku kněžím, kterým hrozilo uvěznění, jak potom sama utíkala, skrývala se jako psanec... Místy napínavé jako detektivka, místy naopak velmi humorné autentické vyprávění z vlastního života. Další kniha, která se čte doslova jedním dechem. (96 stran, 20 Kč)

Návod na dobrý život

Velmi stručná, ale praktická knížka učitele Církve sv. Alfonse Marii de Liguori. Stručně a jasně to podstatné. Ve světě vyšla již ve více než 600 vydáních! (96 stran, 20 Kč)

návod k použití

Otec Marek Dunda dává takovýto návod k používání knih tiskového apoštolátu A.M.I.M.S.: Knih si objednat alespoň deset od každého vybraného titulu. Sám si nejdříve knihu přečíst (to je možné i bez toho, že byste si knihu objednali – kompletní texty většiny brožurek a knih z A.M.I.M.S. najdete na těchto internetových adresách: www.fatym.com a www.amims.net. Potom byste měli uvážit, koho z vašich známých, přátel, sousedů, příbuzných (zejména těch, kteří jsou nevěřící či víře odcizení, kteří již dlouho neudělali nic pro své náboženské vzdělání, kteří jsou nemocní, osamělí) by kniha mohla oslovit, zaujmout, komu by byla prospěšná. Knihy pak rozdávát, půjčovat, nabízet za příspěvek na tisk...

Každá závislost ničí a zotročuje

Foto: Public Domain Pictures.net

Když se řekne „závislák“, vybaví si asi většina lidí alkoholika, feťáka nebo třeba gamblera. Jenže jsou i závislosti, které vám ničí život, vztahy, rodinu, charakter i zdraví daleko nenápadněji.

Je tomu již řada let, co do naší televize začaly pronikat zahraniční seriály. A před pár lety začaly – aniž bych si to delší dobu uvědomovala – pronikat až příliš mnoho i do mého života. Zvláště do jednoho z nich jsem byla doslova vtážená. A tak jsem pravidelně každý den

„fušovala“ autorovi seriálu do práce. Mou první starostí bylo, jak se bude vyvíjet osud hrdinů. Dobře vysílání jsem podřizovala svůj denní rozvrh. Když něco nebo někdo ohrožoval přísun další „dávk“ – dalšího dílu seriálu –, byla jsem podrážděná a nevrlá. Zájem o rodinu se tak pomalu dostával až na druhé místo, což jsem si také neuvědomovala. Navenek jsem sice stihla všechny domácí práce, ale

čas, který měl patřit rodinnému společenství, pohltit seriál. Ani toto jsem dlouho vůbec nepostřehla.

Dnes vidím, že to, co mě zachránilo, byla modlitba. I když seriály a televize doslova rozbily společné prožívání dne s rodinou, naštěstí jsem se dál modlila. V tom jsem zůstala vytrvalá. A tak mě Pán Bůh doslova ze dne na den vzal za slovo, když jsem vyslovovala ono známé „buď vůle Tvá“, a můj vztah k seriálům mi pomohl utnout. Dodnes je to pro mě doslova tajemstvím, jak se vše rychle událo. Náhle mi zapálilo, že toto určitě není to, co Bůh pro mě a pro mou rodinu chce. A co víc, v modlitbě jsem od Něj dostala i sílu s tím skoncovat. Velmi rychle, prakticky ze dne na den. Jinak to u závislosti vlastně ani nejde.

Navíc jsem pochopila, že seriály nejen kradou čas. Celkově vzato, když v něčí společnosti trávíte každodenně spoustu času, nějak vás to ovlivní. A v těch mých seriálech byl soudobý konzumní styl života oblečen do tak lákavých šatů, že nepodlehnout mu je téměř nemožné. Mohla bych vyjmenovat i více, v čem mi Pán doslova „otevřel oči“. Snad ještě jen jedno: zkusme si dát na pomyslné misky vah to, co nám dnešní seriály dávají dobrého a co špatného. A upřímně si zkusme také odpovědět, zda jsme kvůli těmto pořadům bližší lidem, Bohu a nebi.

Vždy jsem si myslela, že závislosti jsou na kouření, automatech a podobně. Po této své zkušenosti ale říkám, že závislosti se nám může stát cokoli, co začne narušovat řád vztahů, dne i života.

Martina (redakčně upraveno) ■

Foto: Freemages.com, Ned Horton

Navenek jsem sice stihla všechny domácí práce, ale seriál pohltil čas, který měl patřit rodinnému společenství.

Pohřeb, kremace – a křesťan

Foto: Pixabay, Tellu (CCO)

Vatikánská Kongregace pro nauku víry zveřejnila dokument nazvaný „Ad resurgendum cum Christo“ (Ke vzkříšení s Kristem). Potvrzuje v něm důvody, proč Církev upřednostňuje pohřbívání zesnulých do země, a stanovuje pravidla pro uchovávání popela v případě kremace.

vatikánská kongregace. To pomáhá rodinným příslušníkům i celé Církvi v modlitbě za jejich blízké. Křesťané se tak také staví proti tendenci smrt skrývat a uzavírat za zdi.

A kremace?

I když Církev upřednostňuje pohřbívání těl do země, pohřeb žehem není zakázán, pokud nebyl zvolen z důvodů, které odporují křesťanské nauce. (Pozn. redakce: Tak tomu bývalo například u různých spolků

přátel žehu v minulosti. Členství v nich bylo veřejnou manifestací toho, že dotyčný nevěří ve vzkříšení mrtvých a věčný život: „Nechám se spálit a pak už se mnou ani Pán Bůh nic nenadělá!“ – Všemohoucí Bůh samozřejmě může vzkřísit bez ohledu na to, nakolik se zachovají nebo nezachovají naše „tělesné ostatky“.)

„Tam, kde důvody hygienického, ekonomického nebo sociálního charakteru vedou k rozhodnutí pro kremaci, která ovšem nesmí odporovat výslovné nebo rozumně

Mlýnek na kosti mrtvých těl zpopelněných v krematoriu

Pohřeb do země – vyjádření víry ve vzkříšení

Dokument připomíná nauku Církve, že pohřbívání do země je tou nejvhodnější formou vyjádření víry v Kristovo zmrtvýchvstání i ve vzkříšení těla každého člověka: při vzkříšení z mrtvých vstaneme v tomtéž (proměněném) těle, ve kterém nyní žijeme, podobně jako se Kristus po Vzkříšení ukazoval ve svém těle.

Nejlépe na posvěceném místě

Text dále doporučuje pochování zesnulého na hřbitově nebo jiném posvátném místě: „Církev se řídí starobylou křesťanskou tradicí a naléhavě doporučuje, aby těla zesnulých byla pohřbívána na hřbitovech nebo na jiných svatých místech,“ píše

Foto: Wikimedia Commons, Petr Vilgus (CC BY-SA 3.0)

předpokládané vůli věřícího zemřelého, nevidí církev doktrinní důvody k bránění této praxi,“ píše se dále v textu.

Nechat si popel doma není přípustné

Popel však musí být uložen na hřbitově nebo posvátném místě. Zmenší se tím riziko, že rodina nebo křesťanské společenství zapomene na modlitbu za zesnulého, zvláště po odchodu první generace pozůstalých. Také se tím zabrání různým pověrám.

Dokument proto výslovně **zakazuje uchovávání popela zesnulého doma**. Dovolení může udělit jen pro velmi závažné okolnosti biskup ve shodě s biskupskou konferencí. Také není dovoleno rozdělovat popel mezi příbuzné. *„Zesnulí věřící jsou součástí církve. Ti, kdo žijí, na ně pamatují a modlí se. Je dobře, když jsou pozůstatky zemřelých uchovávány s úctou po staletí na místech, která církev pro tento účel žehná,*“ řekl na tiskové konferenci teolog Angel Rodríguez Luño.

Rozptyl a další nekřesťanské zvyky

Podle dokumentu se **nepovoluje ani rozptylování popela do vzduchu, na zem, do vody či jinak, ani používání popela pro upomínkové předměty**. Tyto praktiky jsou totiž často chápány nekřesťansky, jako by měl člověk po smrti „splýnout s přírodou či vesmírem“, zcela zaniknout, převtělit se nebo „osvobodit z vězení“ těla.

Podle bývalého prefekta Kongregace pro nauku víry kardinála Gerharda Ludwiga Müllera může nový dokument pomoci věřícím uvědomit si vlastní

Foto: Anton Frič, www.fotoportal.sk

„Lidská bytost je stvořena a není určena k nejasnému zmizení, (...) pocházíme ze země a do země se vrátíme, v očekávání vzkříšení.“

**kardinál Gerhard Ludwig Müller,
bývalý prefekt Kongregace pro nauku víry**

důstojnost Božích dětí. *„Přijetí toho, že je lidská bytost stvořena a není určena k nejasnému zmizení, vyžaduje, abychom uznali Boha jako původ a cíl lidské existence. Pocházíme ze země a do země se vrátíme, v očekávání vzkříšení. Je tedy třeba*

evangelizovat smysl smrti ve světle víry ve vzkříšeného Krista,“ řekl kardinál.

Tiskové středisko Svatého stolce (překlad ČBK, zkráceno, titulky redakce) ■

Kompletní text dokumentu *Ad resurgendum cum Christo* v českém překladu: <http://www.liturgie.cz/admin/files/File/ruzne-dokumenty/2016-CDS-Instrukce-Ad-resurgendum.pdf>

„Podržte si své drahé blízko u sebe – navždy!“ láká výrobce diamantů z křemáčnického popela

Foto: Flickr, Wimox (CC BY-SA 2.0)

Foto: Flickr, rogerblake2 (CC BY 2.0)

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Co vyjadřuje křesťanský pohřeb?

Křesťanský pohřeb je službou lásky, kterou dané společenství prokazuje svým mrtvým. Spolu nese žal pozůstalých, ale zároveň se v ní obráží velikonoční rysy. Vždyť umíráme v Kristu, abychom spolu s ním slavili zmrtvýchvstání.

Srov. *„Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé“*, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

I zemřelí nás zvou k milosrdenství

Foto: Anton Frič, www.fotoportal.sk

Máme příležitost připomenout si poslední ze skutků milosrdenství, kterými jsou „pohřbívat zemřelé“ a „za živé i zemřelé se modlit“. První z nich uzavírá tradiční seznam sedmi skutků tělesného milosrdenství, druhý pak obdobný seznam skutků duchovního milosrdenství.

Potřebují nás, i když je nemáme před očima

Lidé živí, kteří se nacházejí v nějaké nouzi, probudí snadněji náš soucit než zemřelí, které už nevidíme, pokud nejde o příbuzné či přátele. Proč je důležitá láska

*Těla zemřelých
si zaslouží úctu,
protože jde o lidi,
které Kristus
vykoupil za cenu
své krve...*

k zemřelým? Protože vyrůstá z křesťanské víry v život věčný a zároveň ji posiluje. Těla zemřelých si zaslouží úctu, protože jde o lidi, které Kristus vykoupil za cenu své krve, a ti, kteří byli pokřtěni, se stali chrámem Ducha Svatého. Kristus k nim přicházel ve svatém přijímání, aby je posvěcoval a zbožštoval. Jejich těla ukládáme do země jako semena posvěcující svět.

Je to projev víry a lásky – i k cizím!

Ačkoli dnes mnozí upouštějí i od pohřebních rozloučení, protože ztratili křesťanskou víru nebo konají pohřební rozloučení jen v nejužším kruhu, pro nás je účast na pohřebním rozloučení projevem víry a skutkem lásky, i když jde o lidi cizí. Žádný pokřtěný pro nás není úplně

Foto: Flickr, campra (CC BY-NC-ND 2.0)

cizím, protože patří spolu s námi do jedné Boží rodiny. Nejde nám o okázalost či drahé obřady a pomníky, ale o vztah lásky. Rád přiznám, že mám radost, když navštívím nějaký hřbitov a vidím tam projevy lásky k zemřelým, nacházím upravené nejen hroby čerstvé, ale i hroby kněží dávno zemřelých. To je svědectví víry a úcty, nesobecké a nezištné lásky.

Dar zemřelým a šance pro živé

V řadě farností jde při příležitosti pohřbu celá široká rodina ke zpovědi a svatému přijímání, aby dala zemřelému nejceněnější duchovní dar. Mnozí to tak dělají i ve výroční den pohřbu, kdy dají na mši svatou a plně se jí účastní. Zvláště v týdnu po svátku Všech svatých, a v naší zemi výjimečně i v týdnu předcházejícím, se přicházejí mnozí modlit na hřbitov, aby pro zesnulé získali plnomocné odpustky, tedy vyprosili jim zkrácení očištění. To je mimořádně významný dobrý skutek, k němuž vás chci povzbudit.

Najdi odvahu a čas rozdělit se o naději, lásku, víru

V tyto dny přicházejí na hřbitovy i mnozí dobří lidé, kteří se modlit neumějí, protože je to nikdo nenaučil. Najděte, drazí přátelé, odvahu uctivě a taktně takové lidi oslovit a nabídnout jim krátký text modlitby za zemřelé či společnou modlitbu. To může být další skutek lásky, když pláčeme s plačícími, když navážeme kontakt s osamělými a nabídneme blízkost opuštěným, když se rozdělíme o svou víru. Takovými

Na hřbitovy přicházejí i mnozí dobří lidé, kteří se modlit neumějí, protože je to nikdo nenaučil.

Foto: Pixabay, Skitterphoto (CC0)

Najděte odvahu uctivě a taktně takové lidi oslovit a nabídnout jim krátký text modlitby za zemřelé či společnou modlitbu.

skutky získáváme i my sami. O nich platí, že čím více rozdáme, tím více získáváme, protože se rozšiřuje naše srdce a my rosteme ve víře i v lásce.

Rodiče prosím, aby k tomu vedli i své děti především svým příkladem, ale také povzbuzováním a chápavostí, když se jim to nepodaří, když to nezvládnou. To

bude zase příležitost učit se Boží pedagogice lásky, kterou Bůh ukazuje nejen v biblických dějinách, ale i v životě každého z nás.

Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký (zkráceno dle „ACO“ 2016/08, příloha č. 2, titulky a perex redakce) ■

Foto: Flickr, BostonCatholic (CC BY-NC-ND 2.0)

To může být další skutek lásky, když pláčeme s plačícími, když navážeme kontakt s osamělými a nabídneme blízkost opuštěným, když se rozdělíme o svou víru.

Malá lžička a život jako těhotenství

Foto: Designed by katemangostar / Freepik

Boží poselství o smrti bychom mohli shrnout do konstatování: „Smrt není tečka, ale dvojtečka!“ Tečkou věta končí. Ale smrtí náš život nekončí! Smrt proto není žádnou tečkou za životem. – Naopak, dvojtečka nepředstavuje konec celé věty, ale jen zakončení té části, která měla připravit na to hlavní – na to, co teprve po dvojtečce přijde... Tak jako uvozovací věta, která končí dvojtečkou, je teprve přípravou na to, co má přijít – na přímou řeč –, tak také náš pozemský život je přípravou na to, co má přijít: na to, že pak uvidíme Boha tváří v tvář. (1 Kor 13,12)

Kněz a stařenka

Co je tedy tajemstvím křesťanů? Jedna vyrovnaná stařenka na nemocničním lůžku hovořila s panem farárem, který ji přišel navštívit.

„Pán mi dal nádherný život. Jsem připravena odejít.“

„Já vím,“ zašeptal kněz.

„Ale přála bych si jednu věc. Když mě budou pohřbívat, chtěla bych mít v ruce malou lžičku.“

„Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užitkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem – a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě naživu.“
svatý Pavel (Flp 1,21nn.)

„Lžičku?“ Dobrák farář byl opravdu překvapen. „Proč chceš být pohřbena se lžičkou v ruce?“

„Vždycky jsem se ráda účastnila obědů a večerů při různých slavnostech ve farnosti. Když jsem si šla sednout, vždycky jsem se hned podívala, zda je na mém místě vedle talíře i malá lžička. Víte, co to znamenalo? Že nakonec bude zákusek nebo zmrzlina.“

„No a...?“

„To znamenalo, že to nejlepší teprve přijde! A právě to chci říci při svém pohřbu. Když lidé půjdou kolem mé rakve, řeknou si: A proč ta lžička? Chci, abyste jim řekli, že lžičku mám proto, že nyní přichází to nejlepší.“

Ježíšovo pozvání k životu se šťastným koncem

Tím nejpodstatnějším jádrem radosti křesťana je právě onen „šťastný konec“ jeho životního příběhu. Ježíš se to snaží svým učedníkům vysvětlit krátce před svým utrpením: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se srdce vaše nechvěje a neděsí! Slyšeli jste, že jsem vám řekl: Odcházím – a přijdu k vám. Jestliže mě milujete, měli byste se radovat, že jdu k Otci; neboť Otec je větší než já.“ (Jan 14,27–28)

Ježíšova přítomnost byla pro učedníky pramenem radosti; Ježíš se proto stará, aby pro jeho nepřítomnost netrpěli příliš mnoho: „Ježíš poznal, že se ho chtějí otázat, a řekl jim: ‚Dohadujete se mezi sebou o tom, že jsem řekl: Zanedlouho mě nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte? Amen, amen, pravím vám, vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; vy se budete rmoutit, ale váš zármutek se promění v radost. Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná už na soužení pro radost, že na svět přišel člověk. I vy máte nyní zármutek. Uvidím vás však opět a vaše srdce se zaraduje a vaši radost vám nikdo nevezme.““ (Pozn. red.: Takto

To nejlepší teprve přijde!

jsou Ježíšova slova zapsána v Janově evangeliu – viz Jan 16,19–22.)

Ne devět měsíců, ale třeba devět desetiletí...

Pozemský život křesťana je tedy jakoby obdobím těhotenství. Vžít se do této skutečnosti vám možná pomůže následující příběh.

Jednou byla v lůně počata dvojčata. Týdny ubíhaly a děti rostly. V míře, v níž sílilo jejich vědomí, rostla i jejich radost. „No řekni, není to fantastické, že jsme byli počati? Není úžasné, že žijeme?“

Dvojčata začala s objevováním světa.

Když objevila pupeční šňůru, která je poutala k tělu matky a skrze kterou jim proudila potrava, zpívala radostí: „Jak >

Tím nejpodstatnějším jádrem radosti křesťana je právě onen „šťastný konec“ jeho životního příběhu. Konec, který vůbec žádným koncem není...

Foto: Pixabay, carolynabooth (CC0)

„Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tvář v tvář. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně, jak Bůh poznává mne.“

svatý Pavel (1 Kor 13,12)

velká je láska naší matky, která s námi sdílí sám vlastní život!“ A jak týdny utíkaly a měnily se v měsíce, dvojčata si najednou uvědomila, jak se změnila.

„Co to znamená?“ ptalo se jedno.

„To znamená,“ řeklo druhé, „že se náš pobyt na tomto světě chýlí ke konci.“

„Ale já odtud nechci!“ ozvalo se první. „Chci tady zůstat navždy.“

„Nemáme jinou volbu,“ odpovědělo

druhé, „ale možná existuje život po narození.“

„A jak by mohl existovat?“ ptalo se pochybovačně první. „Ztratíme naši šňůru života, a jak bez ní budeme žít?“

Noční návštěva a rozhovor o „novém zrození“

Foto: Roman Albrecht/Člověk a víra

Ukrytý pod rouškou noci přichází k Pánu Ježíši jakýsi muž. Navštívit Ježíše ve dne neměl odvahu. Noční rozhovor (pravděpodobně ve velmi zkrácené formě) nám zachoval apoštol svatý Jan ve třetí kapitole svého evangelia. Pán Ježíš mluví se nočním návštěvníkem o tom, že je třeba se znovu narodit z vody a z Ducha. Řeč je o křtu...

Mezi farizeji byl člověk, jmenoval se Nikodém, člen židovské velerady. Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha, protože nikdo nemůže konat ta znamení, která konáš ty, není-li s ním Bůh.“

Ježíš mu odpověděl: „Amen, amen, pravím ti: Jestliže se nenarodí někdo znova, nemůže spatřit Boží království.“

Nikodém mu namítl: „Jak se může člověk narodit, když je starý? Přece nemůže podruhé vejít do mateřského lůna a narodit se.“

*Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali.
Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi,
těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne
z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha.
(z úvodu Janova evangelia – Jan 1,11n)*

H. O. Tanner: Ježíš a Nikodém na střeše (1899)

Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (z Ježíšova nočního rozhovoru s Nikodémem – Jan 3,16)

Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím ti: Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znova.“

z Janova evangelia (Jan 3,1nn) ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Jak se křest uděluje?

Klasickou formou udělování křtu je trojí ponoření křtěnce do křestní vody. Ale většinou se křtěnci natříkrát lije voda na hlavu a přitom se pronáší slova: (Jméno), já tě křtím ve jméno Otce i Syna i Ducha Svätého.

Srov. „Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé“, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Když dvojčata opustila svůj dosavadní svět, otevřela oči. To, co uviděla, překonávalo i ty nejodvážnější sny.

A navíc, už jich bylo tolik, co opustili toto lůno, a žádný se nevrátil říct, že po narození existuje nějaký život. Kdepak, narození je konec!“ Jedno z nich tak upadlo do hlubokého zármutku a řeklo: „Jestliže početí končí narozením, jaký pak má život v děloze smysl? Je absurdní. Možná za tím vším neexistuje ani žádná matka.“

„Ale musí existovat,“ protestovalo druhé, „jak bychom se jinak sem dovnitř dostali? A jak bychom tady přežili?“

„A už jsi naši matku někdy viděl?“ zeptalo se první. „Možná, že žije jen v našich představách. Prostě jsme si ji vymysleli, protože tak můžeme lépe pochopit svou existenci.“

Poslední dny v matčině lůně byly plné tisíců otázek a velkého strachu.

Konečně přišel okamžik narození.

Když dvojčata opustila svůj dosavadní svět, otevřela oči.

Křičela.

To, co uviděla, překonávalo i ty nejodvážnější sny.

Věčnost se již připravuje... I v mém životě?

Křesťané neříkají „život je krásný, ale bohužel jednou umřeme“, nýbrž „život je krásný a pak konečně umřeme“.

Křesťané bláznivě milují život, a proto za každou cenu chtějí život věčný. A pak, logicky vzato, je-li život, pro který jsme určeni, životem věčným, pak život, který žijeme nyní, již věčným je.

Bruno Ferrero (titulky a perex redakce, z knihy „Deset slov o víře“, Portál, Praha, 2011; 184 stran, 249 Kč, možno objednat na <http://obchod.portal.cz>) ■

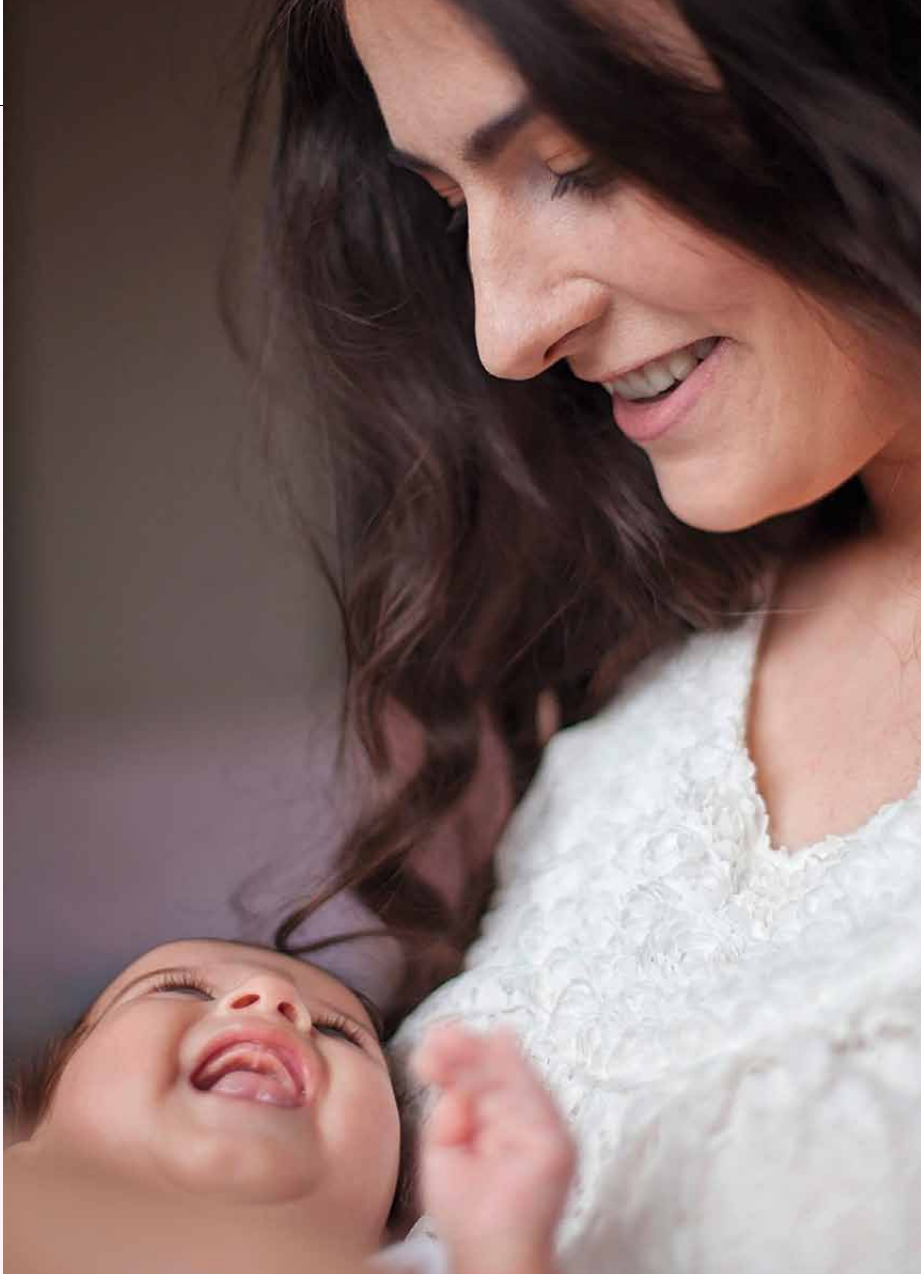

Foto: Pixabay, PublicDomainPictures (CC0)

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

K podstatné nebeské blaženosti, která vzniká z bezprostředního patření na Boha, přistupuje akcidentální blaženost, která vychází z přirozeného poznání a milování stvořených věcí.^[Sent. comm.]

Nebeská blaženost trvá věčně.^[De fide]

Stupeň nebeské blaženosti je u jednotlivých oslavených rozdílný podle stupně jejich zásluh.^[De fide]

Ospravedlněný si zasluhuje svými dobrými skutky rozmnožení posvěcující milosti, věčný život a rozmnožení nebeské slávy.^[De fide]

Milost posvěcující činí spravedlivého

přítelem Božím, dítětem Božím a dává mu právo na nebeské dědictví.^[De fide]

Srov. Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994

Co říká katechismus?

Jak je třeba pečovat o umírající?

Církev nenechává umírajícího člověka samotného. Pomáhá mu, aby umíral s vírou v Boží lásku, s důvěrou v Boží milosrdenství, důstojně a v pokoji. Modlí se spolu s ním a pečuje o to, aby mu byly v pravou chvíli uděleny svátosti, které umírajícího připravují na setkání s živým Bohem.

Srov. „Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé“, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

„... my zvětujeme to, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.“
svatý Pavel (1 Kor 2,9)

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Žijete pobožně?

Co byste odpověděli, kdyby vás někdo překvapil otázkou: „Žiješ pobožně?“

Ve FATYMu – farním týmu ve Vranově nad Dyjí a okolí (a také v naší adoptivní farnosti Jeníkov v severních Čechách) –

nám už po dvě desetiletí vždy na nějakou dobu pomáhají mladí spolupracovníci. Někteří jsou zde na pár měsíců, jiní na pár let. S mnohými prožíváme spoustu radostí a s některými to přetrvává i po jejich odchodu. V době, kdy u nás působila Hanka, která byla a je odbornice na

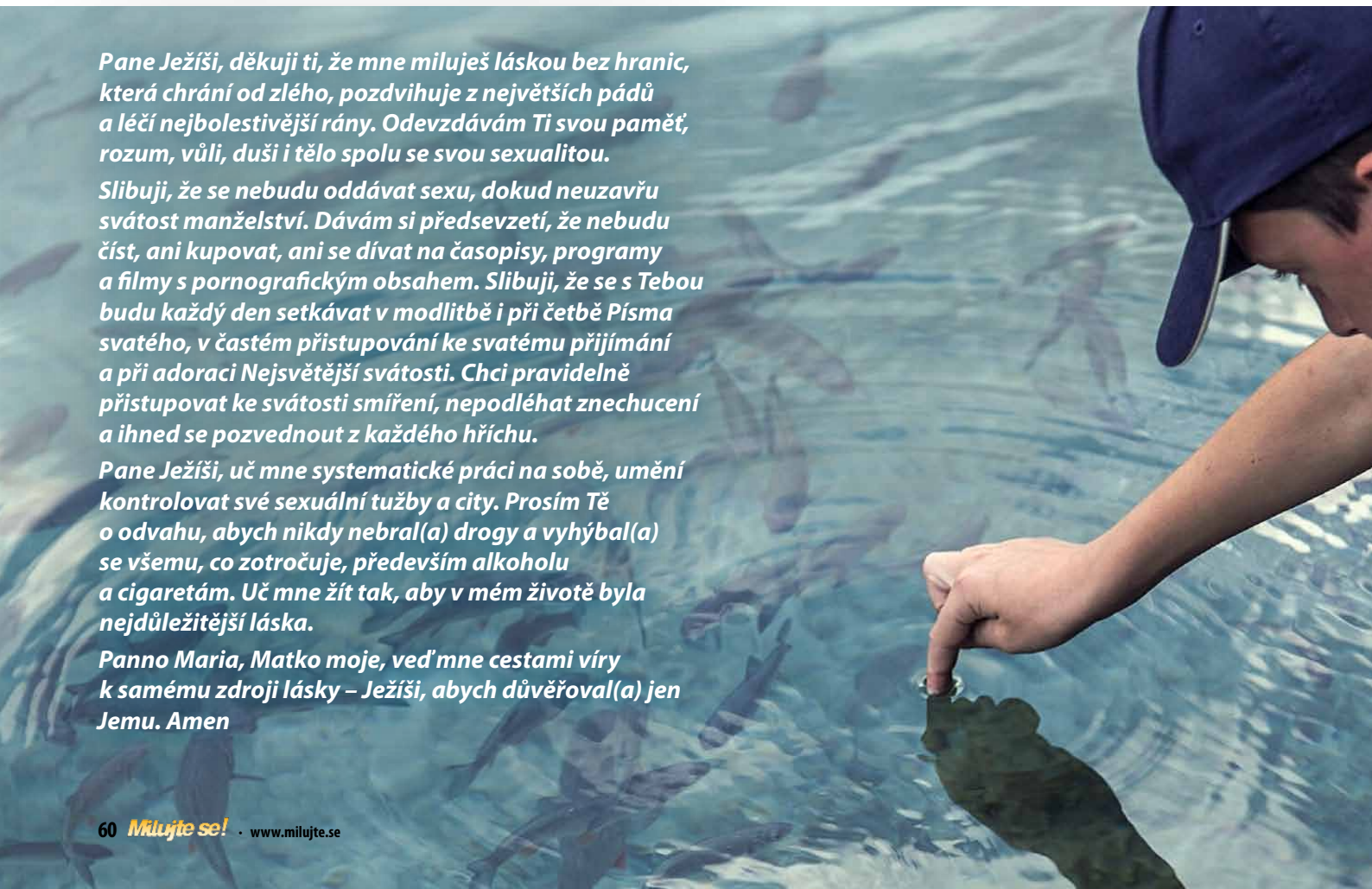
český jazyk a na mnohé další, jsme se občas pozastavovali u slova „pobožný“, „pobožně“, které dnes už vyznívá spíše pejorativně, ale dříve to všem znělo jako něco kladného. A tak jsme občas jeden na druhého volávali: „Ať se to modlíte pobožně!“

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přístupu k svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, ved' mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu. Amen

Pak Hanka odešla do kláštera a stala se z ní řeholní sestřička. (Pozor – ne každý od nás odchází do kláštera, i když u některých se to stává...) Potkal jsem ji v době, kdy se všeobecně vědělo, že jsem vážně nemocný. Hanka, dnes už Míša (sestra Michaela), se mě napůl vesele a napůl vážně zeptala: „Otče, a žijete pobožně?“ Pousmál jsem se a říkám: „No, snažím se.“ A ona mi povídá: „Vy už nemůžete žít jen pobožně, vy už teď musíte žít jen svatě.“

Mnohokrát jsem pak ještě nad touto její veselou poznámkou, kterou však myslela zcela vážně, přemýšlel. Člověk, který si uvědomí, že už zde dávno nemusel být, se už nemůže spokojit s tím, že žije jaksi pobožně, ale měl by usilovat žít tak, jak je nejlépe schopen, a to vystihuje právě ona slova „žít svatě“. A myslím, že nejsem zdaleka jediný, kdo už zde nemusel být. A tak předávám vzkaz od sestry Michaely i vám: Žijte nejen pobožně, ale svatě!

P. Marek Dunda ■

*Nejen pobožně,
ale svatě!
Snažíš se o to?*

Foto: Pexels, unsplash (CCO)

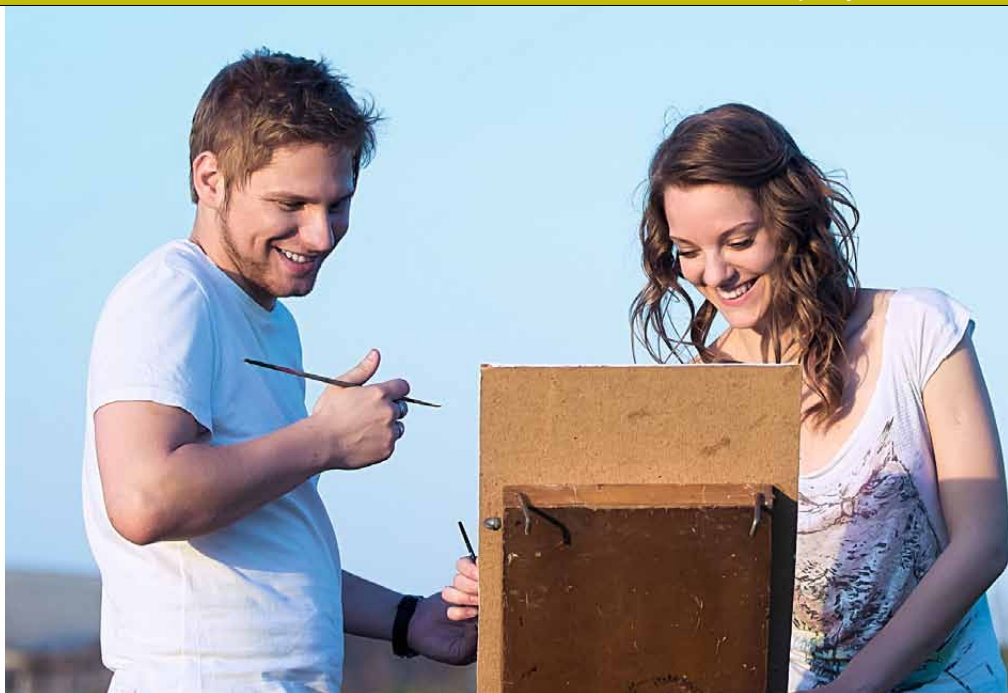

Foto: Designed by Yanalya / Freepik

Jak postupovat v úsilí o růst k ideálu čistého srdce

Ve Společenství čistých srdcí, do kterého vstoupilo v naší zemi již více než 1500 mladých lidí, jde o to, jít za ideálem čistého srdce (ideál čistého srdce je zde pojímán velmi široce, nezahrnuje pouze sexualitu).

1. Denně se modlit modlitbu Pod ochranou Tvou...
2. Žít v milosti posvěcující – tzn. chodit pravidelně ke svátostem.
3. Pracovat na čistých myšlenkách, tzn. nenechávat v sobě myšlenky jakkoli nečisté.
4. Udržovat kontakty s podobně smýšlejícími a vzájemně se povzbuzovat.
5. Často rozjímat a přemýšlet o ideálu čistého srdce, který se zrealizoval u Ježíše Krista.
6. Seznamovat se s životopisy svatých – nechat se inspirovat jejich láskou, opravdovostí a úsilím o spojení s Kristem.
7. Pokud by se stalo, že by se člen SČS vážně provinil proti čistotě srdce, nemá nad sebou zoufat, ale co nejdříve přistoupit ke svatě zpovědi, a pak s ještě větším úsilím směřovat znovu k ideálu čistého srdce.
8. Prosit o pomoc anděly a svaté, a to především Pannu Marii a sv. Josefa.
9. Často Pánu Bohu děkovat a žádnou zásluhu nepřipisovat jen sobě, ale Boží milosti.
10. Často obnovovat úmysl: nejde mi o čistotu srdce pro mou vlastní dokonalost, kvůli které by mě druzí měli chválit, ale chci dělat radost Ježíši Kristu a tím v sobě realizovat Boží obraz.

Z webu Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz ■

*„Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov
v mém nitru pevného ducha.“*

(Žalm 51,12)

Řekli o modlitbě

P. Antonín Šuránek, kněz, který zemřel v pověsti svatosti (probíhá proces jeho prohlášení za blahoslaveného), řekl: „Netaž se o radu toho, kdo se nemodlí.“ Platí to všeobecně, ale tím spíš o modlitbě samotné: pokud se chceme opravdu dozvědět něco o modlitbě, je třeba naslouchat těm, kteří sami žili intenzivním životem modlitby.

*Udělám, co mohu,
zbytek svěřím Bohu.*

*z „Hesel k zapamatování“
na www.fatym.com*

Boží láska nás nepotřebuje. Když nám přikazuje, abychom se modlili, tak je to proto, že chce naše štěstí; protože jen tak můžeme najít své štěstí.

sv. Jan Maria Vianney

Chceš-li slyšet něžný Otcův hlas,
všechno ostatní musí umlknout.

bratr Amadeus

Jak velká je moc modlitby! Je jako královna, která má kdykoliv přístup ke králi, a může získat vše, o co prosí.

sv. Terezie z Lisieux

Čím více jsi zaneprázdněn,
tím více potřebuješ
přemýšlet, studovat a modlit
se. Jen tak nalezněš pokoj.

Nguyen Van Thuan

Kdo se nemodlí,
nepotřebuje, aby
ho ďábel svedl
z cesty. Vrhne se
do pekla sám.

sv. Terezie z Avily

Nejlepší je ta modlitba, která obsahuje
nejvíce lásky.

bl. Charles de Foucauld

S jídlem roste chuť. Platí to
i o modlitbě. Kdo se nemodlí, těžko
bude mít k modlitbě chuť. Teprve až
začne, vzroste jeho chuť se modlit.

Slavko Barbarič

Bůh nás často
milosrdně vyslyší,
a často milosrdně
nevyslyší.

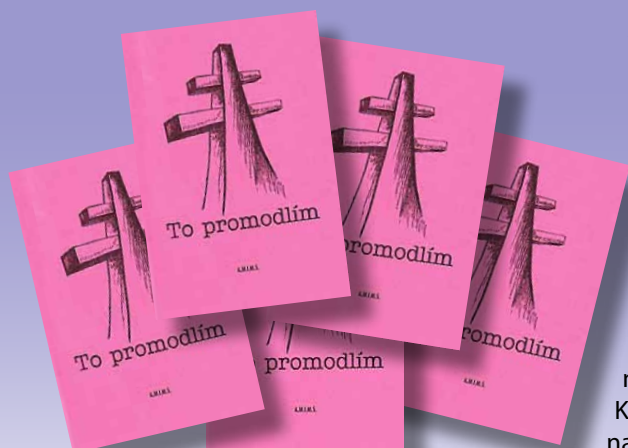
sv. Augustin

To promodlím

(uspořádal P. Marek Dunda)

Brožurka kapesního formátu (A6, 42 stran), obsahující texty nejběžnějších i příležitostných modliteb – známých i méně známých. Může se stát inspirací pro chvíle vyprahlosti, ale i povzbuzením pro hledání osobních cest modlitby. Najdete v ní také přehledy základních pravd a skutečností duchovního života katolické víry. Velmi praktická příručka, kterou lze nabídnout i těm, kdo jsou na samém počátku cesty života s Bohem. Vyšlo s církevním schválením.

Knihu P. Marka Dundy *To promodlím* je možné objednat jen za příspěvek na tisk 5 Kč + poštovné pomocí kuponu na straně 47 nebo na www.amims.net.

Nebude-li celá naše činnost
provázena vroucí, upřímnou
modlitbou, budujeme na písku.

P. Josef Kentenich

**Co po dobrém nezmůžeš,
to modlitbou přemůžeš.**

**z „Hesel k zapamatování“
na www.fatym.com**

Modlitba předpokládá čistotu
života. Ale z druhé strany
modlitba očisťuje, k mravní
čistotě vede.

kardinál Tomáš Špidlík

Modlit se člověk učí tím, že se opravdu
modlí. Nejlépe tak, že se modlí s tím,
kdo to již dovede.

sv. P. Pio

Když se modlíš,
musíš počkat –
všechno má svůj
čas... Je třeba stále
prosit – nevyslyšené
v budoucnu dozrává.
Nemodli se, pokud
čekat neumíš.

Jan Twardowski

Pomáhá mi sice pět důkazů existence
Boží od sv. Tomáše (Akvinského –
pozn. red.), ale mnohem víc mi
pomáhá zkušenost, kterou jsem s ním
získal při modlitbě.

Carlo Carretto

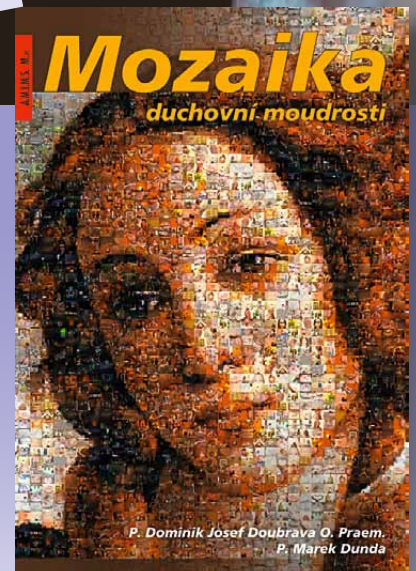
*P. Marek Dunda,
P. Josef Doubrava, O.Praem.
(z knihy „Mozaika duchovní
moudrosti“, A.M.I.M.S, Vranov
nad Dyjí, 2014; on-line zdarma
na www.fatym.com, objednávka
tištěné knihy viz upoutávka
na této straně a kupon na str. 48;
A5, 96 stran, příspěvek
na tisk 20 Kč) ■*

P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda Mozaika duchovní moudrosti

Většinou musíme přečíst celou knihu, než nás něco zaujme, avšak tato kniha je již výběrem toho, co zaujalo. Tato kniha je taková „dárková kniha“, které si můžete pořídit desítky výtisků jen za pouhý příspěvek na tisk – a udělat radost každému, komu ji dáte. Je to dárek, který zároveň přinese i užitek, a to věřícím i nevěřícím.

Knihu P. Josefa Doubravy a P. Marka Dundy **Mozaika duchovní moudrosti** je možné objednat jen za příspěvek na tisk 20Kč + poštovné pomocí kuponu na straně 48 nebo na www.amims.net.

Kompletní kniha on-line je k přečtení i ke stažení zdarma na www.fatym.com a www.amims.net.

ABC civilizace lásky

1. Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.
2. O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.
3. O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.
4. S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevu dobrotu.
5. Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.
6. Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.
7. Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.
8. Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.
9. Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.
10. Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šir to dál!

Virtuální pouť do Svaté země a na Sinaj

Najdete ji na internetové adrese <http://svata-zeme.tv-mis.cz>. Cílem bylo vytvořit kvalitní záznam, který zachytí místa navštěvovaná při poutích. Na obrazovce svého počítače připojeného k internetu si je můžete prohlédnout, poslechnout si výklad a díky bonusovému materiálu se i „zúčastnit“ bohoslužeb: v Betlémě, na hoře Sijón v Jeruzalémě, v Káně Galilejské, na Hoře blahoslavenství nebo třeba v Judské poušti...

Název „virtuální realita“ se dnes používá pro zdání skutečnosti, které je navozené technickými prostředky. A opravdu: celý materiál je zpracován tak, abyste při něm mohli vnímat i atmosféru pouti. Doslova „být při tom“ – včetně nastupování do letadla, startu a přistání, přesunů na jednotlivá posvátná místa nebo odpočinku v hotelu...

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se